

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

|                                                                          |                                          |                                                             |                      |                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------|
| Szerkesztőség és kiadóhivatal<br>BUDAPEST, I. KER.,<br>BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21 | Megjelenik<br>minden hó<br>1-én és 15-én | Előfizetési ára:<br>Egész évre 12 pengő,<br>félévre 6 pengő | Telefon:<br>1-501-90 | Postatakarékpénztári<br>csekk számla:<br>25.342 |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------|

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,  
Hiszek egy isteni örök igazságban,  
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

## Időtöltés.

Jónehány éve legkevesébbé azzal lehet gyanúsítani a csendőrt, hogy unatkozik. A létszám nem sok, a munka annál több és még szaporodik. Megérőltető, hajszás időket élünk s akik abban annyira benne vannak, mint a csendőr, hovatovább híréből sem ismerik az unalmat. Kivétel talán csak egy fiatal bajtársunk — példája után ítélve azonban esetleg még lehetnek néhányan, — szóval azt írja a fiatal bajtárs, hogy szeretne faluról elkerülni, valami népesebb helyre, mert rettentően unja magát. Nem tud mit kezdeni a szabad idejével, tanácsot kér tőlünk.

Nem a szabad idejével nem tud mit kezdeni ez a bajtárs, hanem önmagával. Unja a saját-maga társaságát. Terhére van önmagának s csak addig túrik egymást, amíg a kötelező szolgálati elfoglaltság valahogy megeszi az időt fölöttük. Mihelyt a szolgálat letelt, mihelyt magára marad önmagával, már nem jó neki. Akárkit és akármit szívesen vállal időtöltőnek, csak önmagát nem. Valósággal megveti, lenézi önmagát s akár oda is állhatna a tükör elé, hogy hangosan kimondja a belső szót: — Mit kezdjek veled? Ki vagy te, aki folyton a sarkamban vagy? Vedd tudomásul, hogy nincs szükségem rád! Nem veszem semmi hasznodat, engem ugyan te nem érdekel. Nincsen számomra egyetlen gondolatod, valamirevaló ötleted, nem lehet veled sétálni, nem lehet egy hasznosabb szót váltani, kellemessé meg éppen nem tudod tenni az életemet, te maga a született unalom vagy, hát mit kezdjek veled?

Mert az unalom és az ember több az ikertestvérnél: ez a kettő egy. Aki magában nem találja meg az unalom ellenszerét, hajszolhatja és megtalálhatja másutt, de csak ideig-óráig. Aki csak önmagán kívül találja meg a szórakozását, tulajdonképpen folyton önmaga elől fut, de egyszer mindenképpen utóléri önmagát. Egy ideig kitölti az ürt a társaság, de belefárad. Jönnek a többi külső szórakozások sorra és belefárad fokozatosan valamennyibe. Nem is belefárad, hanem beleún s ez aztán már az igazi, töményunalom.

Hány embert látunk, aki öregkorára csak ténfereg az emberek között. Kora túlvan a szórakozásokon, kikopott mindenből s mikor így megrokanva magára marad, akkor kezdje a barátkozást

azzal az elhanyagolt, észre nem vett, elüldözött másik énnel? Ezek az emberek tehetetlenül, életöröm nélkül szuszognak a magukramaradtság terhe alatt. Valahol egyszer fiatalon, egy mozi vászon előtt, valami vidám társaságban elveszítették önmagukat és most már hiába keresik. Valamikor rábízták magukat mozijegyekre, más emberek jókedvére, hangulati és szellemi mankón járták a maguk egyéni életét s mikor mindezekből emlék és lim-lom lett, benne vannak a sivatag közepén egyes-egyedül.

Mindez nem jelenti azt, hogy most már csukjuk be a mozikat, a színházakat és kerüljük el az embereket. Szó sincs róla. Ki-ki kapcsolódjék csak bele a környezet életébe, szórakozásaiba, de ne ez legyen időtöltésének az alapja. Az önmagunk kis egyéni világán, tevés-vevésén kívüleső szórakozás csak amolyan pótlék legyen, ami jó, ha módjával akad, de az sem szerencsétlenség, ha túlmessze kellene utánamenni, hát inkább nem megyünk.

Az unalom elzavarása is önnevelés, önfegyelemzés dolga. Kezdje mindenki ezen: van-e, ami különösebben érdekli? Egyiket az olvasás, másikat a zene, harmadikat egy kezébe akadt német nyelvtan, lexikon, negyediket a rádió, — aminek nemcsak a gombját forgatja, hanem amit meg is hallgat —, a további talán egy almafa a kertben, vagy a méhek, télen elgondolkodás a lámpa csendjében, rokonlelkű bajtárssal váltott halk szavak és az önmagunkkal való foglalatosságok számtalan módja-lehetősége. Közben eszünkbe juthat, hogy a holminkat már újra át kellene nézni, — az a bizonyos zsebkendő már rojtos — és igen, valaki a hűgának a levelére sem válaszolt még, azonfelül látott valahol egy érdekes rejtvényt, amibe belefogott, de akkor szolgálatba kellett mennie. Végülis annyira szaporodik a tennivaló, hogy az unalom kifüstölődik a laktanyából, akár tömjéntől az ördög.

S ha netán valakinek még mindig maradna unatkozni való ideje, vegye elő a legelső önmagát. Kérdezze ki: merre kit és mit látott? Jól csinálta-e, amit csinált, vagy másként kellett volna? S közben felmerül egy gyermekkori kép is, abba belefut a holnap feladat gondja, majd megint színesebbre derülnek a gondolatok: szaporodnak, nőnek, terjednek körülöttünk s az unalom elmegy jobb talajt keresni magának. Ezt azonban akarni kell, mert egészen ingyen igazán csak az unalmat hajlandó nyújtani az élet.

Aki pedig mindezeket semmiképpen sem tudja megtanulni, az se panaszkodjék az unalomra, hanem adjon hálát a jósorsának, hogy neki kivételesen még az unatkozás fényűzése is megadatott ebben a verejtékezve rohanó életben.

## A Tárgymutató és a Figyelőlapok egységesítése és egyszerűsítése.

Irta: BIRÓ KÁLMÁN százados.

Az őrökön sok munkát jelent a bűnügyi feljelentésekkel kapcsolatos Tárgymutató vezetése. De még több munkát és még több gondot okoz a Figyelőlapok felfektetése és vezetése.

Az őrökön a Tárgymutató nyilvánvalóan nem csupán arra szolgál, hogy annak segítségével valamely ügyirat az irattárból könnyebben kikereshető legyen. Mert, ha csak ez lenne a Tárgymutató rendeltetése, akkor nemcsak a bűnügyi-, hanem a közönséges iktatókönyvbe iktatott ügyiratokról is Tárgymutatót kellene vezetni. Abból tehát, hogy csak a bűnügyeket kell tárgymutatózni, kétségtelenül megállapítható, hogy ez a rendelkezés elsősorban a közbiztonsági szolgálat érdekeit akarja szolgálni.

Ha azonban elővesszük az őrökön a Tárgymutatót és annak a közbiztonsági szolgálatra vonatkozó gyakorlati értékét kutatjuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a Tárgymutató helyett lehetne más megoldást találni, ami a közbiztonsági követelményeknek tökéletesebben tudna megfelelni.

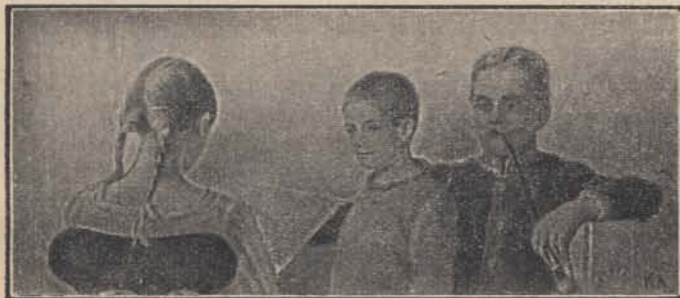
Mert, ha azt akarjuk tudni — már pedig a közbiztonsági szolgálat érdekében gyakran akarjuk ezt tudni, — hogy pl. Takács Mihály fel volt-e már jelentve, s ha igen, mikor, miért és hányszor, akkor erre a kérdésünkre csak úgy kapunk megnyugtató választ, ha a Tárgymutató „T”-betűs bejegyzéseit a Tárgymutató keletkezésétől a mai napig átnézzük.

Jelenleg ez csak kétéves anyag átnézését jelenti, az idők előrehaladtával azonban az átnézendő anyag folyton növekedni fog és pedig anélkül, hogy az ránk nézve érdektelenné válnék. Mert — eltekintve a személyi ismeret fontosságától — a Btk.-nek azok a szakaszai (338, 349, 356, 371, 381/3), amelyek a „visszaesést” minősítő körülménynek tekintik, rendszerint 10 évben állapítják meg azt az időszakot, amelyen belül visszaesés létesülhet. És ezt a 10 évet is nem az előbbi bünteselekmény elkövetésétől, hanem az azért kapott büntetés kiállításától kell számítani. Könnyen lehetséges tehát, hogy egy 15 évvel ezelőtt elkövetett rablás, amelyért a tettes 6 évi fegyház-büntetést kapott, ugyanannak a tettesnek ma elkövetett egyszerű lopását büntetté minősíti.

Aligha lehet tehát a Tárgymutatóval „egy pillanat alatt végezni”, ha abban — bárcsak egy betű alatt — majd 8–10 évi anyagot kell átnézni.

Még több időbe kerül azonban, — mert ilyenkor még papírt és ceruzát is kell ragadnunk — ha Takács Mihály nem egyszer, hanem többször volt feljelentve. Mert a Tárgymutatóba egy és ugyanazon egyén többszöri feljelentése — bár ugyanazon betű alatt és bár időrendi sorrendben — nem egymásután, hanem nagy „távközzökkel”, tehát elszórtan van bejegyezve. Így tehát ezeket az elszórt adatokat csak lejegyzés által lehet összeszedni.

Ha pedig Takács Mihály nem régen telepedett meg az őrskörletben és azt akarjuk tudni, hogy az előbbi lakhelye szerint illetékes őrς feljelentette-e őt valaha, s ha igen, mikor, miért és hányszor, akkor



## Régi bűn.

Irta: CSURKA PÉTER.

Az eke előtt két kis abrakolatlan vánnyadt ló hűségeskedett fel a dombnak. A vékonyka hám a szügyükbe vágott, az istráng élő sebet súrolt ki a bőrük alól.

Balázs gazda erősen tartotta az eke szarvát. A két kis mokány ló teste gőzölgött a kora tavasz hűségében. Balázs szelíd nógató szava mintha csak sírből jött volna, olyan mélyen szállt, elért a túlsó határba, a szétszórtan megfapuló tanyák aljára. A domb tetején mindig pihentettek, a lovak horpasza úgy járt, mint a fujtató. Balázs meg-megveregette a lovak nyakát, mondott is nekik valamit, amit a lovak nem értettek ugyan, de érezték, hogy jóindulat szól belőle.

— Gyíha madaraim! Menjünk tovább! Lefelé mindig könnyebb!

Az eke vastag esikben fordította a fekete földet. Egyszeresak nagygyorsan vágta ki Balázs az ekét a barázdából. A lovak szó nélkül megálltak, hátra-

sandítottak. Gazdájuk lehajolt, bátortalanul vett fel valamit, hántotta le róla a hideg fekete földet.

Egy koponya volt...

Balázs sokáig tűnődött. Negyven esztendeje, hogy itt ezen a földön jár, de nem emlékezett, hogy valaha is temetkeztek volna erre az emberek. De meg ezt a földet már a nagyapja is szántotta, ivadékról ivadékra szállt, persze mindig, kopva-kopva, holdszámokban kevesbedve.

Ki lehetett?

Képzelete elragadta messze, vissza az érthetetlen nagy időkbe. A domb felett már hun lovasok patái dübörögtek, Attila viharzott el mellette, majd törökök és tatárok száguldtak el a tanyasorokon. Esze Tamásnak, vagy Szepessinek valamelyik vitéze feledkezett itt a tűnő időben és milyen kár volt megzavarni vitézi álmát...

Az is eszébe ötlött, hogy városokban, múzeumokban az ilyesmi értéket képvisel. Hallott ő már erről!... Hátha ez a koponya is ősrégi és sok pénzt jelent?!

Ez a gondolat felvillanyozta. Itt a nyakán az adó, százféle gond és teher. Megpróbálja, beviszi a városba, eladja.

A dűlő végén állott a háza, ideszürkült a lombtalan fák közül, téltől megvedletten, nagy térképek cifrázták ki fehér falát, hullt róla a mész. A kéményből füst szállt felfelé a kora tavaszi égnek, a szalma-boglyák tetején gyermekei hancuroztak és piroosan kérdeztek rá:

— Mért jön be ilyen korán édesapám?

Hang nélkül toppant be a konyhába.

— Sárám, add ki az ujjasomat!

-- Hová megy?

ezekre a kérdésekre a mi Tárgymutatónk egyáltalán nem ad választ.

Ha pedig a Figyelőlapokat tanulmányozzuk át, — amelyek az örsökön a közbiztonságra nézve veszélyesebb egyének nyilvántartására szolgálnak — és azok felfektetésének a *távolabbi okát* kutatjuk, akkor arra jövünk rá, hogy a Figyelőlapok 99 százalékát azért kellett felfektetni, mert az azokban szereplő egyének előzőleg bűncselekményeket vagy bűncselekményt követtek el. És pedig vagy olyanokat, amelyekért a bíróság vagy a hatóság már el is ítélte őket (Rovott előéletű-, Szokásos büntetett-, elítéltetésük után megszökött és emiatt Körözött-, Feltételelesen szabadságolt-, Kintasított- és Kitiltott egyének), vagy pedig olyant, amelyért a büntetőeljárás ellenük már folyik (elítéltetésük előtt megszökött és emiatt Körözött egyének és Katonaszökevények).

Tehát csak a Gyanus-, a Rendőri felügyet alatt álló és az Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes egyének olyanok, akiknél az előzőleg elkövetett bűncselekmény nem elengedhetetlen feltétele a Figyelőlap felfektetésének. Az előzőleg elkövetett bűncselekmény azonban ezeknél az egyéneknél sincs kizárva.

Az elítéltetés, illetve a büntetőeljárás megindítása azonban egyértelmű azzal, hogy az illetőt a kérdéses bűncselekmény miatt előzőleg valamely csendőrség vagy rendőrség feljelentette, minek folytán a feljelentett egyén neve annak az örsnek a Tárgymutatójába is belekerült.

Sőt, ha még tovább tanulmányozzuk a Figyelő-

lapokat, akkor arra is rájövünk, hogy a Figyelőlapoknak kb. 80 százaléka olyan egyénekről van kiállítva, akiket ugyanaz az örs jelentett fel, amelyik róluk a Figyelőlapot is felfektette.

A Tárgymutató és a Figyelőlapok tehát nagyon is közeli rokonságban vannak egymással. És pedig olyan közeli rokonságban, hogy ha talán „ikertestvérek”-nek nem is, de „édestestvérek”-nek feltétlen nevezhetjük őket. Ezt az is bizonyítja, hogy a feljelentett egyének közül egyesek neveit az örs addig-addig vezetgeti be a Tárgymutatóba, amíg egyszer aztán Figyelőlapot is kell róluk felfektetnie.

Nagyon kézenfekvő tehát a gondolat, hogy nem lehetne-e valahogy ezt a két eljárást egybevonni és egyúttal egyszerűsíteni?

Mert a saját irodánk számára miért írjunk le mi valamit kétszer: a Tárgymutatóba is, meg a Figyelőlapra is? Sőt nem is kétszer, hanem többször. Mert, ha Takács Mihályt négyszer jelentjük fel, akkor a nevét is négyszer kell bevezetni a Tárgymutatóba. És ha Figyelőlapot fektetünk fel róla, akkor az oda beírt adatokat még a Jegyzékkönyvecskébe is be kell jegyezzük.

Az én elgondolásom szerint — hogy azt egyelőre csak főbb vonásokkal körvonalazzam — az lenne a legjobb és egyben legegyszerűbb eljárás, ha valakinek a feljelentését, illetve feljelentéseit az örsök nem a Tárgymutatóba vezetnék be, mint jelenleg teszik, hanem egyenkint külön-külön kis kartoncédulákra jegyeznék azokat reá... és aztán..., ha valakinek ezek szerint „tul sok van a rovására

— A városba.

— De minek?

Titokzatosan csavarta ki zsákdarabból a leletet. Az asszony felriadt.

— Jaj, mi az?

— Török, tatár, vagy hún koponya. Pénzt kapok én ezért a városban.

Vén ember tunnyogott ki a házból. Öreg volt már nagyon, megroppant, szikár, szemöldöke bozontos ősz, szeme hidegszürke, zúgolódó, jóságnélküli. Tekintete ráesett a koponyára, hosszan, súlyosan...

— Hát ezt hun találtad?

— Ahogy szántottam, hát kivetette az eke.

A vén ember dörmögött valamit, kicammogott az udvarra. Balázs kenyeret, szalonnát tett az iszákjába, mert számolt azzal, hogy három nap is beletelhet, míg a városból hazakerül. Napszállat lesz mire beér, mert majdnem egy napi járóföld ide a város gyalog.

Elindult. Tanyák maradoztak el a háta megett és ez idő alatt sokminden megfordult a fejében. Népek, nemzetek élete és halála, történelem, amiből vajmi keveset tudott, ami még az iskolából megmaradt a fejében, vagy amit a képes kalendáriumokból olvasott hosszú teleken át. Mosolygott mikor arra gondolt, hogy mit használ a ma emberének, ha tudósok megállapítják ennek a koponyának a tatár, vagy török mivoltát? Minek az? Miért? És hogy állapítják meg? Nem fontos! Csak az a fontos, hogy most igazán megállapítsák, hogy pénzt kapjon! Mennyit kap vajjon?...

Késő este volt, mikor beért a városba. A városzéli kocsmákból muzikaszó húzott feléje. Harmónika szólt, citera, vagy cigányok cincogtak. Balázs

gazda benyitott az egyik kocsmába. Gondolta, átvirrasztja az éjszakát és közben megtudja, hol a „múzeum”. Leült, pálinkát kért. Gonddal szüresölgette, hogy soká tartson.

Szemben a másik asztalnál többen ültek és az asztalfőn ülöt doktorurazták. A doktor úrnak piszkos volt az inge, a gallérja, az orrán és szemeiben alkohol-rózsák égtek. De mikor beszélt, áhítattal hallgatták, még a kocsmáros is tisztelettel odafigyelt, bólogatott. A szóbeszédet szünetek váltották fel, egyik másik felsóhajtott nagyon mélyről, hogy akit a sors ver, azt igazán veri, nagyon kegyetlen ez az élet egyesekkel szemben, mint például a doktor úrral szemben is.

Balázs gazda hallgatta őket, köhingatott, szeretett volna beléolvadni a társalgásba, de nem tudta miként? Egyszer mégis csak belékezdett szerényen, illedelmesen.

— Úgy veszem észre, hogy a doktor úrban tudományos embert tisztelhetek, megkövetem, egy kéréssem volna, ha meghallgatná...

— Nagyon szívesen gazdum! — mondta a doktor és bágyadtan fordult feléje. Balázs a tarisznyába nyúlt, óvatosan bontotta ki a rongyba csavart koponyát.

— Ezt találtam szántás közben a földemen.

A doktor a kezébe vette, forgatta, nézte jobbról balról, az emberek szorongva várták, mit mond?!

— Ez nőnek a koponyája!... Nem lehet régi!

És visszaadta.

Hitetlenül csavargott az utcákon tarisznyájában a koponyával, mert zárás után kitessékelték a kocs-

írva", vagy pedig egyéb gyanus körülmények merülnek fel, akkor a ilyen cédulákat — a kérdéses egyén megfigyelése céljából — egyszerűen kiemelnék a többi közül és külön őriznék, tehát olyanoknak tekintenék, mint jelenleg a Figyelőlapokat. És ugyanezt az eljárást követnék azoknak az egyéneknek a cédulájával is, akikre vonatkozólag a bíróság vagy a hatóság olyan körülményeket közölt, amelyek — utasításaink értelmében — az illető megfigyelését szükségessé teszik.

Mielőtt ennek az eljárásnak az előnyeit összefoglalnám, előzőleg még rá kell mutatnom azokra a nehézségekre, amelyek a gyakorlati életben az őrsökön a bűnügyi előélet megállapításával kapcsolatban felmerülnek.

Az egyik ilyen nehézség a nyomozásoknál a gyanúsított kikérdezése alkalmával merül fel. Ugyanis a Szut. 463/4. pontja a gyanúsított előző büntetéseinak a feljelentésben való felemlítését kötelezően előírja. E tekintetben azonban — részben a Nyut. 73. pont 2. bekezdésében foglalt tilalom folytán, részben pedig azért, mert az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal szinte teljesíthetetlen feladat elé lenne állítva, ha minden őrs minden feljelentés alkalmával priorálna — a járőrvezetők kizárólag a gyanúsított bemondására vannak utalva. A gyanúsított azonban — érthető okokból — legtöbbször eltagadja, vagy legalább is szépíti a bűnügy előéletét.

Ez azoulan még nem lenne olyan nagy baj, mert hiszen a bíróság a bűnügyi előéletet ugyanis megállapítja. A bűncselekmény minősítése és így hová való feljelentése, valamint az elfogás szempontjából azonban a bűnügyi előélet már igen sok esetben valóban fontos szerepet játszik. Éppen ezért a Nyut. 72. pontjának 1. és 2. alpontja ilyen esetekben már megengedi a priorálást.

Hát ez mind nagyon szép, azonban a járőrvezetőnek ahhoz, hogy az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz forduljon, olyan értelmű alapos gyanura van szüksége, amely szerint az előtte álló gyanúsított, ha nem is „feltétlen bizonyossággal”, de „minden valószínűség szerint” rovvott előéletű, vagy visszaeső. Honnan vegye azonban a járőrvezető ezt az alapos gyanut, ha a gyanúsított csak apró kis bűnöket vall be a multjából, vagy éppen büntetlen előéletűnek mondja magát? Ha a járőrvezető ilyenkor is prioráltat, akkor megint csak odajutunk, hogy minden őrs minden feljelentés alkalmával az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalhoz fordul.

Mindjárt más lenne azonban a helyzet, ha a járőrvezető az őrsökön levő kis kartoncédulák alapján pontosan ráolvashatná a gyanúsított fejére — nem ugyan az előző büntetéseit, hanem csak azt, hogy ekkor meg ekkor, ezért meg ezért fel volt jelentve és aztán megkérdezné, hogy „hát ezért mit kapott?” Ilyenkor a gyanúsított már nem tudna úgy

mából. Nehezen virradt, de már jókor reggel ott állt a múzeum előtt. Itt mondják meg az igazat! — motyogta százszor is.

Elmondta a portásnak, mi járatban van.

— Majd jönnek az urak! — biztatta a portás. — Üljön le itt a hallban és várjon. Én ezt addig beviszem a laboratóriumba.

Leült és várákozott. Egymásután érkeztek urak, idősebbek, fiatalabbak, kiket Balázs gazda külön külön megsüvegelt. Aztán úgy ültében csendesen elaludt. Egyszer csak felrázta valaki.

— Hé, jó ember!... Itt a lelet!... Nem ér semmit!... Harminc, harmincöt éve van a föld alatt... Asszony volt és valószínűleg agyonütötték... Elviheti...

Balázs gazda felijedt.

— Dehát nagyságos uram, mit csináljak én ezzel?... Nekem nem kell!... Itt hagyom!... De legalább adjanak érte valamit...

Az úr mosolygott. Láttá az ijedt nagy szomorúságot emberének az arcán. Zsebébe nyúlt és kivett két pengőt. Balázs megköszönte és nemsokára már az útközepén bandukolt hazafelé.

Egyszer csak megállt az útközepén. Állt mint bádogkőszent, mit eső szítál be országutak mentén. Kegyetlenül hasított a fejébe ez a pár szó:

— Asszony volt... Harminc, harmincöt éve hogy...

Az ő anyja harminckétéves volt, mikor nyomtalanul eltűnt... Ő ötéves volt... Ötesztendő... Egyszer csak nem volt neki anyja... És hulltak az évek, egyszer csak elfelejtette az anyját... Mikor már kinylt volt az esze, megkérdezte egyszer apjától, hol az ő édesanyja? akkor azt mondta az apja — emlé-

kezett Balázs — hogy eltűnt... Mikor már egészen nagy fiú lett, újra kérdőre vonta az apját.

— Ugyan hát, beszéljen már kelmed valamit édesanyjáról!...

— Hát tudd meg és többet ne kérdezz! — förmedt rá az apja. — Anyád megszökött... egy emberrel...

Nagy Isten, mi van itt, mi történt harmincötstendővel ezelőtt?

Miért volt az ő apja egész életén át rideg, goromba, zárkózott, szótalan, világyülölő?...

Mint akit elhagyott az esze, nekiiramodott az országútnak. Aztán lassított, lecsendesedett, nyugtatgatta magát. Nem lehet az... Megbékélten gondolt rokkant apjára. Megbékélten hívta vissza elmosódott arcát édesanyjának, úgy ahogy halaványan élt még emlékezetében... Megbocsátotta azt is neki, hogy soha nem volt többé kíváncsi fiára, őreá, akit egy férfiert ott hagyott. De ennél a megbocsátásnál újra belémarkolt a fájás kegyetlen erősen.

— Van anya a földön, akármilyen is... aki nem kívánja látni soha többé a gyereket, akit mint pötömnyi kis jószágot hagyott el!...

— Nincs, nincs! — suttogta bolondul és újra nekifeszült a menésnek. Nemsokára kivethette tanyáját a lehanyatló estében.

A tanya körül elszórtan emberek álldogáltak és az útszélén várta a felesége a gyerekekkel.

— Nagy baj van! — sirdogálta. — Az öreg felkötötte magát az éjszaka a padláson...

Balázs gazdának letört a feje, megtántorodott.

A két pengő összekoccanva csillingelt fel a zsebében. Úgy, mintha valami régi gyászindulónak messzi foszlányát lopta volna erre a szél...

— Hát mégis! — szólt könnytelenül.

tagadni, sőt még szépíteni sem, mint jelenleg, amikor az ellenkezőre nézve a járőrvezetőnek semmi fele bizonyíték sincs a kezében.

A másik ilyen nehézség pedig egyes Figyelőlapok felfektetésére vonatkozóan merült fel. Ugyanis, ha a Figyelőlapok felfektetésének a *közelebbi okát* kutatjuk, akkor arra jövünk rá, hogy ezeket az őrs vagy a bíróság, vagy a hatóság értesítései alapján (Körözött-, Rendőri felügyelet alá helyezett-, Feltételes szabadságot-, Kiutasított- és Kitiltott egyének, valamint Katonaszökevények), vagy pedig a saját kezdeményezéséből (Rovott előéletű-, Szokásos büntetett-, Gyanus- és az Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes egyének) fekteti fel.

A Figyelőlapok előbbi csoportja tehát a felfektetés szempontjából biztos alapokon nyugszik. Mert ha az őrsparancsnok minden egyes esetben felfekteti a Figyelőlapot, amikor a bíróságtól, vagy a hatóságtól olyan értelmű értesítés érkezik, amelynek folytán a Szut. 354. pontja szerint ezt meg kell tennie, akkor biztos lehet, hogy minden olyan őrskörletbeli egyénről megvan a Figyelőlapja, akinek a megfigyelése a bíróság vagy a hatóság értesítése folytán szükséges.

Ez a tiszta helyzet a kartoncéduláknál sem romlana meg, csak ezeknél legtöbb esetben az őrsparancsnok kötelessége nem a felfektetés, hanem csak a többi közül való kiemelés lenne.

Majdnem ilyen tiszta a helyzet a Figyelőlapok másik csoportjánál is, de csak a Gyanus- és az Állami és társadalmi rend szempontjából veszélyes egyénekre vonatkozólag. Mert az ilyen egyénekre — helyesen végzett közbiztonsági szolgálat mellett — előbb-utóbb csak ráterelődik az őrs figyelme, tehát megszületik a Figyelőlapjuk is. És ugyanígy megszületne, vagy — ha már megvan — külön kerülne a kartoncédulájuk is.

A Rovott előéletű- és a Szokásos büntetett egyének Figyelőlapjának felfektetésére vonatkozólag azonban már egészen más a helyzet. Mert rovott előéletűvé, vagy szokásos büntetetté — a Szut. 352. pontja szerint — az előzőleg elszenvedett büntetések teszik az embert. És pedig a rovott előéletűnek 1 büntett és legalább 1 vétség, a szokásos büntettségnek pedig az erkölcsi romlottságon kívül 3 büntett, vagy vétség a feltétele. (A rovott előéletűhez szükséges büntetések száma utasításaink alapján vitás. Mert a Szut. 352. pontja e tekintetben homályos és bár inkább 1 büntett és legalább 1 vétség olvasható ki belőle, a Csüsz. 37. mintájának 148. oldalán levő része viszont határozottan csak 1 büntettet említ. Dr. Miskolczy—Pinczés—Dr. Cziáky Btk. kézikönyv 1271. oldala azonban 1 büntett és legalább 1 vétséggel eldönti a vitát.)

A bűnügyi előélet megállapítására vonatkozólag azonban az őrsökön teljesen hiányzik az a biztos alap, amely e tekintetben kiindulópontnak volna tekinthető. Mert egy őrskörletben legalább 10.000 ember lakik. Kik legyenek tehát azok, akikről — annak ellenére, hogy jelenleg semmi baj sincs velük — feltehető, hogy a múltban büntett és vétség miatt már egyszer-egyszer, illetve büntett vagy vétség miatt már háromszor büntetve voltak? Mind a tiz-ezret végigkérdezni, vagy éppen lepriorálni pedig már mégsem lehet.

Így aztán csak a szolgálat közben szerzett „halomások” és a nyomozások alkalmával felmerült

„feltevések” azok, amelyek folytán az őrsökön a „Rovott” és a „Szokásos” feliratú Figyelőlapok keletkeznek.

Mindez azonban csak sötétben tapogatódzásnak nevezhető, ami a rendszeres és a tökéletes nyilvántartás fogalmától nagyon távol áll. Ezek a Figyelőlapok tehát a felfektetés szempontjából nagyon bizonytalan alapokon nyugsznak. Nincsen olyan őrs az országban, amelyik nyugodt lelkiismerettel eldicselkedhetne, hogy az őrskörletben lakó minden olyan emberről Figyelőlapja van, akit pedig a Szut. 352. pontjának értelmében Rovott előéletűnek, illetve Szokásos büntetettnek kell tekinteni.

Ha azonban az őrsök a feljelentéseket minden egyes emberre vonatkozólag kis kartoncédulákra történt feljegyzéssel összegyűjtik, akkor ezek már egy biztos kiindulópontot jelentenek arra nézve, hogy kiknél lehet szó arról, hogy büntett és vétség miatt már egyszer-egyszer, illetve büntett vagy vétség miatt már háromszor meg voltak büntetve. Mert akiket az őrs ennyi számú és ilyen minőségű bűncselekmények miatt már feljelentett, azokról alaposan fel is tehető, hogy azok miatt a bíróság el is ítélte őket. A feljelentés után néhány hónap múlva tehát megindulhat az őrs részéről az érdeklődés, — ha másként nem, hát a Nyut. 72/3. alpontja alapján az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal útján — hogy az illető milyen büntetést kapott.

De még egyszerűbb és így még tökéletesebb lenne az eljárás akkor, ha a rovott előélet és a szokásos büntettség meghatározásánál a Szut. 352. pontja engedne a feltételekből oly módon, hogy ezeket a fogalmakat nem „büntetések”-hez, hanem „feljelentések”-hez kötné.

Azt hiszem, nem kell részletesen kifejtenem, hogy ez a változtatás a közbiztonsági szolgálatra nézve milyen nagy előnyt jelentene. Mert ez esetben egyrészt maradék nélkül minden olyan ember figyelés alá kerülne, aki büntett és vétség miatt egyszer-egyszer, illetve — erkölcsi romlottság mellett — büntett vagy vétség miatt már háromszor fel lett jelentve, másrészt pedig az ilyen emberek figyelése nem a büntetés, hanem már a feljelentés után kezdődne.

És ha ezt az előnyt még hozzá úgy lehet elérni, hogy ez az irodai teendők tekintetében a jelenlegi eljáráshoz képest nem munkatöbbletet, hanem munkamegtakarítást jelent, akkor — azt hiszem — kétszeres okunk lehet arra, hogy ettől a változtatástól ne idegenkedjünk. Igaz, hogy ez a változtatás a esendőrnek nemcsak a nyilvántartási, hanem — a Szut. 312/6. és 437/e. alpontjai alapján — az elfogási és a házkutatási jogát is kibővítené.

A Szut.-nak a 312/6. alpontja azonban nem szó szerint alapszik a Bp.-on, hiszen az a rovott előéletet sehol sem határozza meg, sőt mégcsak nem is említi. Ennek az alpontnak tehát inkább csak közrendészeti, mint perrendi jellege van, így azt hiszem, hogy a rovott előélet fogalmának fent említett megváltoztatása semmiféle elvi akadályba sem ütköznék, sőt egyéb megfontolások sem szólhatnak ellene.

Mert a Szut. 312/6. alpontja azért rendeli el a rovott előéletűek elfogását, mert ezeknél az újabb (a harmadszori) bűncselekmény már minősítő körülmény lehet, így az ilyen egyéneknek a megszö-

kés veszélye fennáll. Valakinél azonban a megszűnés veszélye akkor is éppen így fennáll, ha büntett és vétség miatt már egyszer-egyszer fel volt jelentve. Hiszen a kétszeri feljelentés — kivéve, ha azok egészen a közelmúltban történtek és így fő tárgyalásra még nem kerülhettek — szinte 100%-ig azonos fogalom a kétszeri megbüntetéssel.

És lényegileg ugyanez a helyzet a szokásos büntetésekre vonatkozólag is. Mert bár a Szut. 437/e. alpontja már szószerint a Bp.-on alapszik, de a Bp. ezt a fogalmat sem határozza meg. Elvi akadály tehát itt sem lehet és egyéb megfontolások is amellett szólnak, hogy a házkutatás a büntett vagy vétség miatt háromszor feljelentett egyénéknél éppen úgy helyénvaló, mint az ugyanennyiszor megbüntettekénél.

De ha a változtatás mégis aggályos lenne, a nyilvántartás kérdését akkor is meg lehet oldani úgy, hogy a büntett és vétség miatt egyszer-egyszer, illetve büntett, vagy vétség miatt háromszor feljelentett egyének kartoncéduláját — anélkül, hogy a rajtuk szereplő egyéneket Rovott előéletűnek, vagy Szokásos büntettesnek neveznénk — külön őrizzük.

Ezeknek a kis kartoncéduláknak tehát — amelyeket nevezzünk „Nyilvántartásilap“-oknak — az irodavezetés, de főként a közbiztonsági szolgálat szempontjából az alábbi előnyei lennének:

1. A Nyilvántartásilapok vezetése sokkal kevesebb munkával járna, mint a Tárgymutató vezetése. A Figyelőlapok pedig teljesen megszűnnének.

2. A Nyilvántartásilapok között valakinek a neve sokkal könnyebben és gyorsabban megtalálható, mint a Tárgymutatóban. Mert ha a Tárgymutatóban Takács Mihály nevét keressük, akkor évekre visszamenőleg át kell néznünk a Tárgymutató összes T. betű alatti bejegyzéseit. Ellenben, ha Takács Mihály nyilvántartási lapját keressük, akkor a T. betűs csomagban csak a „Ta“ kezdetű neveket kell átnéznünk és azt is csak a „Tak“ betűig. Mert ha már egy „Tal“-al, vagy éppen „Tá“-val kezdődő névhez jutottunk, akkor a keresést már befejezettnek tekinthetjük, mert mindez — legalább is a kartoncédulák helyes kezelése mellett — azt jelenti, hogy Takács Mihályról Nyilvántartásilapunk nincs.

3. Egy és ugyanazon egyénre vonatkozó több feljelentés nem fekszik szana-széjjel a Tárgymutatóban, hanem egy és ugyanazon Nyilvántartásilapon volna megtalálható.

4. A Nyilvántartásilapok a kikérdezés és a feljelentés alkalmával megkönnyítik a bűnügyi előélet megállapítását, amelyeknek a feljelentésben való felemlítése mindig kötelező, a bűncselekmény minősítése és így a feljelentés hová való megtétele, valamint az elfogás szempontjából pedig igen sok esetben elsőrendűen fontos.

5. A Nyilvántartásilapok a megfigyelést igénylő egyénéknél is megkönnyítik, sőt — a már említett változtatás mellett — kifejezetten feleslegessé teszik a bűnügyi előélet megállapítását, amely pedig a Rovott előéletű és a Szokásos büntettes egyének nyilvántartásának az alapja.

6. A feljelentett egyén elköltözése esetében Nyilvántartásilapja — ellentétben a Tárgymutatóval — az új lakhely szerint illetékes őrsnek elküldhető.

7. A Nyilvántartásilapok sokkal kevesebbe ke-

rülnek, mint a Tárgymutató és a Figyelőlap nyomtatványok.

Nézzük azonban az éremnek a másik oldalát is... Vajjon a fent körvonalazott eljárásnak nem lennének-e hátrányai is?

Az, hogy a Nyilvántartásilapok a mai Tárgymutatót nemcsak teljesen, hanem sokkal tökéletesebben és kevesebb munka árán pótolnák, az — azt hiszem — vitán felül áll. A Nyilvántartásilapoknak Figyelőlapok helyett való felhasználására vonatkozólag azonban már az alábbi ellenvetéseket lehetne tenni:

1. Jelenleg gyakran előfordul, hogy az őrsök — a bíróság, vagy a hatóság értesítései alapján — olyan egyénékről is vezetnek Figyelőlapot, akiket előzőleg esetleg sohasem jelentettek fel (Körözött, rendőri felügyelet alá helyezett, Feltételelesen szabad-ságolt, Kiutasított és Kitiltott egyének, valamint Katonaszökevények). Nyilvántartásilapjuk viszont csak a feljelentett egyéneknek lenne. Mi történik tehát ilyen esetekben?

A megoldás igen egyszerű. Ha a bíróság vagy a hatóság az őrsöt a fentiekről olyan egyénekre vonatkozólag értesíti, akiknek Nyilvántartásilapjuk — korábbi feljelentés hiányában — még nincs, azokról minden feljelentés nélkül is fel kell fektetni a Nyilvántartásilapot és arra a feljelentések helyett röviden a bíróság vagy a hatóság vonatkozó intézkedését kell feljegyezni.

2. A Figyelőlapokon (1–13. és 16. rovat) fel vannak tüntetve a kérdéses egyén személyadatai, személyleírása és előző büntetései. Mindezt a Nyilvántartásilapokon is feltüntetni nem lehet és ha lehetne, ugyanolyan munkát jelentene, mint a jelenlegi Figyelőlapokon.

Ez mind igaz. De ezek az adatok a *megfigyelés elvégezhetése szempontjából* — legalább is az őrskörletben lakó egyénekre vonatkozólag — a Nyilvántartásilapokon teljesen feleslegesek is lennének.

Mert az őrs tagjainak az ilyen megfigyelést igénylő őrskörletbeli embereket — a Szut. 354. pontja szerint — személyesen is ismerniök kell. Aki pedig — mint az őrsre helyezett új csendőr — rászorul ezekre az adatokra, az vegye elő a Jegyzékönyvecskét, ahol ezeket az adatokat kivonatossan mind megtalálja. Sőt, ha előveszi az irattárból a Nyilvántartásilapon feltüntetett feljelentések fogalmazványainak egyikét, úgy abban a személyadatokat és az előző büntetéseket — amelyek most már nem csupán a gyanúsított bemondásán alapulnak — részletesen is megtalálja, sőt súlyosabb esetekben — a Szut. 546. pontja alapján — még a személyleírást is.

Egy és ugyanazon irodában tehát valamit még egy harmadik helyen is előjegyezni, már igazán felesleges volna. Csak az őrs tagjai előtt ismeretlen Körözött, Kiutasított és Kitiltott egyének, Katonaszökevények, valamint az idegen őrskörletből átköltözött egyének külön őrzött Nyilvántartásilapjainál van szükség a fenti adatokra. Ilyen esetekben azonban ez a hiány a Nyut. 8. melléklete szerinti Személyleírási lapnak (amelyen ezek az adatok mind rajta vannak) a Nyilvántartási laphoz való fűzésével és kitöltésével tökéletesen elintézhető.

Mint hogy a Személyleírási lapon a személyleírást a megfelelő kifejezések aláhúzásával kell megadni, ez az eljárás — a Figyelőlapokon jelenleg



Német út: 24 m. széles, egyirányú forgalommal, közepén 3 m elválasztó sávval, mellékutak felül- és aluljárókkal.

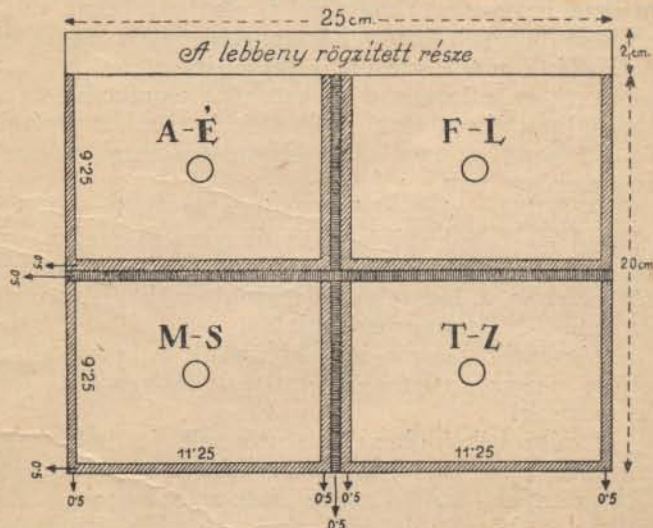
alkalmazott leírási eljárással szemben — a tökéletesebb megoldáson kívül még olyan könnyebbséget is jelent, hogy még az esetben is a Személyleírási lap használata mellett kellene döntenünk, ha a Figyelőlapokat továbbra is megtartanánk. (Azaz a személyleírást nem a Figyelőlapon, hanem hozzáfűzött Személyleírási lapon kellene kitölteni.)

3. A Figyelőlapokon (14., 15., 17. és 18. rovat) fel vannak tüntetve a kérdéses egyén vagyoni viszonyai, jellemzése, a régebben elkövetett cselekmények leírása és van hely egyéb feljegyzésekre is. Az örskörletbeli egyének megfigyelése szempontjából ezek az adatok is feleslegesek és a Jegyzékkönyvecskéből ezek is kihetők.

Az örs előtt ismeretlen Körözött-, Kintasított- és Kitiltott egyénekre, valamint Katonaszökevényekre nézve pedig ezek az adatok úgyis mindig ismeretlenek, tehát ezek az adatok a jelenlegi Figyelőlapokból is hiányzanak.

Végül felmerül még egy technikai kérdés: Hol helyezték el az örsök a Nyilvántartási lapokat? Azokat, amelyeket a jelenlegi Figyelőlapok helyett használnak, — hogy azokhoz a legénység is bármikor hozzá tudjon férni — az örsiroda-íróasztal B. fiókjában kellene tartani és pedig — az esetleg hozzájuk fűzött Személyleírási lapokra való tekintettel — egy 1 iv nagyságú dobozban. A többiek pedig — az

1. számú ábra szerint — négy drb, egyenként 0.5 cm vastag deszkából készült 11.25 cm magas és 9.25 cm széles *belső ürméretű* fiókban kellene elhelyezni,



1. sz. ábra: az örsirodai íróasztal VIII. rekesze.

amely fiókok viszont az örsiroda-íróasztal két drb 0.5 cm vastag deszkával keresztalakban négy részre osztott 25 cm széles és 22 cm magas *belső ürméretű* VIII. rekeszébe lennének beépítve. (Folytatjuk.)

## Az őrsparancsnok.

**Irta: NEMES SZENTOLÉRY RIKÁRD alezredes.**

Az őrsparancsnokképzés f. évi február 1-ével új, megváltoztatott elvek szerint veszi kezdetét. A képzési idő tíz hónapról öt hónapra csökkent, a jelentkezők felvételi vizsgát tesznek, melynek eredményeként történik az iskolába vezénylés.

Az öthónapos képzés magával vonta a tantárgyak számának csökkentését, elmaradt az általános ismeretek körébe tartozó földrajz, történelem, számtan oktatása. Az egyes tantárgyak anyaga pedig megváltozott, de változott a tanítási módszer is. Áttértünk a teljesen gyakorlatias módon való oktatásra, ami abban áll, hogy nem adjuk fel az utasítások, szabályzatok, törvénykönyvek különböző szakaszait, a következő órán azt nem kérdezzük ki, ezt az iskolába vezényeltnek már tudni kell! Ezt célozza a főbb tantárgyak vizsgáztatása a felvételnél. A megtanultak gyakorlati hasznosítására való nevelés, oktatás történik az öt hónap alatt. Pontosan körülírt, meghatározott esetekben gyakorlatias módon kell, — mint az a valóságban történik, — az egyes feladatokat megoldani.

Cél tehát: minden őrsparancsnokjelölt az iskola elvégzése után az életben adódó minden eseményt észrevenni, értékelni tudjon s annak természete szerint intézkedéseit meg tudja tenni. Aki intézkedni nem tud, az nem alkalmas semmiféle vezetői állásba s legkevésbé alkalmas parancsnoknak. Arra nem lehet senkit és semmit sem bízni!

Kétségtelen, hogy a változt képzés az őrsparancsnokiskola tisztikarát is nehéz feladat elé állítja; a tanfolyam kezdetéhez közeledve, mind több és több gondot okoz annak. Ez a változott képzési mód az őrsparancsnokiskola hallgatóit fokozottabb mérvben teszi erőpróbára. Remélem, sőt biztosra veszem, hogy az őrsparancsnokiskolába vezényelt, tudásra szomjas és tanulni vágyó őrsparancsnokjelöltek feje felett nem fog nyomtalanul eltűnni az itt töltött öt hónap. Tudásban gazdagon gyarapodva fognak őrseikre bevonulni, hogy nehéz szolgálatukat minden körülmények között közmegelegedésre lássák el.

Hazánk ma a külföld által elismerten: „a nyugalom és az államrend szigeteként emelkedik ki a társadalmat bomlasztó törekvések hullámveréseiből”. S hogy ez így van, ebben a csendőrségnek oroszlánrésze van.

A közbiztonság nehéz feladata az őrök vállaira nehezedik. Felsőbb irányítás és vezetés mellett az őr végzi a csendőri szolgálat igen fontos részét, ezért tartom a legszebb és legfontosabb altiszti beosztásnak az őrsparancsnokit!

Már most lássuk, mit kívánunk az ezen állást betöltő őrsparancsnoktól, milyen legyen az őrsparancsnok?

A régi békeidőben: mit szépnek és boldognak emlegetnek, pedig csak könnyebb és gondtalanabb volt, könnyebb volt a csendőrnök is a helyzete. Ma, amikor a közelmúlt háborús esztendőket átöröklött terhével vállunkon kell a mai nehéz idők nehéz feladatainak megfelelni, amikor folytonosan új és új törvényeket és rendelkezéseket kell megtanulni s amikor a bűnözők ezerféle ravaszságával és tanultságával kell megküzdenni, igen nehézvé vált a csendőri szolgálata is.

Milyen legyen az őrsparancsnok, azt utasításaink, különféle rendeletek és parancsok oly részletesen, tökéletesen és szépen határozzák meg, hogy szabatosabban és jobban megírni nem lehet. Nem is akarom azokat idézni, a kiváló őrsparancsnokot a gyakorlati élet tapasztalatain alapuló jellegzetes vonásokkal kívánom megrajzolni.

A köztudatban él, hogy a világ legnépszerűbb rendőre a londoni és a legközvetlenebb a párisi; de a legjobbnak világszerte a magyar csendőrt ismerik. Sokat halljuk hazánkat járó külföldiektől a magyar csendőri nagyszerűségét igen kedvező vélemények és megjegyzések kíséretében emlegetni.

Ha egy szóval akarnám jellemezni az őrsparancsnokot, azt mondhatnám: „lelkes” ember legyen. Legyen hite és meggyőződése, érdekelje minden, tudjon meg mindent, amit aztán a szükség szerint tegyen jelentés tárgyává, hogy avval a köznek használjon. El kell jegyeznie magát az igazsággal, lemondással, önfeláldozással, megalkuvást nem ismerő haza- és fajszeretettel és pillanatra se feledkezzék meg ellenségeinkről, akik elrabolták hazánk szent földjét.

E tulajdonokkal bírnia kell minden becsületes magyar embernek, csak így lesz ismét naggya Magyarország, így majd visszaidézzük a régi szép és boldog időket.

Az őrsparancsnok hivatása annyiféle sokoldalúságot kíván, hogy nincs az emberi életnek oly megnyilvánulása, amelyhez értenie ne kellene, tudásának határait éppen ezért nem is lehet megállapítani.

Aki mindent tudni akar, abból tudós lesz, aki őrse körletében előforduló eseményeket akarja tudni, abból jó csendőr lesz, aki el tud babrálni egy lakattal napokon át, abból szakember lesz, aki hozzáértéssel a homályos, kiderítetlen esetek nyitját megtalálja: az jó őrsparancsnok. Ténykedése egyrészt az események összefoglalásából, másrészt azok részeire bontásból áll. A jelentéktelent el kell ejtenie, a fontos körülményeket össze kell foglalnia, ez fogja adni a képet, ami hű mása lesz annak, ami történt. Ha azután az események közötti idő- és térbeli távolságokat ki tudja tölteni az okozati összefüggéssel, tökéletes munkát végez. Cél mindig a történetek tiszta képét adni. Tudása alapján belső meggyőződéssel és kikristályosodott igazságérzettel kell biztosan és tárgyilagosan ítélnie, mérlegelni a felelősséget, végül megállapítania: mit követel a közérdek. Ez határozza meg egyben a keretet, melyben ténykedésének és írásbeliségének mozognia kell. Nem írhat tehát mesét, csak egyet: akár jó, akár rossz, akár kellemes, akár fájdalmas — az igazat, a valóságot.

Egész életében versenyt fut az eseményekkel, minden alkalommal rögzíti a nap eseményeit, de már következik újabb nap újabb eseményekkel. Mindenütt ott kell lennie, elsősorban ott, hol nem szeretik a jelenlétét. Ezért nem mindenütt kellemes, sőt kellemetlen, — de csak egyeseknek. Így lesz azonban hasznos a nagyközönség számára.

Legyen jó szeme: mindent észrevegyen, legyen jó füle: mindent megtudjon, legyen biztos szímatja: mindent megérezzen, legyen ügyes keze: mindent kitapogasson, legyen jól forgó nyelve: mindent helyesen el tudjon mondani, — de tudjon hallgatni is, ha a közérdek úgy kívánja!



Bevonulás (Fényképpályázatunkból: Bálint Géza őrm. felv.)

Őrse körletében ismerjen mindenkit, csak így tudhat meg mindent. Szívességet mindenkinek tehet, de elnézni még a legjobb barátoknak sem lehet semmit. Akire minden körülmények között számíthat: az saját maga, a tudása. A csendőr olyan barát, aki bajban nem hagy el senkit. Sokan szeretik magukról hinni, hogy jó csendőrök, én szeretném: ha bajtársaim magukról azt gondolnák, hogy valamikor kiváló őrsparancsnokok lesznek. Ezt állandó tanulással lehet elérni.

Az őrsparancsnokiskola fontosságát s az itt végzett komoly és alapos munkát fentiekből könnyen leszűrhetjük, ezért nem kívánok evvel külön foglalkozni. Aki ide eljut, majd megtudja, mit és hogyan kíván tőlünk a céltudatos és eredményes szolgálatteljesítés!

Mi, akik hivatva vagyunk erre megtanítani az iskola hallgatóit, minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy az itt tanultak alaposak, a célkitűzésnek minden körülmények között megfelelőek és maradandók legyenek. Bajtársi szeretettel várjuk e nagy munkára felkészülve az őrsparancsnokjelölteket.

### Ki tudta?

*A drágakövek ásványok, a legkeményebb a gyémánt.*

## „E-alap“.

Ismerteti: vitéz **BALÁZS-PIRI GYULA** alezredes.

(2. közlemény.)

### 3. §. Kiképzés pisztollyal.

#### Fogások.

#### 98. p. „Pisztolyt fogj!“

Új vezényszó. Végrehajtása — általában — azonos az „E-5.“ 2. f. 81. pontjában meghatározott „Tölteni!“ fogás 2. ütemének első felével és az említett pont 2. bekezdésében leírt pisztolytartással. A különbség csak az, hogy most a pisztolyt természetesen kinyújtott jobb karral úgy kell csővel lefelé fordítva tartani, hogy a cső a jobb lábtól egy arasznyira előre és jobbra a földre mutasson.

Eddig a pisztoly tartásánál nem volt kimondva, hogy természetesen kinyújtott jobb karral kell tartani. A cső helyzetére is csak annyi volt meghatározva, hogy a cső meghosszabbításában haladó képzelet vonal a jobb lábtól egy arasznyira érje a földet. (81. p.)

#### 99. p. „Pisztolyt rejts!“

Szintén új vezényszó.

Eddig a pisztoly rejtés — tulajdonképpen — az „Üríts!“ fogás 4. ütemét képezte. A különbség csak az, hogy most

pontosan meg van határozva mindkét kéz szerepe és a rejtés alatt a pisztoly csövének helyzete. (82. p.)

### Töltés, ürités és tüzelés.

#### 102. és 104. p. „Tölts!”

Az első ütemnél — mint a puska töltésénél —, a tulajdonképpeni „Tölts!” végrehajtásának megkezdése előtt kell a tölténytáskát kinyitni és a „félbalra át” után a bal lábat balra-hátra tenni. A második ütemnél a pisztolyt előre és lefelé tartott csőtorkolattal a felfelé fordított baltenyérbe kell áttenni, miközben a balkönyököt könnyedén meg kell hajlítani. A harmadik ütemnél a tölténytárt a „pisztolyba” kell helyezni. A negyedik ütem végrehajtásánál, a „Pisztolyt fogj!” helyzetre vonatkozó különbségeket a 98. pontnál már felsoroltuk.

A „Tölts!” vezényelhető „Vigyázz!” állásban és „Pisztolyt fogj!” helyzetben.

Eddig a pisztolytáskát a megszűnt „Tölteni!” vezényszó második üteménél kellett kinyitni. Az első ütemkor a „félbalra át” után a bal lábra nézve csak a „hátra” tevés volt meghatározva. A második ütemnél a csőtorkolatot kissé felfelé kellett tartani és a markolatot pedig jobbra. A tenyér és a könyök tartása nem volt meghatározva. A harmadik ütemnél a tár behelyezése a „markolatba” szóval volt kifejezve. Eddig a „Tölteni!” végrehajtása alatt a csőtorkolatot — töltés közben — felfelé, a töltés után lefelé kellett tartani. Most minden esetben lefelé kell irányítani. (81. p.)

#### 103. p. „Csőre ne tölts!”

Új figyelmeztető. A „Tölts!” végrehajtása közben, még a 4. ütem megkezdése előtt kell adni.

#### 105. p. „Ürits!”

Ütembeosztása és részben a végrehajtása is megváltozott. Az eddigi 4 ütem helyett 6 ütemű a fogás, kiegészítve a tárnak „Pihenj!” állásban való kiegészítésével. Az „Ürits!” is vezényelhető úgy a „Vigyázz!” állásban, mint a „Pisztolyt fogj!” helyzetben. Az ütembeosztáson kívül eltérés még: A „Tölts!” 2. ütemének végrehajtásával a pisztoly a balkézbe kerül és így nem kell a jobbkezből a balkézbe áttenni, mint eddig az 1. ütemnél. A harmadik ütemnél a tár mikénti kivétele is körül van írva. A negyedik ütemnél, — a csőben lévő tölténynek a balkézrel való felfoghatása végett, — óvatosan kell ismételni és csak egyszer, az ötödik ütemnél kell feszteleníteni.

Eddig nem volt külön meghatározva, hogy az „Ürits!” milyen helyzetekben vezényelhető, csak következtethető volt, hogy a „Tölteni!” után. Ürités közben kétszer — az első és a harmadik ütemnél — kellett feszteleníteni. Ez utóbbi ütemnél — a fesztelenítés előtt — úgy kellett ismételni, hogy a csőben lévő töltény „kiessék.” (82. p.)

#### 106. p. „Pisztolyt vizsgá-ra!”

Új vezényszó. Megvizsgálás után „Pisztolyt rejtj!” vezényszóra kell a pisztolyt a táskába helyezni.

108. p. Lóháton és járóművön ülve a pisztoly töltésénél és üritésénél ütemes egyöntetű végrehajtást követelni tilos! Lóháton a töltésnél a szárazakat, — a pisztollyal együtt — a balkézben kell tartani.

108. p. A pisztolyt: „Üres!” vagy: „Töltött!” figyelmeztetővel szabad átadni és az átvevőnek a pisztoly bementett állapotáról meg is kell győződnie. Átadás közben a pisztoly csövet a földre kell szegezni.

Eddig a pisztolyt: „Üres és biztosított!” vagy „Töltött és biztosított!” szavakkal kellett átadni. Nem volt kimondva, hogy az átvevőnek a helyes bementésről meg kell győződnie és az sem volt meghatározva, hogy a csövet — az átadás közben — a föld felé kell irányítani. (83. és 84. p.)

109. és 110. p. A pisztollyal való tüzelésnél a tüzelés alakiságára, a tüzelőállás és testhelyzet kiválasztására — a 85–97. pontokban — a puskával való tüzelésre mondottakat értelemszerűen kell alkalmazni.

### 4. §. Alaki kiképzés karddal.

#### Rejtett karddal:

112. p. „Vigyázz!”-ban a hüvelyt a felső tartópánt alatt kell átmarkolni, a hüvelykujjnak a kard-hüvely élén kell feküdnie és a kosárnak hátul az alsó karhoz támaszkodnia. A kard éle előre néz. „Pihenj!”-ben a kardot kényelmesen lehet hordani.

Eddig a hüvelyt a két tartópánt között kellett átmarkolni és annyira előretartani, hogy a kard éle előre és a csúsztatóvas pedig a bal lábheggyel egy vonalba jusson. (E–5. 4. f. 174. p.)

#### Kivont karddal:

113. p. Mint a rejtett kardnál, itt is különbözik a kard tartása a „Vigyázz!” és a „Pihenj!” állásban. „Vigyázz!”-ban a kard markolatát természetesen kinyújtott karral, a jobbkező mutató- és hüvelykujjai között úgy kell tartani, hogy a középujj kívülről támaszkodjék a markolathoz. A másik két ujjat a középujjhoz kell zárni. A pengének a vállgödörben kell nyugodnia. A kosár belső szélének a comb külső közepét kell érintenie. A hüvelyt éppen úgy kell tartani, mint a rejtett kardnál. „Pihenj!”-ben a kard markolatgombját a tenyérbe lehet támasztani.

Eddig kissé hajlított kezesukló mellett úgy kellett tartani a kard markolatát, hogy a hüvely- és mutatóujjak hegyei egymást érintsék, a többi — együttartott — ujjak a markolaton nyugodjanak, a háritólap belső széle a combot érintse és a penge foka a vállhoz támaszkodjon. A hüvelyt pedig kissé előre kellett emelni. A kivont kard „Pihenj!”-ben való tartása körülményesebben volt előírva, de általában meg egyezett az „E-Alap” 113. p. 1. bekezdésében írtakkal. („E–5.” 4. f. 175. p.)

114. p. „Vigyázz!” menet alatt a kivont kard korát a combhoz kell zárni, egyébként a kar mozgatható.

Eddig díszmenet alatt a karokat nem volt szabad mozgatni. („E–5.” 4. f. 175. p. 2. bek.)

#### 115. és 116. p. „Kardot ránts!” — „Kardot rejtj!”

A Gyal. Gyak. Szab.-ban ezek a vezényszavak nem fordultak elő. Végrehajtásuk — részben — egyezik az „E–5.” 4. f. 172. p.-ban, a lóháton való kardrántás, illetve kardrejtés leírásával. A kardrántásnál vagy rejtésnél ütemszerű fogásokat és egyöntetűséget követelni tilos.

### 7. §. Zárt rend gyalog.

Az „E-Alap” 7. és 16. §-aiban írtak és az „E–5.” 2. f.-ben a zártrendre és harerendre vonatkozó rendelkezések között mutatkozó különbségek legtöbbjét már megszüntette az 1936. évi 10. sz. H. K.-ben közzétett 72.135/eln. VI–6. sz. 1936. sz. H. M. körrendelettel kiadott „Zártrend és harerend gyalog” című ideiglenes utasítás, melyet azonban — az ideiglenes jellege miatt — a csendőrség nem vezetett be.



Ezt is szokni kell.

### A raj zártrendje.

#### 1. Szervezet.

174. p. A raj létszáma a rajparancsnok — és 4—12 csendőr, de lehet ennél több is.

A szervezetszerű teljes létszámon felüli rajról az „E-5.” 2. f. 126. p. nem tett említést. Eddig ki volt mondva, hogy ha a rajparancsnokon és a helyettesén kívül legalább még 4 csendőr nincs, akkor azokat más rajba kell beosztani. (126. p.)

#### 2. Alakzatok.

175. p. A raj alakzatai: „Oszlop” és „Vonal”, ha célszerű, a rajjal bármely „más alakzat”-ot is felvethetünk. Helyőrségben önállóan menetelő rajt „Kettős-oszlop”-ban kell vezetni, ezt kisegítő alakzatnak nevezzük.

Eddig a rajnál az „Oszlop”-ot alapalakzatnak és a „Vonal”-at egyéb alakzatnak nevezték. A „kisegítő alakzat” kifejezést az „E-5.” 2. f. nem ismerte. (131—133. p.)

176. p. Létszámcökkentésnél a megüresedő helyeket „Vonal”-ban a jobbszárny felé zárkóztatással töltjük be.

Eddig „Vonal”-ban a közép felé való zárkózással kellett a létszámcökkenés folytán megürülő helyeket betölteni. (133. p. 3. bek.)

177. p. „Oszlop”-ban a távköz és takarás mikénti felvételét és az élcsendőr (iránycsendőr) kötelességét ez a pont szabályozza.

Eddig e tekintetben csak az ábrára történt hivatkozás. (133. p. 2. bek.)

178. p. „Vonal”-ban az eddigi „raj közepe” és a „középső csendőr” kifejezések helyett a „rajközép” lett rendszeresítve, aki páros létszám esetén a „jobb középső csendőr”, egyébként pedig a „középsőcsendőr.” Igazodásnál térközt és „igazodás”-t kell venni az „iránycsendőr”-höz, hogy az „arevonal”-ban helyesen álljon a csendőr. Eddig az igazodásnál térközt és „arevonal”-at kellett tartani. (Vessük össze az „E-Alap.” 178. p.-ját és az „E-5.” 2. f. 134—136. pontjaival.)

#### 3. Sorakozó, fordulatok, testhelyzetek.

179—183. p. „1. raj! Irány...! Sorakozó”,

„2. raj! Irány...! Futásban! Sorakozó!”,

„3. raj! Irány...! Kettős oszlopban! Sorakozó”, stb., stb.

„Sorakozó!” állóhelyben, mozgás közben és különféle testhelyzetben is vezényelhető. Ha alakzat nincs elrendelve, „Oszlop”-ban kell sorakozni.

„Sorakozó!” vezényszóra „Oszlop”-nál az „élcsendőr”-nek, „Vonal”-nál a „rajközép”-nek („Középsőcsendőr”-nek), — a többi csendőrt futással megelőzve, — 5 méterre kell felállania (haladnia, feködnie stb.) a rajparancsnok mögött. A többi csendőrnek helyes tér- és távköze kell „beállni”.

Ha nem állandó beosztású rajt sorakoztatunk — amennyiben szükséges — a sorakozó előtt ki kell jelölni a rajparancsnok helyettesét, a rajközépet, a két legjobb lövőt és a két legjobb kézigránátdobót.

Eddig az „élesendőr“, illetve a „raj közepe“ a többi csak megelőzte. A többi csendőrnek rendesen élénkebb ütemű lépésben (— futásban) —, nagyság szerint kellett besorolni. A rajparancsnoknak a helyettesét és a „raj közepe“-t az első sorakozás előtt kellett megnevezni, míg a többi kijelölést pedig az első sorakozás után kellett eszközölnie. Kimaradt a rejtőzés melletti sorakozás is, amikor az egyentétüségétől (takarás, térköz, stb.) eltekintettek. (137. p.)

186. p. A testhelyzetek felvétele megegyezik az egyes csendőr kiképzésénél mondottakkal, azzal a különbséggel, hogy a több egymás mögötti sort képező alakzatokban a „Feküdj!“-nél a hátsó sorokban állóknak felső testükkel rézsútosan jobbra kifelé, előtteseik lábaj mellé kell kerülni. A zárt-rendben végrehajtandó „fordulatok“-kal — bár a fejezet címszavában szerepel — nem foglalkozik itt külön az új szabályzat. Ebből és a 195. p.-ban írtakból következik, hogy a fordulatok vezénylése és végrehajtása azonos az egyes csendőrre vonatkozókkal.

A testhelyzetek felvétele — az „E-Alap“ 12—15. és 17—18. pontjainál már mondottakat figyelembe véve — lényegében — nem változott. A „testfordulatok“ a régi szabályzatban is csak az alakzatváltoztatásnál volt tárgyalva. Teljesen megszűntek az eddigi „Nyitódj!“, — „Zárkózz!“ mozdulati segéd-eszközök vezényszavai. (139—141. és 150. p.)

#### 4. Menet.

187., 188. és 190. p. „Menet! Irány...! Raj in-dulj!“ vagy

„Futás! Irány...! Raj in-dulj!“

Az egyes kiképzésnél elhagyott „Menet!“ figyelmeztetőt a rajnál, — úgy mint eddig, — továbbra is vezényelni kell. A rajban való mozgás megkezdésére és végrehajtására nézve lényegbevágó változás nincs. A „Vigyázzmenet“-re (puska nélkül) meg kell jegeznünk, hogy a 20—21. pontok szerint mindkét kar mozoghat, a talpakat keményen kell a földre helyezni, a lábszáraikat nyújtottan kell közvetlen a talaj felett előrelelendíteni. A 245. p. 1. bek. szerint azonban a menetközben teljesített tiszteletadaskor a balkezet combhoz kell zárni. Sem itt, sem az egyes kiképzésnél (1. §. D) fejezet), nincs említés téve arról, hogy a testhelyzetekből a mozgás megindítása végett mikor kell felugrani.

Eddig a „Díszlépés“-nél a lábat térdben kissé meghajlítva kellett — földhöz közel — kifelé és lefelé tartott lábheggyel gyorsan előrehozni és egész talppal a földre keményen letenni, a balkart mozdulatlanul a combhoz zárni. Jobbkar mozoghatott. Az „E-5.“ 2. f. 24. p. ut. bekezdésében és a 28. p.-ban foglaltak nem hagytak kétséget a tekintetben, hogy a testhelyzetekből a mozgás megindítása végett mikor kell gyorsan felállni. (19., 33. és 144. p.)

189. p. A szabályzatban elő nem írt „bármely más“ — esetenként célszerűnek látszó — alakzat (L. 175. p. 2. bek.) megalakítását külön parancssal, rendszerint „Oszolj!“ után vezényelt új sorakoztatással kell elrendelni.

Eddig ez az „Alakzatváltoztatás“ fejezetében volt tárgyalva. (133. és 149. p.)

191. p. A raj mozgását: „Raj! Állj!“ (vagy: „Térdre!“, „Ülj le!“, „Feküdj!“) vezényszóval szüntetjük meg. Az egyes kiképzésnél csak az „Állj!“ és „Feküdj!“ vezényszavak (27—28. p.) vannak felsorolva a mozgás beszüntetésére.

Az „E-5.“ 2. f. úgy az egyes kiképzésnél, mint a raj zártrendjénél is felsorolja az összes fentírt vezényszavakat. (30. és 145. p.)

192. p. Lépésből futásba: „Futás!“, futásból lépésbe: „Lépés!“ vezényszóra megyünk át.

Eddig ez az átmenet a raj zártrendjénél nem volt külön megemlítve, de az egyes kiképzésre vonatkozó rendelkezések alapján vezényelhető volt, éspedig: a „Futás! In-dulj!“, vagy a „Lépés!“ vezényszavakkal. (28. és 30. p.)

194. p. Mozgás közben adott „Irány...!“ figyelmeztető az irányváltoztatásra, az „Irány a jobb(bal) szárny!“ pedig az irány átruházásra vonatkozik.

Eddig ez csak a „Vonal“-ban való menetelés esetére, éspedig a vonal „különböző részére“ volt előírva. Most alakzatról nem tesz a szabályzat említést, de pontosan előírja a végrehajtását. A menet fejezetéből kimaradt a „Jobbra (balra) visszakozz!“ is, mert azt csak az alakzatváltoztatásoknál tárgyalja. (145., 147. és 150. p.)

#### 5. Alakzatváltoztatások.

195. p. Az 1925-ben kiadott „E-5.“ 2. f. 17. §. IV. fejezetének a raj alakzatváltoztatására vonatkozó eredeti szövege és az „E-Alap.“ „Alakzatváltoztatások“ fejezete között igen nagy a különbség. A régi „félrajoszlop“-ból „vonalt“-ba és „vonalt“-ból „félrajoszlop“-ba való átmenet — kissé bonyolult — vezénylése és végrehajtása leegyszerűsödött a „Jobbra (balra) át!“-tá és „Jobbra (balra) visszakozz!“-á.

Ez a két vezényszó megadja az összes előírt alakzatváltoztatások végrehajtásának a lehetőségét. A 175. p. 2. bekezdésében említett „bármely más alakzat“ felvétele, a 179. p. 2. bek.-ben foglaltak értelmében a „Sorakozó“ és nem az „Alakzatváltoztatások“ fejezetéhez tartozik.

A „Vonal“-ból „Oszlop“-ba úgy állóhelyben, mint menetközben „Jobbra (balra) át!“ vezényszóra megyünk át. Ez lényegében testfordulat, melyet szintén vezényelhetünk állóhelyzetben és menetközben is. Menetközben felvett „Oszlop“ alakzatban a menetet a 187. p. 2. bek.-ben foglaltak szerint kell folytatni és az igazodást a 188. p.-ban írtak szerint felvenni.

196. p. „Jobbra (balra) visszakozz!“ „Oszlop“-ból — állóhelyben —, vagy menetközben — rendes térközű — „Vonal“-at: „Jobbra (balra) visszakozz!“ vezényszóval kell alakítani.

Állóhelyben való alakításnál mindenki kilép, de az élesendőr a vezényszó elhangzása után, csak egy lépést lép előre és azután fordul a megjelölt irányba félfordulattal. A többi pedig addig menetel, míg szabályos távkozra nem érkezik és azután fordul és igazodik. A 196. p. 2. bek. 3. sorában írt „egész fordulattal“ megjelölés a 10. p. 2. bek.-ben foglaltak értelmében sajtóhiba.

A menetközben vezényelt „Jobbra (balra) visszakozz!“ végrehajtásánál lényegét érintő változás nincs.

Eddig az „E-5.“ 2. f. 145. p.-ja értelmében, az „Oszlop“-ban való menetelés beszüntetése után, vagy a menetelés beszüntetésének elrendelésével egyidejűleg a „Vonal“-ba való átmenet mozdulatai segédeszközeként szerepelt a „Balra (jobbra) visszakozz!“; míg a 150. p. már mint alakzatváltoztatást tárgyalta többféle lehetőségben. Eddig a „helyben“ való végrehajtásnál a vezényszó elhangzása után — az élesendőr azonnal archa fordult és csak a többi lépett ki. A „Jobbra (balra) visszakozz!“ vezényelhető volt térközzel, amely szabályos térközre (20 cm) „Zárkózz!“ vezényszó-

val szűkíthető, vagy tetszés szerinti térközre. „...nyitódj!” vezényszóval tagítható is volt. Eddig tárgyalva volt az is, hogy a „... visszakozz!” befejezése után — ha a menetet folytatni akarjuk, akkor a menetet és szükség esetén az irányt is újból vezényelni kell. Az „alakzatváltoztatás” fejezet tárgyalta azt is, hogy az „egyéb” alakzatváltoztatást osztottatás után új sorakoztatással legegyszerűbb elrendelni és hogy ennél egyöntetű és feszes végrehajtást kell követelni és hogy ez utóbbi alakzatváltoztatások intézkedéssel elrendelhetők. (145., 148–152. p.)

### 6. Puskafogások.

A puska fogásokon kívül ez a fejezet a töltésre, ürítésre és tüzelésre is vonatkozik. Az „E-5.” 2. f.-e ezeket külön fejezetekben tárgyalta. Az „E-Alap” mindhárom kérdést a 200. ponttal elintézte, ebből következtethető, hogy a zárt rajban történő töltés, ürítés és tüzelés fogásai azonosak az egyes kiképzésnél mondottakkal. Így pl. az a rendelkezés is, hogy mindig „lőszer”-rel gyakoroljuk a töltést és ürítést. Erre megjegyezendő, hogy az „E-25.” 1. f. I. rész. 222. pont 1. bekezdése szerint „lőszer”: az éles-, a gyakorló- és az oktatótöltény.

#### 198. p. „Puskánál (szerelvényénél) sorakozó!”

A puska (szerelvény) letétele után sorakozó vezényszónál nincs feltüntetve a raj megjelölése.

Eddig a vezényszó: „N. raj! Sorakozó!”, vagy „N. raj! Futásban sorakozó!” volt. (159. p.)

#### 199. p. „Puskát gúlába!”

Osztottatott raj csendőrei a puskaikat „puska-gúlá”-k alakításával is letehetik. A gúlához még 2–3 puska hozzátámasztható.

Eddig a gúlához még 2 puska volt támasztható. (156. p. lábjegyzete.)

200. p. Zártrendben csak „Vonal”-ban tüzelhetünk. Ez a pont összefügg a 85. és a 212. pontokkal, amelyek értelmében zártrendben csak kivételesen és csak karhatalmi alkalmaztatás esetén tüzelhetünk.

Eddig is csak karhatalmi alkalmazásban és „Vonal”-ban tüzelhetett zártrendben a raj. De ehhez külön vezényszavak és az is meg volt határozva, hogy a tüzelési fogásokat miként kell ilyenkor végrehajtani. Azonkívül hangsúlyozva volt az is, hogy a „kész” helyzet fedezék felhasználásával is felvehető, amikor a csendőrök a legmegfelelőbb testhelyzetet foglalhatják el. Ez utóbbi rendelkezést az „E-Alap.” a 86. p.-ban, a „tüzelőállás” felvételének előírásánál értelemszerűen átvette. (160. p.)

### B) A szakasz zártrendje.

#### 1. Szervezet és alakzatok.

201. p. A szakasz 2–7. rajból és a szakasztörzsből áll.

Eddig a legkisebb létszámú szakasz létszáma is meg volt határozva. Most ez elmaradt, de a 174. p. 2. bek.-ben foglaltakból következtethető. A „szakaszparancsnoki raj” elnevezés „szakasztörzs”-é változott. A „szakasz szervezete” fejezet néhány háré esetére vonatkozó szervezési adatot is tartalmazott. (319–323. p.)

202–204. p. A szakasz alakzatainak elnevezése azonos a rajra vonatkozókkal. Meg van határozva a rajok felállítási helye, mindazon esetekre, ha 3-nál több rajból állana a szakasz.

205. p. „Rajok egymás mögött „Oszlop”-ba!”-n való menetelés szükségének megszüntével adott „Oszlop!” figyelmeztetőre az eredeti alakzatot kell felvenni.



Fényképpályázatunkból. (vitéz Balázs-Piri alez. felv.)

Eddig meg volt az is határozva, hogy a „szakaszparancsnoki raj”-jal is intézkedni kell és az is, hogy az eredeti „Oszlop!” alakzatot miként kell ismét felvenni. (325. p.)

### 2. Sorakozó, alakváltoztatások, menet.

207–208. p. A felsorolt vezényszavak végrehajtásánál lényegbeli változás nincs.

Az „E-Alap.” elhagyja a „Feküdj!” mikénti végrehajtásának körülírását. Ebből következik, hogy e tekintetben a 186. p. a mérvadó. Az „Egy sor-ba!” és a „jobbba (balra) előre egy sor-ba!” vezényszavak is elmaradtak, valószínűleg azért, mert a 202. p. alapján az „Egy sor-ba!” „más alakzat” és így ez a 175. p. 2. bek. és a 179. p. 1. bek.-ben foglaltak alapján vagy új sorakoztatással, vagy a 205. p.-ban foglaltak értelemszerű alkalmazásával, vagy pedig a 195. p. alapján az egyes rajokkal „Jobbra (balra) át!”-tal is felvehető, tehát szükségtelen ennek külön leírása. Elmaradt az első sorakozás utáni jelentéstétel körülírása és az irányátváltás is, bár ezeket a századra vonatkozóan az „E-Alap.” 221. és 223. pontjaiban ismét tárgyalja, utóbbit a 329. p.-ra való hivatkozással. (Vessük össze az „E-alap.” 207–208. p.-jait az „E-5.” 2. f. 328–330. p.-jaival.)

### 3. Puskafogások.

210. p. „Puskát vizsgá-ra!” vezényszó adása előtt a hátsó sorokat 1–1 lépés távkozra hátra kell lépíteni. A „Vállra!” végrehajtása után vezényszó nélkül kell sorközre visszalépni.

Eddig az 1. sorban álló raj előre, a 3. sorban álló raj pedig — külön vezényszó nélkül — hátra lépett és azután a rajok egyidejűleg hajtották végre az elrendelt fogást. (331. p.) Elmaradt a „Puskát le!”, „Szerelvényt le!” stb. vezényszavakkal — szakaszban — elrendelt fogások végrehajtására eddig előírt magatartás is. (331. [a—c] p.)

212. p. A zártrendben történő karhatalmi tüzelésnél a hátsó sorok nem tüzelhetnek.

Elmaradt az „Egy sor-ba!”-n való tüzelés körülírása, de szükség esetén a 207—208. pontoknál mondottak alapján — ez a „más alakzat” most is felvehető. (331. f. p.)

(Folytatjuk.)

## A határszélén.

*A kék ég nagy tengerében,  
Csillag ragyog szép rendjében.  
Hideg szél fúj, havat hordja,  
Csendőr indul szolgálatba.  
Elmennek a templom előtt,  
Út az óra tizenkettőt.*

*Hogy kiértek a határba,  
Kutya ugat a tanyába.  
Felharsan a csendőr sípja,  
Éjjeli őrs csoszog nyomba.  
Mellette a kutya morog,  
Havas földre lekuporog.*

*Nagy vígság van a tanyába,  
— Mi járja itt mostanába? —  
— Ma van újesztendő napja —  
Felelé az öreg nyomba.  
— Két idegen van itt kérem,  
De szegények, amint nézem.*

*— Hívja ki csak nyomban őket,  
Mégkérdezzük honnan jöttek. —  
Itt áll már a két idegen,  
Úgy reszketnek a hidegen.  
Lábuk fázik csizma nélkül,  
Túlról jöttek minden nélkül.*

*Magyarok ők, amint látszik,  
A két szemük könnyben ázik:  
— Nagy ott a mi szegénységünk,  
Kenyeret már rég nem ettünk.  
Volt urunk itt köszöntöttük,  
Nyomorunkat enyhítettük.*

*— Örmester úr, arra kérjük,  
Bocsássa meg ezt minékünk.  
Jól esett, hogy átjöhetünk,  
Hogy magyarul beszélhetünk.  
Itt lakunk a Kárpát alatt,  
Magyar szív van a rongy alatt...*

Hugai István csendőr  
(Lónya).

## A haditengerészetéről, hadihajókról.

Irta: OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA alezredes.

(4. közlemény.)

Hirhedtté vált búvárnaszád elhárító eszközök a búvárnaszádhálók. Ilyenekkel védik a kikötőket, de ilyen acélsodrony kötélből készült hálókat terítenek ki a búvárnaszádok várható megközelítő útjain is. A hálót úszótestek (parafa, gerendák, légiüres üveg-golyók stb.) tartják. A víz alatt mozgó búvárnaszád belegabalyodik a hálóba, a széjjelszakgatott hálórészek rácsavarodnak a hajócsavarra, a toronyra stb. A naszád vagy kénytelen felmerülni, vagy, ha sikerült magát áttörnie, jobban mondva áttépnie a hálón, a naszádtesthez tapadt hálórészeket az üveg-golyók (parafa stb.) fenntartják a vízen s ezek elárulják a víz alatt tovaigyekvő naszád haladási irányát. A búvárnaszádot azután az őrhajók, rombolók vagy vízbombákkal igyekeznek tönkretenni, vagy nyomon követik addig, amíg a búvárnaszád akkumulátorai kimerülés folytán kénytelen a felszínre jönni és akkor tűzzel vagy nekirohanással támadják. A hálóba később olyan úszótesteket (bójákat) szöttek bele, amelyek éjjel világítottak. Az üldöző hajók így éjjel is követni tudták a víz alatt menekülő búvárnaszádot, ha az hálórészeket ragadott magával. A világháborúban a pólai kikötő is ilyen gerendákon függő hálókka volt védve. 1914 decemberében a Curie nevű francia búvárnaszád be akart osonni a kikötőbe, de belekeveredett a hálóba. Nem tudott szabadulni. Felmerült. Ez sem használt, mert a közeli parti üteg összelötte. A búvárnaszád erre ismét alámerült, de rövid idővel azután újból felbukkant. Legénysége a torony csapóajtón keresztül menekülve, hagyta el a naszádot és a vízbe ugrált. A naszád azután elsüllyedt. Később kiemelték, kijavították és mint „U—14” jelzésű búvárnaszád, az osztrák-magyar flottának kitűnő szolgálatokat tett. Veszedelemesebb fajtája a hálónak aknákkal való kombinációja. Ha a búvárnaszád a hálóba keveredik, a hálóba szőtt aknák felrobbannak. A búvárnaszádhálókat úgy is alkalmazták, hogy két-két hajó ilyen hálót vonszol maga között és ezzel a tenger mélyén formálisan halásznak az esetleg ott levő búvárnaszádokra. Ilyen mozgó hálózár működött az otrantói szorosban is. Az Adriai tengerből (Póla, Cattaro) kifutó osztrák-magyar és német búvárnaszádoknak sok ügyességre, éberségre és lélekjelenlétre volt szükségük, hogy ezen a veszélyes vonalon oda és vissza vezető útjukon baj nélkül jussanak át.

A búvárnaszádok orrán úgynevezett hálóollókat alkalmaznak, hogy a hálóbajutott naszád kiszabadulását megkönnyítsék.

A hálóelhárítást az angolok a világháborúban kikötőikben, a Lamanche-csatornában és a német kézen levő flandriai partok mentén is kiadósan alkalmazták és az őrhajók által vonszolt hálót is gyakran használták. A világháború után az abesszin hadjárat nyomán fellépő Földközi-tengeri feszültség alkalmával mind az olasz, mind az angol hadikikötőket hálózárakkal biztosították.

A németek a hálózárak következtében mindössze 4 búvárnaszádot veszítettek ugyan, de az eszközök hatékonyságának mondható, mert midőn a kikötőkben ki-

épültek, a bűvárnaszádok meg sem kísérelhették többé a behatolást.

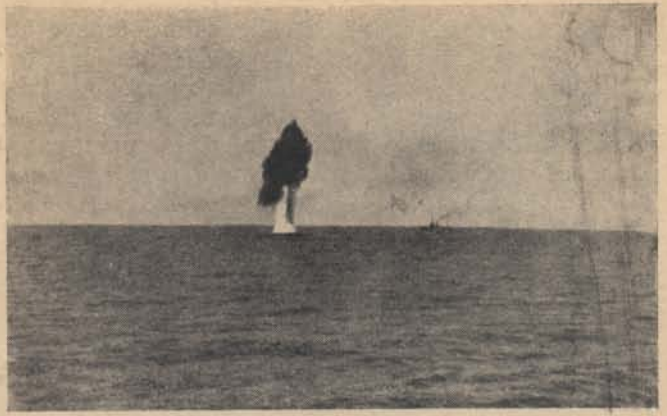
Szükség lehet arra is, hogy háborúban alkalmi vagy segédflottatámpontokat rögtönzöttén biztosítsanak hálózarakkal a bűvárnaszádok ellen. Ez a körülmény több flottavezetőséget arra készítetett, hogy hálórakóhajókat építsen. Ezeknek a hadihajóknak a hálók rakására és bevonására különleges berendezésük és felszerelésük van. Ezidőszert az angol, francia és japán haditengerészetnek vannak ilyen hajói.

A víz alatt mozgó bűvárnaszád legnagyobb ellen-sége a víz alatti akna (úszó, többnyire lehorgonyzott robbanóttest, amely a hajótesttel érintkezve felrobban és a hajótesten hatalmas rombolást idéz elő; az aknákról később még többet). Azokon az utakon, amelyeken a bűvárnaszádoknak futniuk kell, pl. tengerszorosokban, kikötők előtt stb., többsoros különböző mélységi beállítású aknákból álló aknamezőt telepítenek. Így pl. az angolok a világháborúban 4000 darab aknából álló 10 emeletes (különböző mélységi beállítás) aknamezőt telepítettek a Dover—Calais-i tengerszorosban Folkstone és Grisnez között. Éjjel ezt az aknamezőt az őrhajók számos fényszórója (fényszár) világította meg úgy, hogy a bűvárnaszádok csak víz alá merülve haladhattak át és így kénytelenek voltak a jó szerencséjében bízva, az aknamező mélyén — a felrobbanás veszélyének minden másodpercben kitéve magukat — áthaladni. A németeknek 36 bűvárnaszádja pusztult el aknárafutás következtében.

A világháborús bűvárnaszádelhárító eszközök közül az okozott veszteségek arányszáma szerint az akna után a vizibomba bizonyult a leghatásosabbnak. A vizibombák nagy robbanó töltettel (a világháborúban 54—136 kg trinitrotoluol) bíró, időzithető robbanóttestek, amelyeket hadihajók azokra a helyekre dobnak, ahol a víz mélyében ellenséges bűvárnaszádot sejtnek. Mivel nem tudhatják, hogy a bűvárnaszád milyen mélységben úszik, különböző mélységben való, robbanásra beidőzített vizibombasorozatokat dobnak. A hajóról való egyszerű dobásnak az a hátránya, hogy a vizibombákkal felfegyverzett hadihajónak (őrhajó, torpedóromboló, bűvárnaszádvadász, stb.) először arra a helyre kell jutnia, ahol a bűvárnaszádot megpillantották, mert a bombadobásnál a hajónak a naszád felett kell állnia. Ez időbe kerül és ezalatt az idő alatt a bűvárnaszád a víz alatt már ismeretlen irányban továbbállhat. A vizibombadobás tehát nem célozva, hanem vaktában, találomra történik, kivéve, ha a bűvárnaszád vizalatti útírányát a víz felszínén valami elárulja (pl. valamelyik olajtartály megsérült és a kiömlő olaj nyoma a tengerszínén jelzi a naszád útját).

A vizibombának nem kell a bűvárnaszád testét érnie. Elég, ha a közelben robban fel. A hatalmas robbanás ereje a bűvárnaszád testét így is felszakíthatja, vagy pedig érzékeny szerkezetét rongálhatja meg olyan mértékben, hogy vagy elsüllyed, vagy a víz színére jönni kénytelen.

Még a világháborúban különleges vetőszerkezeteket konstruáltak, amelyek a hadihajókról a vizibombákat arra a helyre vetették, ahol a bűvárnaszádot utoljára látták. Ez időmegtakarítást jelentett (a hajónak nem kellett először odamenni). E vetőszerkezetek azonban akkoriban még meglehetősen kezdetlegesek voltak (pontatlanság, kis hordtávolság).



Vízibomba robbanása, amely a bűvárnaszádot elpusztította.

Mai napig is keveset fejlődtek. Újabban kísérletek folynak a tűzérő bevonásával olyanképpen, hogy különleges, vizibombaszerű lövedékeket ágyúból (pontos célzás, nagy hordtávolság) lövik ki arra a helyre, ahol a bűvárnaszád látócsövét megpillantják. Az amerikaiak az ilyen lövedékeket igen találóan „bűvár-lövedékek”-nek nevezik. A vizibombák 33 német bűvárnaszádot pusztítottak el.

Érdekes az egyik német bűvárnaszád esete a világháborúban. A naszád egy torpedórombolókkal jól biztosított kereskedelmi hajószállítmányt támadott meg. A naszádnak sikerült alámerült állapotban az ide-oda száguldozó torpedórombolók alatt át-bujva, a szállítmány egyik hajóját megközelíteni és megtorpedózni. A torpedórombolók természetesen vad vizibombadobálásba kezdtek. A bűvárnaszád parancsnoka (Arnauld de la Périère német kapitány, aki a németek legeredményesebb bűvárnaszád-parancsnoka volt; 400.000 tonna ellenséges hajó teret süllyesztett el) úgy vélekedett, hogy legbiztosabb helyen a megtorpedózott hajó közvetlen közelében lehet, ezért nagy mélységben arrafelé kormányozta a naszádot. Abban igaza volt, hogy a torpedórombolók vizibombáikkal máshol keresték. De cseberből-vederbe jutott, mert naszádjával a rohamosan süllyedő megtorpedózott hajó alá került, amely majdnem magával vitte a mélységbe. Csak a csodával határos szerencséjével és a naszád súlyos sérülései árán tudott ebből a kelepceből kiszabadulni.

Az angolok első vizibombái még tökéletlenek, kisebb robbanó töltetűek voltak és a gyakorlat még nem termelte ki a dobásnál követendő legcélszerűbb eljárási módokat sem. Ebben az időben a német bűvárnaszádok ezt az új ellenséget nem is vették túlságosan komolyan. Az egyik bűvárnaszádparancsnok erre az időre vonatkoztatva leírja, hogy milyen ravasz, de egyben egyszerű fogással hitették el a vizibombát dobó hajóval, hogy a bombái találtak, a bűvárnaszád elsüllyedt. Az első bomba robbanása után ugyanis a ravasz német matrózok néhány liter olajat töltöttek az árnyékszekbe és ezt azután az árnyékszek-szivattyúval kiszorították a naszád testéből. Az olaj természetesen azonnal a víz felszínére törekedett és ott úszott a vizen. A víz színén úszó olajfoltból az angolok arra következtettek, hogy a vizibomba talált és a bűvárnaszád elsüllyedt, vagy legalább is súlyosan megsérült. Néhány bombát dobta még az olajfolt közepébe (a bűvárnaszád persze már régen odébb állt), figyelték, hogy az olajnyomok esetleg nem folytatódnak-e egy bizonyos irány-

ban (ha a naszád csupán sérült volna) és azután a bombázást beszüntetve, büszkén jelentették szikratávírójukkal a német búvárnaszád megsemmisítését.

A búvárnaszádnak a bombavető repülőgép is veszedelmes ellensége. A víz felett nagy magasságban lévő pontokról a vízben úszó, vagy a víz fenekén fekvő tárgyakat — nyugodt tengert feltételezve — nagy mélységben is jól látni. A bombavető repülőgép tehát nemcsak a víz felszínén úszó búvárnaszádra, hanem az alámerült búvárnaszádra is dobhat bombákat. Sims amerikai admirális szerint a németeknek 10 búvárnaszádját pusztították el a bombavető repülőgépek. A németek szerint ez a szám túlzott, de elismerik, hogy a bombavető veszedelmes ellenség volt. Ide tartoznak értelemszerűen a kötött léggömbök is, amelyeket akár a partokon bocsátottak fel, akár hajók vonszoltak magukkal. Ezek természetesen közvetlenül nem ártottak a búvárnaszádoknak, de a magasból felfedezték őket és így a búvárnaszádelhárító őrhajókat stb. rájuk tudták idejekorán uszítani.

A világháború elején, ha két ellenséges repülőgép találkozott, szépen kitértek egymásnak. Nem voltak még olyan fegyvereik, amelyekkel egymásnak ártottak volna. Ugyanezt tették a búvárnaszádok is. Ha találkoztak egymással a nyílt tengeren, mindketten szépen alámerültek és igyekeztek irányváltoztatással egymástól minél messzebb jutni...

Később ez a helyzet megváltozott. A búvárnaszádok a saját és az ellenséges kikötők közelében, vagy olyan tengerrészekben, ahol ellenséges búvárnaszádok gyakran megfordultak, tervszerűen lesállításba helyezkedtek és igyekeztek az ellenséges búvárnaszádot megtorpedózni. 19 német búvárnaszádot pusztítottak el ellenséges búvárnaszádok, de a német búvárnaszádok is jó néhány angol kártársukat a tenger fenekére küldték.

Érdekes példa a búvárnaszádoknak búvárnaszád elleni harcára az osztrák-magyar „U-5.” jelzésű és az olasz „Nereide” nevű búvárnaszádnak a harca. Az olaszok a világháborúban megszállták a dalmát partok mellett fekvő Pelagosa szigetét. A sziget egyik öblében vesztegelt a „Nereide” nevű olasz búvárnaszád. Az „U-5.” hajnalban a víz alatt beosont az öblbe. A part mellett horgonyzó olasz búvárnaszádon békés hangulat uralkodott. A legénység a parton mosakodott. Az olaszok észrevették az osztrák-magyar búvárnaszádot és hanyatt-homlok igyekeztek eltűnni naszádjuk mélyében. Néhány pillanat múlva az olasz búvárnaszád már el is lökte magát a parttól és merülni kezdett. Az olasz búvárnaszád került először a torpedótámadásra kedvező helyzetbe, mert az osztrák-magyar búvárnaszád parancsnoka későn vette észre az ellenséget, túlságosan közel jutott hozzá és így a víz alatt ívet kellett a naszádjával leírnia, hogy a torpedólövéshez megfelelő távolságot nyerjen. Az olasz ki is lötte torpedóját, de nem talált. Az „U-5.” nem maradt adós. 150 m távolságból két torpedót lött ki. Az első mellé ment, a második talált. Egyetlen hatalmas robbanás, hatalmas füstfelhő és víztölcsér. Azután semmi. Az olasz búvárnaszád nyomtalanul eltűnt a víz felszínéről. A közeli robbanás erejétől az „U-5.” is megrongálódott, de azért baj nélkül elérte a catarói kikötőt.

Nem a legveszélyesebb, de a legérdekesebb búvárnaszádelhárító eszköz volt a világháborúban a

búvárnaszádesapda. Angol találmány. Megértéséhez egy pillatást kell vetni a tengeri jogi zsákmányolási rendre (Prisen Ordnung). Eszerint a hadihajóknak a nyílt tengeren a következőképpen kellett eljárniuk, ha hajókat a rakományukra nézve átvizsgálták (hadi dugáru keresése). A hadihajó zászlójelzéssel megállásra szólítja fel a hajót. Ha a zászlójelzés nem használ, a hajó orra elé egy ágyúlövést tesz. Ha a kereskedelmi hajó megáll, a hadihajó csónakon különítményt küld át a kereskedelmi hajó papírjainak és rakományának átvizsgálására és ha ok van rá, úgy a hajót saját embereivel megszállja és mint zsákmányt, a legközelebbi saját kikötőbe kísérteti. Ha a kereskedelmi hajó ellenszegül, nem engedelmeskedik, vagy ellenséges cselekedetre ragadtatja magát, akkor a hadihajó mint ellenséggel bánt el vele.

A németek kereskedelmét az angol tengeri főlény teljesen kizárta a tengerekről. A németek a békében külföldön állomásozó cirkálóiknak a világháború kezdetén lezajló működésétől és később néhány segédcirkálójuk vállalkozásától eltekintve, az angol kereskedelemnek víz feletti hadihajóikkal nem tudtak ártani, mert az angol flotta az Északi-tenger kijárait blokádvonalakkal teljesen lezárta.

A búvárnaszádok teljesítőképességének növekedésével ez a helyzet adta a németeknek azt az ötletet, hogy a búvárnaszádokkal folytassanak Anglia és szövetségesei ellen kereskedelmi háborút. A búvárnaszádok az ellenséges vagy hadi dugárút szállító semleges hajót kivételektől eltekintve, nem tudták elzsákmányolni (saját hadikikötőikbe vinni), amint azt pl. egy cirkáló tehette. Ezért beérték a hajó elsüllyesztésével. A megtámadott hajó legénységét felhívították, hogy szálljon a mentőcsónakokba, ezután megvárták, míg a mentőcsónakok eltávolodnak, majd a hajót ágyútűzzel, robbanópatronokkal vagy torpedóval elsüllyesztették. Ha lehetséges volt, az elsüllyesztett hajó csónakjait a német búvárnaszádok mindig a part közelébe vontatták, hogy partrajutásukat megkönnyítsék.

Később, a korlátlan búvárnaszádháborúban bizonyos tengerrészekben (kijelölt zónákban) a német búvárnaszádok figyelmeztetés nélkül elsüllyesztettek minden hajót. Ez a hadviselés a búvárnaszádokra főleg addig, amíg a zsákmányolási rendhez alkalmazkodtak, mindig veszélyes volt. Ezt az adottságot használták ki az angolok a búvárnaszádesapdák alkalmazásával.

A búvárnaszádesapdák (Decoy-ships, vagy Q-ships) ártatlan kinézésű kisebb gőz- vagy vitorlászajók voltak, amelyek fedélzetén gondosan álcázott tüzérség volt. Egyikbe-másikba torpedóvetőcsöveket is beépítettek és a vízbombák sem hiányoztak. A búvárnaszád csapdahajók semleges lobogó alatt hajózáztak és hajófalakon is semleges állomásokhoz tartozásukat mutató jelzéseket viseltek. Ártatlan külsejükkel a német búvárnaszádokat magukhoz csalogatták és azután közvetlen közelből elárasztották őket tüzérségi tűzzel.

Legénységük természetesen haditengerészekből állott, melynek a fedélzeten foglalatostkodó része mindig a kereskedelmi hajók matrózainak a szokásos öltözködésében mutatkozott. Ha a német búvárnaszád az ártatlan külsejű semleges hajót a már leírt módon megállította, akkor a csapdahajón jól megjátszott



A spanyol harcokból: nemzeti páncélos osztag.

vakrémület tört ki. A fedélzeten az emberek vadul össze-vissza futkároztak, a mentőcsónakokhoz rohantak, úszóöveket öltöttek magukra, ki egy kalitkába zárt papagájjal, ki valami haszontalan holmit szorongatva, futkározott jajveszékelve a fedélzeten. A fedélzetre vezető nyílásokon felbukkantak a menekülő füstös hajófűtők alakjai is, stb. A csónakok vízrebocsátásánál mindig volt egy ember, aki programszerűen a vízbeesett és úgy kellett kihúzni. Az angolok ezt a csoportot, amely ezt a szerepet alakította, „pánikrészleg”-nek nevezték. Hosszú oktatás és állandó gyakorlat gondoskodott arról, hogy a „pánikrészleg” komoly esetben élethűen játssza a szerepét. Ez a látvány a német búvárnaszádok teljesen megnyugtatta, gyanakvása megszűnt és közelebb jött. Midőn a csapdahajó közvetlen közelébe ért, a hajó főárbocára felszökött az angol hadilobogó, ugyanekkor lehullottak az ágyúkat álcázó berendezések (pl. színlelt rakomány, térképház stb.) és a csapda ágyúiból közvetlen közelből gyilkos gránátüzet bocsájtott a búvárnaszádra. Az ilyen helyzetbe került búvárnaszád gyors alámerüléssel igyekezett magát kivonni a tűzhatás alól, de ez már rendszerint nem sikerült. A naszádot néhány találat érte és elsüllyedt. Ha az alámerülés kivételesen sikerült, akkor a csapda a vízibombáit alkalmazta.

A búvárnaszádesapdák egyik különleges válfaja volt, amidőn a csapda saját búvárnaszáddal dolgozott együtt, amelyet vontatott és amellyel a víz alatt

távbeszélőösszeköttetésben állott. Ha a német búvárnaszád a csapdahajót megközelítette vagy megtámadta, akkor az angol búvárnaszád a víz alatt előnyös támadóhelyzetbe lopódzott és a német búvárnaszádot megtorpedózta. Így pusztult el pl. 1915 július 20-án a német „U-23.”, az angol „Princess Louise” és az angol „UC 27.” jelzésű búvárnaszád együttműködése következtében.

A búvárnaszádesapdák külsejüket állandóan változtatták. Mindig más és más semleges állam színeit viselték, kéményutánpótlókkal szaporították kéményeik számát, rakományukat folyton cserélték (pl. farakomány a vízbe került és helyét vasúti kocsikat ábrázoló kulisszák foglalták el a fedélzeten stb.), irányukat állandóan változtatták, mindezt azért, hogy ne ismerhessék őket fel, ha netalán valamelyik német búvárnaszád valódi mivoltukra rájött és társait szikratávírral figyelmeztette volna.

A búvárnaszádesapdák 1915-től 1917. év közepéig szedték áldozataikat a német búvárnaszádok sorából, szám szerint 12 darabot. A megsemmisítéstől szerencsésen megmenekült német búvárnaszádok légénysége elárulta titkukat. A búvárnaszádok parancsnokai a hadviselés ezen formája terén is bőséges tapasztalatokra tettek szert és nem mentek többé lépre.

A német búvárnaszádoknak merész, vasakarátú parancsnokai és légénysége volt s így a búvárnaszád elsüllyesztése több ízben a csapdahajó életébe került.

A német búvárnaszádok sohasem adták meg magukat. Ha a csapda rajtuküthött és már nem volt menekvés (pl. alámerülni már nem tudtak), addig folytatták a tűzérési tüzharcot, amíg a hajó el nem süllyedt a lábuk alól. Bizony sokszor a csapda is utánuk ment.

Az angol búvárnaszádok legénysége szintén bámulatos hidegvérrel és hősiességgel látta el szolgálatát. A szigorított búvárnaszád-háború idejében pl. nyugodtan meg hagyták magukat torpedózni (nem tértek ki a torpedó elől, holott ezt megtehették volna, vagy össze-vissza hagyták magukat lőni csupán azért, hogy a pánikrészleg, megjátszva a szerepét, a csónakokba meneküljön és a német búvárnaszád felbukva, a közvetlen közelből történő tűzzel való rajtaütéshez megfelelő helyzetbe kerüljön. Ezután a már félig süllyedő hajójukból borították el ágyúik tűzével az ellenséges naszádot.

Az angolok legkiválóbb csapdahajó-parancsnoka Gordon Campbell volt, aki ma mint altengernagy szolgál a brit haditengerészetben. A németek elismerik, hogy kemény, veszedelmes, de lovagias ellenfél volt. Három német búvárnaszádot pusztított el. A negyedik parancsnokában, Salzwedel német tengerész főhadnagyban, akinek a nevét ma a német flotta egyik búvárnaszád flotillája viseli, azonban mesterére akadtt. A német búvárnaszád elmenekült, de a csapda elsüllyedt.

Néhány évvel ezelőtt az angol csatornában gyakorlat közben elsüllyedt az „M-2” jelzésű angol búvárnaszád. Búvárok kutattak utána a tenger fenekén. Az elsüllyedt naszádot nem találták meg, de helyette egy német búvárnaszád és egy angol búvárnaszádesapda roncsaira bukkantak. A két volt ellenfél csendesen, megbékélve, pihen egymás mellett a tenger fenekén.

További veszélyek a búvárnaszádok számára a rádió és a víz alatti lehallgató készülék, az úgynevezett, hydrophon.

Az angol könyvpiacra a világháború után megjelent „Strange Intelligence” címen egy könyv, amely az angolok világháborús tengerészeti kémkedésével foglalkozik. A szerző azt állítja, hogy az angol figyelőállomások a szikratávíratzó német búvárnaszádok helyzetét 2-3 tengeri mérföldnyi pontossággal mindig be tudták mérni és így az egyes búvárnaszádok haladási irányát is megtudták állapítani. Ez az állítás kissé túlzottnak látszik annál is inkább, mert a német búvárnaszádok a szikratávíratozást mindig a legszükségesebb mértékre korlátozták.

Sokkal veszedelmesebb ennél a vízalatti lehallgató készülék. Fioravanzo olasz fregattkapitány a „La Guerra sul Mare” című könyvében ezt jelölte meg, mint a legfontosabb elhárító eszközt azzal, hogy az a haditengerészet, amely tökéletes ilyen eszközre tesz szert, a többi tengerészetekkel szemben nagy előnyhöz jut.

A víz igen jó hangvezető. Sokkal jobb, mint a levegő. A levegőben a hang 333 m, a vízben 1435 m másodpercenkénti sebességgel terjed. Hajókon a hajó vízalatti helyiségeiben a hajófalhoz tapasztott füllel — minden készülék nélkül is — nagyon jól lehet azokat a hangjelenségeket érzékelni (pl. másik hajó csavarzörejét), amelyeket a víz közvetít. Még jobban hallani a hangokat a kör keresztmetszetű búvárhajóban, amelyet alámerült állapotban minden oldalról

víz vesz körül. A búvárnaszád belseje bizonyos mértékig mint hangfal (rezgőfal, Resonanzboden) hat. Fordítva, természetesen a búvárnaszád is elárulja magát. Ezt a körülményt a világháborúban az angolok és az amerikaiak ügyesen kihasználták a búvárnaszádok ellen. Vízalatti hangfelfogó, fülelő készülékeket szerkesztettek, amelyek a vízközvetítette hangjelenségeket felerősítve juttatták el a figyelők fülebe. Ezek a készülékek annyira érzékenyek voltak, hogy nem csupán a csavarzörejt, a motorok zúgását, hanem pl. a búvárnaszád belsejéből a gramofónzenét is felfogták.

Eredetileg három ártatlan külsejű hajóból álló csoportokat alkalmaztak. A hajók háromszög helyzetben mozogtak, el voltak látva vízalatti hangfelfogó készülékekkel. Ha a háromszögbe búvárnaszád került, akkor a három hangvevő állomás a naszád helyzetét be tudta mérni és így a vízbombákat megfelelő helyen tudták dobni.

Kikötők, irányjelzőpontok közelében, tenger-szorosokban fülelő bójákat szereltek fel, amelyek a szárazföldi figyelőállomásokkal kábelösszeköttetésben állottak. Ez a berendezés azután jelezte a búvárnaszád közeledtét, riadóztatták a torpedórombolókat, búvárnaszád vadászokat, amelyek a búvárnaszádot vízbombáikkal üldözöbe vették.

A világháború vége felé számos hajót is felszereltek vízalatti hangfogókészülékkel, amelyek elárulták a támadó búvárnaszád közeledtét. A hajónak nem kellett mást tennie, mint irányváltoztatással úgy folytatni az útját, hogy a búvárnaszád zöreje állandóan a hátamögül jöjjön. Így a búvárnaszád sohasem tudott a torpedótámadáshoz szükséges oldal-helyzetbe kerülni. A búvárnaszádnak tehát vagy le kellett a zsákmányról mondani, vagy pedig felmerült és tűzérési tűzzel próbálkozott. Az előny ebben az esetben is az ellenséges hajó oldalán volt, mert az adhatta le az első lövéseket már a búvárnaszád felmerülése közben. A felmerülő búvárnaszádnak ugyanis bizonyos időre van szüksége, amíg az ágyújával a tüzet megnyithatja. (A tüzerlegénységnek a toronycsapóajtón keresztül egyenként ki kell bujni és a fedélzetre ugrálnia az ágyúkhöz, a löszert is ugyanezen az úton kell a fedélzetre szállítani.) Az angol haditengerészetnek van egy „asdic” nevű kitűnően használható hangfogó készüléke.

1917 óta a német búvárnaszádoknak az ellenség hangfogókészülékei már olyan kellemetlenek voltak, hogy a naszádokat különleges vízalatti kísérleti állomásokon megvizsgálták és igyekeztek az egyes elektromos gépek (a vízalatti hajtó elektromos főmotorok és a különböző segédmotorok) hangerőségét megállapítani. Minden motornak van egy bizonyos fordulatszáma, amellyel szemben a hangfogó készülékek legkevésbé érzékenyek. Ezt kísérletileg megállapították és a búvárnaszádok adott esetben ehhez alkalmazkodtak.

A búvárnaszádok elhárítására szolgáló eszközök tekintélyes sorát összegezve meg lehet állapítani, hogy a jövő háborújában nyugtalan, veszélyekben gazdag szerep vár rájuk.

(Folytatjuk.)

1879-ben rendelték el, hogy minden őrön az országos vásárok kimutatása vezettessék, amelybe úgy a saját, mint a szomszédos örskörletekben tartott országos vásárok bejegyzendők.

## Szent-Borbála napján.

Irta: ANTAL SÁNDOR testőr-szakaszvezető.

1915 december 3. Csend honol mindenütt, az erdő fái vastag zuzmara-bundájukba burkolózva alusszák téli álmukat, de a gránátszántotta terep, a kigyózó lövészárkok, sűrű drótsövények, a szétlőtt épületek és az erdőtisztásokon a frissen ázott fakesztes hantok megmutatják a háború képét.

Napok óta nincs semmi. Lövészárkaikba húzódva pihennek az ellenfelek, csak az örök szemek kutatják a drótsövények előtti terepet, vajjon nem mozdul-e a másik.

Nagy János, a harmadik üteg haresabajszerű irányzója csendben pipázgatva nézi az eget, mintha a felhők állásából akarna következtetni a közelgő eseményekre. Meg-megcsóválja a fejét és a pipaszár mellől nyokat sereintve, halkan szitkozódva morog maga elé.

— Az ördög bujjék ebbe a nyomorult muszkába, csak még máma ne csinálna semmi marhaságot!

Nagyon fontos az az egész harmadik ütegnek, hogy ma csend legyen! Az öregtüzek már két hete készülődnek rá, hogy amúgy magyarosan elnadrágozzák a porosfüleket. Mert nem lehet valaki igazi tüzer anélkül, hogy fel ne avassák Szent Borbála-napján. Ezt a nemes cselekedetet pedig a haretéren is el kell végezni, mert, hogy háború van, az nem számít, de a tüzer nem tüzer addig, amíg ízelítőt nem kapott védőszentje szenvedéseiből.

Már készen van minden. A strófákat az öreg Farkas Péter káplár fabrikálta, aki vőfély volt a civiléletben, így nagymestere a verselésnek.

Össze is voltak szedve a zamatosan csengő sorok, hogy:

— *Alljon elő Horvát Jancsi,  
Olyan büszke, mint egy csási.*

És így tovább. Igaz, hogy a Horvát Jancsi nem volt büszke, sem a Krisztus urunkat is szállító jámbor állat nem változott meg, de az nem fontos, rigmusnak ez is jó. Minden újoncnak kész volt már a verse, amit majd az ítélőszék bírálja: az öblöstorkú Rácz Miska olvas fel a kiszabott büntetéssel együtt, amit aztán a hóhérok az elítélten könyörtelenül végrehajtanak.

A pálcákat már napok óta válogatták az erdő fattyúhajtásai közül. Az egyik rozszant pajtában pedig már készen állott a bírói emelvény a „vérpaddal” és a deressel együtt, a maskarához szükséges gúnya is megvolt. A százados úr jóindulatából a szükséges mennyiségű rum a szakácsok rendelkezésére állt, hogy a verést egy kis ízletes rumos-feketével tegyék majd elviselhetővé. Minden, minden készen volt, csak az időpontnak kellett jönnie.

Csak az az ostoba muszka most az egyszer nyugodt maradjon, mert még képes lesz elrontani az egész mulatságot. Érthető tehát a Nagy János öregtüzer morgása.

Hamar leszállt a téli est. Mindenki fekdőn le, jött a lelkiismeretes napos szigorú parancsa és hamarosan az összetakolt szállásokból kihallatszó hangos hortyogás jelezte, hogy a harcnak kemény fiai az igazak álmát alusszák. A négy betöltött ágyú komoran ásított az éjszakába az örrel együtt, aki fázó-



Fényképpályázatunkból.

(Kendi törm. — Tata — felv.)

san húzta be fejét a felhajtott gallérba és irigykedve gondolt arra, hogy a mulatságból nem veheti ki a részét.

Alig mult el tizenegy óra, amikor Nagy János oldalbarúgta a társát.

— No, megkezdhetjük! — súgta oda, mire a földön heverő hortyogó tüzek itt-ott megmozdulnak és nesztelenül osontak a gyülekező helyre. Ferenczi tűzmester kiosztotta mindenkinek a helyét, mire lábujjhegyen közeledtek az alvó újoncok felé. No most!

— Üst-vágd, nem apád!! — hangzik a rémes kiáltás és bizonyára el is nadrágozzák amúgy becsületesen a megrémült ifjakat, ha egy nehéz orosz ágyú bele nem dörren rettenetes bögéssel az éjszakába.

Mintha a végzet szabadult volna fel, az ágyúk bögni kezdtek az egész vonalon és a gránátok iszonyatos süvöltéssel hasították a levegőt, hangos robbanással csapódva a földbe.

A suhogó pálcák megmerevedtek, öreg-fiatal együtt rohant az ágyúkhöz és kezdődött a munka. Rengett minden, ropog a fegyver, ordít az ágyú, robban a gránát, arat a halál.

— Megállj, muszka! Adok én neked! — dühöngenek a harmadik üteg tüzei és elszántan küldik a gránátokat az ellenségre.

Egyszerre rémes kattogás. Mi ez!? A tüzelőállás mögött alig száz méterre felállított orosz géppuska golyózápóra végigsöpört az ágyúkon. A kezelők véresen esnek a lövegek mellé. Az ágyúk elnémulnak, az ólommagok pattogásába belevegyül a sebesültek jajgatása, hörgése.

Kertész főhadnagy elsőtiszt odaugrik a negyedik löveghez.

— Fordítsd meg! Segíts! — ordít a hörgő katonákra.

Ketten tápázkodnak fel. Mindkettő súlyosan sebesült, egyiknek szájából vastag csikban folyik a vér.

Lassan megfordul az ágyú, csöve nekiirányul a gyilkos géppuskának. Az elsőtiszt meghúzza a zsinórt.

A kartács hangos csattanással pukkan szét és elsőpri az ellenséget. Kertész főhadnagy arcára az

öröm vonásai rajzolódnak, még hallja az ellenlökés rohamát, amint kiverik a besurranó orosz, szemei megmerevednek és holtan bukik halott katonái mellé.

Az éjszaka sűrű, fekete leplet borít a tájra. Szent-Borbála, a tüzéség védőszentjének szűzies alakja lebeg az elnémult lövegek felett és mártírkoszorúval ékesíti meghalt fiai véres homlokát.



## Portyázás.

Sorozásokat rendezett egy szélhámos a tanyavilágban. Kiadta magát ezredesnek, megtapogatta a szemrevalóbb legényeket s kimondotta rájuk: alkalmas! Nem szüreti mulatságra, műkedvelő előadásra, vagy más effélére, hanem katonai szolgálatra. Mikor aztán a legények — ki rígan, ki szomorkásan, amint az már annak rendje — hazaballagtak, a szélhámos is sorra vette a tanyákat és elkezdett katonát szabadítani. Kit ennyiért, kit annyiért felszabadított a katonai sor alól, egészen szépen kereshetett rajta.

Azonfelül pedig nem nehéz elképzelni, hogy a beugratott egyszerű emberek körében milyen becsületet szerzett ezzel a gáztettével mindennek, ami katona. Lélekrombolás ez néhány pengőért. A legeszményibb célok és közérdekek beszennyezése fil-lérékért. Ezek a bűnözők rosszabbak a gyilkosnál, meg a tolvajnál, mert a tisztességbe vetett hitet veszik el az emberektől. Ezek előtt semmi sem szent, semmi sem érinthetetlen, ha pénzt lehet rajta keresni.

Elég sokan vannak ilyenek a bűnözőtáborban. Az emberek tudatlanságából, nyomorúságából élnek. A hiszékenységet nyergelik meg s ezen a sátáni paripán belegázolnak mindenkibe és mindenbe, ha keresni lehet rajta. Maga a Belzebub lakik mind-egyikben, mert nem a sonkát lopják el a padlásról, hanem az emberi lelkeket fosztogatják és szennyezik. Határozottan több figyelmet érdemelnek a tolvajnál, mert elég ötletesek abban, hogy a lelkekhez mikor, milyen úton-módon férközzenek közel. Ment-sük meg a föld derék népét ezektől a városból ki-ránduló, tanyák tiszta földjén tiszta emberek, hisz-keny lelkek között kujtorgó és mérgező szélhámo-soktól.

Ebből a szélhámos-sorozásból különben tanulság is kínálkozik. A bűnözők ösztönösen és tudatosan mindig az újat keresik. Talán a legkorlátoltabb szel-lemi képességű tolvaj is azon töri a fejét, hogy ő másként lopjon, mint ahogy eddig a világ sokmillió tolvaja lopott. Minden bűnöző újat keres érdemben és kivitelben, mert ettől várja a menekülését. Ettől várja, hogy a nyomozás embere az ő nyomára nem fog rájönni. Ezért van az, hogy a közbiztonsági szolgálat ismeretei soha befejezéshez nem jutnak el: csak nyitott szemmel kell nézni a bűncselekménye-

ket, valami egyéni bélyeg mindegyiken van. Egyi-ken vastagabb, másikon csak lehelletnyi, de van. Nem is lehet soha tökéletes csendőr, akinek ehhez nincs szeme, vagy ha van, de csukva tartja.

**Mi várhat Erdélyre most, hogy az új román kormányzat jelszava ez: biztosítani kell Romániá-ban a románok jogait!?** Sok furcsaságot megéltünk mi magyarok. Megszoktuk, hogy ellenségeink ké-knek mondják a sárgát és románnak a székelyt. Ide-geink minden képtelenség befogadására kieszerzet-ten, készen állanak, de most mégis dörzsölgetjük a szemünket: jól olvassuk? A románok jogait akarják Romániában biztosítani, minekutána értizedeken át mást sem tettek, mint ezeket a jogokat biztosí-tották a jogtalanságok és durvaságok minden elkép-zelhető eszközével is? Hát lehet még Romániában és lehet még Erdélyben a románok jogait ennél is kegyetlenebbül és határozottabban biztosítani?

Mi lesz hát Erdélyben és mi lesz Erdellyel? Páris és London máris küldözgeti az intelmeket Bukarestbe a nemzetiségek érdekében. Máris, pedig még csak a szellőt érezzük a készülő orkánból. Semmi közünk a román belpolitikához, de ha még csak ezután kezdik a fajukat védeni, mi vár ott a magyarra?

Kínzó kérdések, amikre mi a csonkhatárok kö-zött csak fogcsikorgató hallgatással felelhetünk. De ebben a hallgatásunkban gyülemlik valami s ez a valami pontosan olyan arányban fokozódik ben-nünk, amilyen arányban Erdély sorsa romlik.

És nem kerüli el a szemünket, hogy még ebben az Erdélyt fenyegető fordulatban is van, ami ne-künk jó. A kisantant régi, összeforrt magyarelleses egysége most már végleg felbomlik. A tagok közül kettő új vizeken hajózik s a harmadik is keresi már az új szeleket vitorláihoz. Elengedték egymás kezét, új kezek után nyúlnak. Kijöttek a kisantant-öböl szűkhatárá, de biztos védettségéből a világtör-ténelem szabad tengerére. A mi összeroncsolt ha-jónk régóta ezen a szabad tengeren küszködik, mi megszoktuk a viharokat, nekünk csak a kormány-lapátunk maradt meg, de arra vigyázunk és tudunk vele bánni. Az ő hajójuk frissen festett, tonnatér-ben nagyobb a mienknél, de már a kikötőből lékek-kei indul. Hova, meddig? Hol a tavalyi hó, a régi és öröknek hirdetett egység?...



Ezt is tanulni kell... (Bálint örm. felv.)

Majd az idők megmutatják, hogy a kisanatdolgoknak ez a logikus alakulása, az a mostanában eldobott nehéz kő hol áll meg, kit hogyan talál meg? ...

Egy nyugdíjas bajtársunk leveléből részletek: ... a hálátlanság a legrútabb bűn! ... testületünk iránti szeretetből, amiért harminc évig mint a jó anya, óvott, nevelt, vezetett, a mai nappal előfizetek lapunkra, hogy a nemes kapcsolatot a csendőrség és köztem mindvégig, amíg élek, megmaradjon ...

Néhány kiragadott szó a végig szép levélből. S hogy senki félre ne értsen bennünket: nem azért térünk ki rá, mert ez a nyugdíjas bajtársunk a lapunkra előfizet. Mi az előfizetésekre pontosan a kétszeresét fizetjük rá, anyagilag tehát nem érdeke, hanem meglehetősen áldozata a lapnak minden előfizetés. De nem verbuváljuk, nem csalogatjuk az előfizetőket azért sem, mert bajtársaink más úton is hozzájutnak a laphoz és főleg azért nem fogdossuk az előfizetőt, mert aki magától nem akarja lapunkat olvasni, annak mi csalafintasággal és rábeszéléssel nem nyomjuk a kezébe.

Nem az előfizetésért tehát, hanem azért idéztük ennek a bajtársnak a levelét, mert példatadóan szép. Bárcsak az anyagi eszközeink odáig érnének, hogy minden nyugdíjas bajtársnak ajándékképpen odatehetnénk az asztalára a lapunkat! Ettől azonban nagyon messze vagyunk, eszközeink tehát túlságosan is korlátozottak abban a tekintetben, hogy a nyugdíjas csendőrtábor iránt érzett szeretetünknek, érdeklődésünknek és megbecsülésünknek kellő kifejezést adhassunk. De hirdettük és fogjuk hirdetni mindig, hogy a nyugdíjazással senkinek sem szabad a csendőrségtől elszakadnia. Értizedek nyomtalanul nem tűnnek el a semmibe. Aki a java-életét itt töltötte, annak ez a testület idegen nem lehet soha. És fordítva: a testület számára sem tesz a nyugdíjas bajtárs idegen soha. Olyan kapocs van közöttük, hogy még annál sem szakad el, aki talán valami sértődöttség miatt azt hiszi magáról.

Aki pedig úgy érzi ezt a kapcsolatot, mint a levélíró bajtárs, igazán boldog ember. Becsületben töltötte az élete munkásrészét és becsületben tartja annak minden emlékét. Boldog ember, mert az idősebb s az öreg korban akarva-nemakarva mindenki a múltjában éli át újra nemcsak a keserőségeit, hanem az örömeit is. Ezt azonban már a tényleges szolgálati idő alatt meg kell tanulni így látni és így felfogni és a nyugdíjas bajtársakkal eszerint szót váltani. Ezt az örök-kapcsolatot így mi magunk biztosítjuk a jövőre önmagunknak is. Ez is nemzedékről-nemzedékre öröklődik s ha mi ma megrugadjuk a nyugdíjas bajtárs kezét, mi is érezni fogjuk ennek melegét, ha majd az idő felettünk is elrepült. Láthatatlanul, írott szabályok nélkül, de ebben is a rendszertől függ minden. Rajtunk áll, hogy ha van ezen a rendszeren építeni való — és van —, építsük fel.

Kocsmákban üldögélnek a csendőrök kályha mellett, írja az egyik újság a legutóbbi képviselőválasztásról. Úgy látszik, ebben sürítve benne látja

azt, amit mondani akar: ez a választás aztán igazán nyugodt, hibátlan választás.

Mi persze tudjuk, hogy a szolgálatot teljesítő csendőr nem üldögél a kocsmában, de nem tudják mások néhánymillióan. Tudjuk, hogy nincs ebben a beállításban semmi szándékosan bántó és magában az egész dolog semmiség, mégis megállunk mellette kicsit. Rólunk nagyon ritkán írnak az újságok, de éppen ez a mostani apróság is jellemző arra, hogy amikor írnak, akkor is sűrűn tévednek. Most is tekintélyes olvasótábor szeme előtt úgy jelenik meg a csendőr, hogy a kocsmában kályha mellett pipázgat, bizonyára kvaterkázik hozzá és gazduramékkal megbeszéli, hogy a kadarka jobb-e, vagy a siller.

Máskor inkább kicsit túlnyerseknek rajzolni bennünket, most meg túlságosan is barátságos, atyafiskodó, üldögélő a fotográfiánk. Ismételjük: semmi az egész és igazán felfűjt dolog lenne ebből komoly panaszkodást csapni, de hát egyszer már úgy szeretnők, ha valaki valahol megírná a csendőrt annak, ami! Se fel, se le hajsza! túlzás ne lenne benne, hanem csak a derekas, igazi valóság nagyban-kicsiben egyaránt. Erényekkel és hibákkal, de hiteles fotográfia, — de jó is lenne egyszer már ...

## „Pályázat őrsparancsnokoknak“

című pályázatunkra — melyet a múltévi 20. számunkban hirdettünk — jó munkát küldtek be: Péter János alhgy. pesthidegkúti és Füleki József alhgy. toponári szakaszsparancsnokok.



Péter János alhgy. három félhavi jegyzete olyan kiváló munka, hogy azt feltétlen az első hely illetné meg. Mivel azonban pályázatunk őrsparancsnokoknak szólt, ezúton dicsérjük meg munkájáért és közöljük fényképét. Péter alhgy.-nak a foglalkozási jegyzék összes anyagára megvan az oktatási jegyzete, szemlén ebből oktat, vagy a szükséges helyeken az őrs oktatójának nyújtja ezt segítségül, hogy az a követelményeknek meg tudjon felelni. (Bár minden szakaszsparancsnok ilyen oktatási jegyzettel támogatná őrsparancsnokait!)

**Szabados István** tthts. budapesti őrsparancsnok értelmesen, a Cs.—8.—30. pontban előírt követelmények betartásával úgy állította össze oktatási jegyzeteit, hogy az bármelyik oktatónak komoly oktatási segédlete lehet, — **az első díjat nyerte.**

**A második díjat: Farkas Ferenc** tthts. (Soly-már), **a harmadik díjat: Váradi József** tthts. (Buda-örs) őrsparancsnokoknak íteltük oda.

**További értékelési sorrend:** **Pernyész István** tthts. (Buda-keszi), **Szeles Ferenc** tthts. (Nagyfűtény), **Magyar István** tthts. (Páty), **Toldi Ferenc** tthts. (Törökbalint), **Márton János** tthts. (Törökbalint), **Gulyás István** tthts. v. (Kiskún-lacháza), **Török Dávid** tthts. (Bia), **Varga Lajos** tthts. v. (Új-szász), **Telep Ferenc I.** tthts. (Mezőberény), **Jakab Imre** tthts. (Csemő), **Ferenc Mózsef** tthts. (Dunaharaszti), **Fekete József I.** tthts. (Esztergom), **Szentmihályi József** tthts. (Cegléd), **Tán-csos Elek** tthts. (Üllő), **Pengő Sándor** tthts. (Alberti), **Szabolcs Sándor** tthts. v. (Dunaharaszti), **Székely Ferenc** tthts. (Tatár-szentgyörgy), **Sziklai Ferenc** tthts. (Monor), **Kohári István** tthts. v. (Pestszentimre), **Cs. Kovács János** tthts. (Lajosmizse), **vitéz Molnár Sándor** tthts. (Ajka), **Samu János** tthts. (Jász-karajenő), **Farkas József II.** tthts. (Leányfalu), **Göröcs Péter** tthts. (Dömsöd), **Antal Ferenc** tthts. (Pestszentimre), **Szabó Lajos I.** tthts. (Gálosfa), **Duka Dénes** tthts. (Nagykörös), **Koncz István** tthts. (Budaiut), **Horváth Gábor** tthts. (Bugyi), **Lakatos Ferenc** tthts. (Veesés), **Hargitai János** tthts. (Tököl), **Almási József** tthts. (Vasvár), **Bacs Lajos** tthts. v. (Alberti), **Bartha József** tthts. (Lakihegy), **Nagy István II.** tthts. (Szi-getszentmiklós), **Baán Lajos** tthts. (Kiskúnlacháza), **Csép Sán-dor** tthts. (Örkény), **Bérczes László** tthts. (Soroksár), **Juhász Imre** tthts. (Kocsér), **Sebők András** tthts. (Ócsa), **Csató István** tthts. v. (Dömsöd), **Bakó Lajos** tthts. (Alsódabas), **Almási Géza** tthts. (Törtel), **Tóth M. István** tthts. v. (Cegléd), **Zólyom János** tthts. (Ócsa), **Halász Bernát** tthts. (Lakihegy), **Bedő Imre** tthts. (Alsódabas) és **Cseh Balázs** tthts. v. (Bugyi).

A pályázók szorgalmukról, az utasítás meg-értéséről, annak betartásáról adtak tanubizonyosságot, különösen kiemelve ebben a budapesti I. osztály ör-seire tartozó pályázókat, akik 2—4 félévi foglalko-zási jegyzék szerinti anyaggal vettek részt a pályá-zaton.

**Szabados** tthts., **Farkas** tthts. és **Váradi** tthts. beküldött oktatási jegyzeteiből közlünk egy-egy részt. (Péter alhdgy. jegyzeteinek az értékesítésére más módot keresünk.) E jegyzetek helyességét min-denki könnyen ellenőrizheti. Vegye elő a Cs.—8. jel-zésű könyvet, olvassa el a 11. oldalán levő 30. pontot alaposan és keresse meg, hogy az alább közölt jeg-yzetek megfelelnek-e annak a követelménynek, hogy az oktató az oktatandó anyag teljes ismeretével s e jegyzetek segítségével csakugyan szakszerű és vilá-gos oktatást tudjon tartani. (A kik a beküldött kéz-iratukat levélben visszakérlik, azoknak visszaküld-jük. Két hétnél tovább ezt az anyagot nem őrizzük.)

**Szabados tthts. jegyzetéből:**

*Ismétlő oktatás.*

**Szut. 296. pont 1. alpont. Figyelmeztetés.**

*Oktató példája:*

Az ős járőre augusztusban az erdő közvetlen közelében 8 tagú kiránduló társaságot tettenér, amikor azok szalonna-sütés végett tüzet rakni szándékoznak, amihez a szükséges előkészületeket megtették. A járőr éppen akkor ért oda, ami-kor az elkészített tüzelőanyagot meg akarják gyújtani.

*Oktató a példát megbeszéli és minősíti:*

Bár a kihágás kísérlete nem büntetendő cselekmény, azon-ban a járőr a szándékolttá kihágás megakadályozása végett, az erdő védelme érdekében fellép.

*A járőr teendője:*

Szolgálati fellépés.

Figyelmeztetés.

A cselekmény: kihágás kísérlete.

*Oktató a vonatkozó §-okat és pontokat felolvassa:*

Szut. 296. p. 1. alpont. Figyelmeztetés.

300. p. Szolgálati fellépés.

306. p. Figyelmeztetés.

Kihbtk. 26. §. Kísérlet.

Törv. rend. 9. §. Erdővédelem.

*Oktató az értelmi egységeket megmagyarázza:*

*Figyelmeztetés:* Szóbeli rendelkezés. Megelőző intézkedés. A cselekmény megakadályozása érdekében.

*Oktató a gyakorlati eljárást elmondja:*

*főszállal:* Figyelmeztetés;

*részletesen:* Figyelés portyázás alkalmával;

*szemléltetőleg:* Szolgálati fellépés.

*Az oktató a kérdések útján az oktatott anyag megértését ellenőrzi.*

**Szut. 296. p. 2. alpontja: Igazoltatás.**

*Oktató példája:*

Az ős járőre az őrállomás székelyén észleli, hogy egy ismeretlen egyén a járőr láttára egy ház udvarába ugrik be, hol a tulajdonossal beszélgetni kezd.

*Oktató a példát megbeszéli és minősíti:*

*A járőr teendői:*

Az ismeretlen egyént a járőrnek igazoltatni kell, akinek kilétét feltétlenül meg kell állapítani. Az igazoltatás az isme-reten egyén és a háztulajdonos kikérdezése, majd pedig a nyomozókulcs használata által történik.

*Szolgálati fellépés.*

*Igazoltatás.*

*Nyomozókulcs használata.*

*Oktató a vonatkozó §-okat és pontokat felolvassa:*

Szut. 296. p. 2. alpont. Igazoltatás.

300. p. Szolgálati fellépés.

307., 308. p. Igazoltatás.

*Oktató az értelmi egységeket megmagyarázza:*

*Igazoltatás:* Kikérdezés, igazolványok átvizsgálása, ellen-őrző kérdések és nyomozókulcs használata által történik.

1. A nyomozókulcs eredete.

2. A nyomozókulcs tartalma.

3. A nyomozókulccsal való gyakorlati eljárás.

*Oktató a gyakorlati eljárást elmondja:*

*Részletesen:* Szolgálati fellépés. Kikérdezés. Iratok, igazol-ványok átvizsgálása.

*Szemléltetőleg:* Igazoltatás. Nyomozókulcs használata.

*Az oktató a kérdések útján az oktatott anyag megértését ellenőrzi.*

**Farkas tthts. jegyzetéből:**

*Katonai büntetőtörvénykönyv.*

**Ktbtk. 133. §. 1. pont. Szolgálati kötelezettség egyéb megszegése:**

*Oktató példája:*

Kovács Péter őrzető 8 gyalogossal egy vasúti híd őrzé-sére lett kirendelve azzal, hogy kétnapi élelmet vételezzon fel. Kovács a kétnapi élelem felvételezését elmulasztotta és élelem nélkül ment a rajjal a hidat őrizni.

*Oktató a példát megbeszéli és minősíti:*

Kovács Péter azért, hogy a kétnapi élelem felvételezését elmulasztotta, vagyis alárendeltjeinek élelmezéséről nem gon-doskodott, elkövette a

Szolgálati kötelezettség egyéb megszegésének vétségét.

*Oktató a vonatkozó §-okat és pontokat felolvassa:*

Ktbtk. 133. §. 1. pont.

*Oktató az értelmi egységeket megmagyarázza:*

*Alárendelték élelmezéséről és ellátásáról nem gondosko-dik az:* aki a raktárból való felvételezést, vagy bevásárlást, úgyszintén a bevásárlót, illetve felvételezett élelmickek elkészítését elmulasztja.

*Kiméréséről nem gondoskodik az:* aki pl. éjjel-nappal szol-gálatban tartja, dolgoztatja stb.

*Fenyegető veszély:* alatt a tettes akaratától függetlenül

bekövetkezett olyan körülményeket kell érteni, amelyek az alárendeltre közvetlenül életveszedelmet jelenthetnek.

Oktató a gyakorlati eljárást elmondja: itt nincs.

Az oktató a kérdések útján az oktatott anyag megértését ellenőrzi.

Váradai thts. jegyzetéből:

### Kihágás.

**Khbt. 87. §. Szerencsejáték által elkövetett kihágás.**

Oktató példája:

Pichler József budaörsi lakos, kocsmáros az egyik szobáját berendezte kártyázóteremnek és megbeszéli Kreisz József barátjával, — aki nagyon jó kártyajátékos — hogy állandóan legyen nála és a kocsmába menő embereket, amikor már kissé ittasak, beszélje rá, hogy menjenek be a kártyázóterembe és kártyázzanak. A nyereség feles lesz.

Oktató a példát megbeszéli és minősíti:

Pichler kocsmáros az egyik szobáját azért rendezte be kártyázóteremnek, mert a kocsmája eddig nem ment jól s úgy gondolja, hogy ha ott kártyáznak, akkor kétszeres hasznot is húzhat, mert az emberek tömegesen fognak odamenni és még azon felül, hogy ott fogyasztanak, a kártyán is veszíthetnek.

Pichlernek e cselekményét azonban a törvény nem engedi meg, mert szerencsejáték üzése a nyilvános helyen tilos, így mindketten bűnösök.

Oktató a vonatkozó §-okat és pontokat felolvassa:

Khbt. 87., 88., 89., 90. és 91. §-ok. Szerencsejáték.

Oktató az értelmi egységeket megmagyarázza:

**szerencsejáték:** alatt azt a játékot értjük, ahol a veszteség és a nyereség kizárólag a véletlennek múlik;

**nyilvános hely:** alatt elsősorban a vendéglő, kocsmák, kávéház és más hasonló üzlet értendő;

**közönségnek nyitva álló hely:** egyletek, kaszinók, klubok, társaskörök, mert bár ezeknek alapszabályaik vannak és csak tagok látogathatják, de bevezetés mellett más is látogathat. Ide tartozik az a magánlakás is, ahova szerencsejáték üzése céljából bevezetés mellett bárki bemehet.

Oktató a gyakorlati eljárást elmondja:

Főszű helyezendő a szerencsejátékok, nyilvános helyek, közönségnek nyitva álló helyek megmagyarázására.

Résztvevők bűnösségének megállapítása.

Visszaszó bűnös felelőssége.

A nyomozásnál mit kell őrizetbe venni.

Sorsjáték, állami lottó megmagyarázása.

Bűnjeljegyzék kitöltése.

Bűnjelképféle kitöltése.

Az oktató a kérdések útján az oktatott anyag megértését ellenőrzi.

## Milyen legyen az őrszlaktanya?

Az 1937/19. számunkban hirdetett pályázatunk eredménye.

Értékes és részleteiben is kidolgozott munkát küldöttek be *vitész Soós Gusztáv* alezredes és *Fekete Pál* százados urak, kiknek munkáját — emléktárgygyal — külön díjazzuk és a szerkesztőségünkben őrzött megvalósítható tervekhez csatoljuk.

Igy pályázatunk nyertese **Somogyi Lajos**, a tatabányai gy. tanácsosty. állományába tartozó prbeső.

**Somogyi prbeső.** a 6

fős laktanyára kettő — a 8 fősre kettő, a 12 fősre egy pályázatot küldött be és legjobban megfelelt az összes követelményeknek.

A második díjat: *vitész Jenei József II.* zalaegerszegi őrsbeli cső-nek, — a harmadik díjat: *Vass Ferenc* csolnok-augusztatelepi őrsbeli cső-nek ítéltük oda. Munkájuk alapos és értékes.

Jó munkát küldöttek még be: *Borbély János* tőr. (Budapest), *Cserhalmi Imre* tőr. v. Budapest, *Csontos András* cső. (Pesthidegkút), *Dörömbözi András* cső. (Budapest), *Farkas Imre* cső. (Budapest), *Farkas József II.* thts. (Leányfalu), *Földesi Pál* tőr. v. (Pomáz), *Füleki József* alhdgy (Toponár), *Horváth István I.* tőr. (Budapest), *Jenőfi Mihály* cső. (Solyvár), *Kovács Gábor* m. thts. (Budapest), *Lantos János* alhdgy. (Sátoraljaújhely), *Lukács Mihály* tőr. (Budapest), *Mihályi Károly* tőr. (Esztergom), *Pernyész István* thts. (Buda-keszi), *Rusai Pál* cső. (Nagytétény), *Szabados Molnár Lajos* gy. thts. (Bücsüszentlászló), *Szedő Rezső* cső. (Páty), *Szilágyi Lajos I.* tőr. (Budapest), *Tárnok Ferenc* cső. (Budapest), *Vasi Ferenc* tőr. (Piszeke), *Zólyomi István* cső. (Nagytétény).

A nyertes **Somogyi prbeső.** egyik 8 fős tervrajzát mai számunkban közöljük. (Több okból lenne jobb, ha a mosdó a legénységi szobával közvetlenül szomszédos lenne, ami könnyen megoldható ezen a terven is.) Ezzel olvasóink bírálata alá is bocsátjuk azzal a szándékkal, hogy a terv esetleges módosításával olyan laktanyaterveket kapjunk, amelyek alapján felépített csendőrlaktanya a követelményeknek tökéletesen meg fog felelni. Kérjük az észrevételeket január 30-ig hozzánk beküldeni.

A nálunk őrzött tervek építkezésekhez való felhasználásra a szükséges időre bármikor készséggel megküldjük.

**Somogyi prbeső-nek** a tervekhez fűzött általános indokolását és a mai számunkban közölt tervrajzához annak leírását alább közöljük.

„A múltévi október 1-én megjelent Cs. L.-ban közzétett laktanyaterv-pályázatra mellékelten küldött tervekkel én is bátorodom a pályázatban résztvenni. A kiírt feltételeknek és követelményeknek a tanulás mellett rendelkezésre álló idő rövidsége ellenére is igyekeztem eleget tenni.

A mellékelten terveken kerülni akartam a zsúfoltságot, ami a tervek áttekintését zavarná s ami a méretek, számok, jegyzések által keletkezett volna, ezért ezt az alább felsorolt részletes leírásban pótolom.

**Általában:** A tervek készítésénél az az elgondolás vezetett, hogy az „őrs család”. Ennek megfelelően kerültem minden oly elosztást, mely a családi jelleget megbontaná, illetőleg bizonyos rideg kaszárnyajelleget adna az őrszlaktanyának. Figyelembe vettem azt a fontos körülményt is, hogy az őrs belső élete ne legyen kitéve illetéktelen egyének kíváncsiságának és ezt a terveken igyekeztem megvalósítani. A tervek mind földszintesek; az emeletráépítést kerültem, mert azt mint őrszlaktanyát általában a falu keretébe nem igen lehet beleilleszteni, másrészt a mozgás, elhelyezés, gyors összpontosítás tekintetében sem tartottam célszerűnek.

A terveken csupán alaprajzot és távlati képet készítettem. A távlati kép csak általában érzékelteti az alaprajzon feltüntetett tervet, annak részletesebb kidolgozását mellőztem. (Ezért nem közöljük. Szerk.) Kivitelezés esetén akár milyen homlokzatképzés tervezhető (pl. főpárkány, ablakeret, ablakkönyöklő stb.). Az alaprajz 1:100 méterarány szerint van kidolgozva s a kívánt méret, adat, ezen arány szerint lemérhető. Az épületek földszinttől mért padlószint magassága 0.60 méter (ami + 60 jellel van jelölve). A szobák bútorgazda számmal van jelölve. A szobák magassága 2.90 méter a padló szintjétől mérve. Ezen adatok megadása mellett szükségtelennek találtam a metszetrajzok elkészítését. Általában a pince-óv hely (ezt a rajzon külön nem terveztem), építése bármely tervben eszközölhető. Ha figyelembe vesszük a mai építőanyagárakat (a fa kivételével) és az aránylag csekély munkabérek, akkor a tervek kivitele nem jelent nagyobb anyagi terhelést.

Egyébként a tervek készítésénél főleg az alaprajzi elosztásra, illetve a katonai jelleg megtartása mellett az őrs életének „otthonosabbá” tételére törekedtem.



Az alább közölt terv leírása:

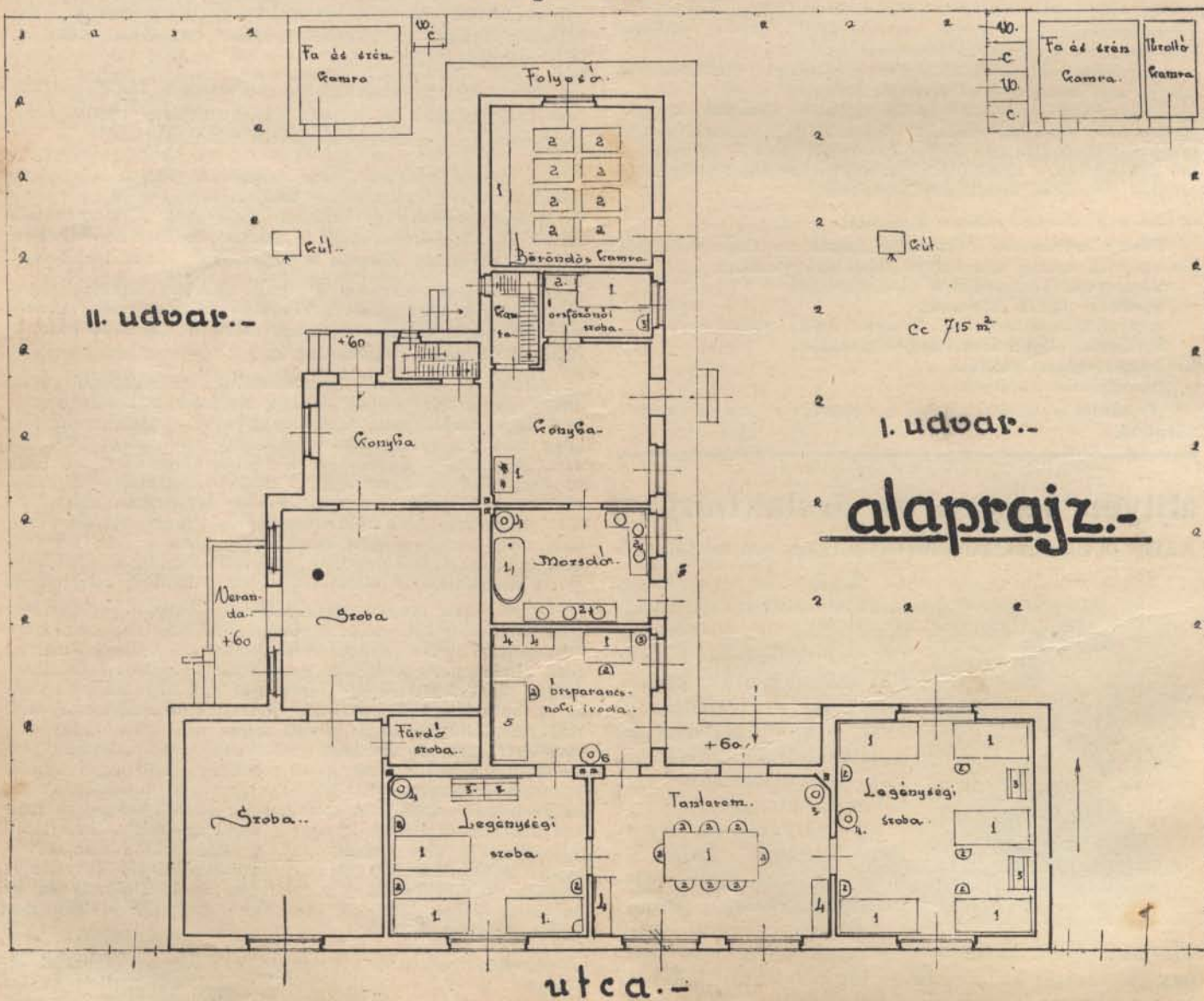
Leg. szoba (jobbra) alapterülete:  $5.00 \times 5.40$  m. Ajtó méret:  $0.90 \times 2.10$  m. teleajtó. Ablakméret:  $1.80 \times 1.80$  m. (2 drb.) 1. sz. ágyak, 2. sz. székek, 3. sz. szekrények, 4. sz. kályha. Tanterem alapterülete:  $6.00 \times 4.00$  m. Külső ajtó méret:  $1.20 \times 2.30$  m. kétszárnyú dupla teleajtó. Ablakméret: 2 drb.  $1.80 \times 1.80$  m. külső-belső befelé nyíló 3-as ablak. Öpk. irodába nyíló ajtó:  $0.90 \times 2.00$  m. teleajtó. Legénységi szobába nyíló:  $0.90 \times 2.00$  m. teleajtó, 1. sz. közös nagy asztal, 2. sz. székek, 3. sz. kályha, 4. sz. szekrények. Legénységi szoba (balra) alapterülete:  $5.00 \times 4.00$  m. Ajtó méret: L. mint tanterem. 1. sz. ágyak, 2. sz. székek, 3. sz. szekrények, 4. sz. kályha. Öpk. iroda alapterülete:  $4.00 \times 3.40$  m. Ajtó méret: L. mint tanterem. Ablakméret:  $1.20 \times 1.60$  m. kétszárnyú, külső-belső, befelénylő ablak. 1. sz. íróasztal, 2. sz. székek, 3. sz. papírkosár, 4. sz. szekrények, 5. sz. ágy, 6. sz. kályha. Mosdó alapterülete:  $4.00 \times 2.90$  méter. Ajtó mérete:  $0.90 \times 2.20$  m. külső-belső (üveges) ajtó. Ablakméret:  $1.00 \times 1.60$  m., külső-belső, ki- és befelénylő szárnyal. 1. sz. fürdőkád, 2. sz. mosdó-állvány, tálakkal, 4. sz. kályha. Konyha alapterülete:  $4.00 \times 4.00$  m. Ablakméret: L. mint öpk. iroda. Ajtó méret: L. mint

mosdó. 1. sz. tűzhely. Örsfőzőnői szoba alapterülete:  $1.60 \times 2.70$  m. Ajtó méret:  $0.80 \times 2.00$  m. Ablakméret:  $1.00 \times 1.60$  m., kétszárnyú ki- és benyíló, külső-belső ablak. 1. sz. ágy, 2. sz. asztal vagy szekrény, 3. sz. szék. Kamra padlásfeljárattal, alapterülete:  $1.20 \times 2.30$  m. Ajtó méret: (L. mint örsf.-női szoba). Ablak:  $0.40 \times 0.60$  m. egyszárnyas dupla. Bőröndös k. alapterülete:  $4.00 \times 4.00$  m. Ajtó méret:  $1.00 \times 1.20$  m. külső teleajtó. Ablak:  $1.20 \times 1.60$  m., kétszárnyú, külső-belső befelénylő ablak. 1. sz. csizmaállvány, 2. sz. legénységi ládák. Nős altiszti lakás. Utcai szoba alapterülete:  $5.40 \times 5.00$  m. Ajtó méret:  $2.00 \times 2.30$  m., kétszárnyú teleajtó. Fürdőszoba tapétaajtó:  $0.80 \times 2.00$  m. A fürdőszoba felülvilágítást, vagy üvegajtós világítást kap. Udvari szoba alapterülete:  $5.00 \times 5.00$  m. Ajtó méret:  $1.20 \times 2.30$  m., kétfelé nyíló dupla teleajtó, 2 drb.  $1.00 \times 1.60$  m. kétszárnyú befelénylő ablak. Veranda alapterülete:  $1.30 \times 4.00$  m. (+  $0.60$  m. magasságban) padlószint, korláttal körülvéve. Konyhától a szobába nyíló ajtó mérete:  $0.90 \times 2.10$  m., teleajtó. Konyha alapterülete:  $4.00 \times 3.00$  m. Ajtó méret:  $0.90 \times 2.20$  m., külső-belső (tele-üveges) ajtó. Ablakméret:  $1.20 \times 1.60$  m., dupla, kétfelénylő. Kamra alapterülete:  $2.10 \times 0.90$  m. Ajtó mérete:  $0.80 \times 2.00$  m. Ablakméret:  $0.40 \times 0.60$  m., egyszárnyas befelénylő.

## Méretarány 1:100.-

tervezte és  
rajtolta: Somogyi Péter.

### Konyha kert.-



## Pályázat csendőrindulóra.

Egyik zeneköltőnk csendőrindulót szerzett. Elbírálása előtt célszerűnek látszik, hogy pályázat keretében lehetőséget adjunk erre a csendőrség ama tagjainak is, akik számára a költészet nem ismeretlen világ.

Pályázni lehet zenésített szöveggel, vagy csak szöveggel. Pályázatot a csendőrség minden tagjától elfogadunk. Pályadíjjal a pályázatok értékével arányban álló jutalmat tűzünk ki, amit ezek szerint csak az elbírálások során lehet majd megállapítanunk. Ha alkalmas munkát nem kapunk, pályadíjat nem adunk ki. Határidő: március 1, az eredményt az április 1-i számunkban fogjuk közölni.



## CSENDŐR LEKSZIKON.

8. kérdés. Egy mészáros elmegy a hatósági húsvizsgáló állatorvos lakására és a távollévő állatorvos nejének férje koholt üzenetét tolmácsolja, hogy a mészáros által levágott sertés húsát bélyegezze le és állítson ki arról hússzállítási igazolványt, mert az állatorvos megvizsgálta, közfogyasztásra alkalmasnak találta, de nem ér rá, hogy hazamenjen és az igazolványt kiállítsa. Az állatorvos neje kiállítja a hússzállítási igazolványt, a bélyegzőt pedig odaadja a mészárosnak, aki azzal a húst lebélyegezi. A Budapestre szállított húst a fővárosi állategészségügyi hatóság az egészségre ártalmasnak találta és elkobozta. Mit követelt el a mészáros és mit az állatorvos neje?

Válasz. A tényállásban három büntetendő cselekmény ismerhető fel és pedig: 1. közokirathamisítás büntette; 2. hamis okirat használata és 3. állategészségügyi kihágás.

A 100.000/1932. F. M. számú rendelet 102. § 2. bekezdése alapján kiállított hússzállítási igazolvány közokirat; az állatorvos neje tehát, aki azt jogtalanul kiállította és arra a férje nevét jogtalanul aláírta, a Btk. 391. §-ába ütköző közokirathamisítás büntetést követte el. Hogy a férje valóban megbízta-e az igazolvány kiállításával, vagy sem, a cselekmény elbírálása szempontjából közömbös, mert közokirat kiállítására olyan egyént, akinek erre nincs törvényes jogosultsága, közhivatalnok sem hatalmazhat fel. A hamis hússzállítási igazolvány következtében másokra jogsérelem háromszorozható, még pedig azért, hogy a hús megvásárlói a csekélyebb értékű húsért a teljes értékű hús árát fizetik, vagy pedig, hogy a romlott hústól a fogyasztók megbetegedhettek. A Btk. 391. §-ának tehát minden tényeleme adva van.

A mészárosnak kétféle minősége jöhet szóba és pedig: a) felbujtó, vagy b) tettestársi minősége.

Tudjuk, hogy a felbujtás lényege: másnak rábírása, hogy bűncselekményt kövessen el. Ennek a rábírásnak nem kell okvetlenül rábeszélésnek lennie; minden olyan cselekvés, ténykedés, amelynek következtében a tettes a bűncselekmény elkövetését elhatározza, kimeríti a rábírás fogalmát. Megtévesztéssel is reá lehet bírni valakit bűncselekmény elkövetésére, vagyis felbujtást tévedés előidézése által is el lehet követni, pl. ha a tettes a tévedés következtében azt hiszi, hogy jogosan cselekszik és ezért szánja reá magát a bűncselekmény elkövetésére. (Pl. a felbujtó azzal bírja rá a tettest a dolog ellopására, hogy az az ő — a tettes — tulajdona.) Az állatorvos neje azonban a koholt üzenet folytán sem lehetett abban a tévedésben, hogy joga van a hússzállítási igazolványt kiállítani, mert tudhatta, vagy legalább is tudnia kellett volna, hogy neki a férje felhatalmazására sem szabad közokiratot kiállítania. Ha mégis kiállíthatónak vélte, ez részéről nem tévedés, hanem jogi járatlanság volt, már pedig a büntető

törvénykönyv nemtudása vagy téves felfogása a büntethetőséget nem zárja ki. A mészáros tehát nem felbujtó.

Ha nem felbujtó, akkor csak tettestárs lehet. Kik a tettestársak? Akik a bűncselekményt együtt, közösen követik el. Ebben az esetben azonban a hússzállítási igazolványt az állatorvos neje egyedül állította ki, a mészáros nem írt abba semmit. Hogyan lehet tehát ő tettestárs? Ugy, hogy okirathamisításnál nemcsak azt kell tettesnek tekinteni, aki a hamis okiratot kiállítja, hanem azt is, aki ahhoz az adatokat szolgáltatja. Ebben az esetben pl. a mészárosnak kellett az igazolvány rovatainak kitöltéséhez szükséges adatokat megmondania: mi a levágott állat, mikor vágta, hány kiló húst hány küldeményben, milyen módon, hova kíván szállítani, stb. A mészárosnak ilyen közreműködése nélkül a hamis okirat létre sem jöhetett volna, mert az állatorvos neje ezeket az adatokat egymagában nem tudta volna beírni a hússzállítási igazolványba. A mészáros tehát éppen úgy közreműködött okirathamisítás elkövetésében, mint az állatorvos neje, ennek következtében őt is tettesnek kell tekinteni.

A mészárosnak az a cselekménye, hogy a hússzállítási igazolványhoz adatokat szolgáltatott, nem minősíthető a Btk. 400. §-ába ütköző ü. n. értelmi közokirathamisításnak, mert ezt a szakaszt csak akkor lehet alkalmazni, ha a valótlan tény, körülmény stb. a gyanúsított közreműködése következtében valódi közokiratba kerül bele, már pedig itt a közokirat hamis volt és az abban foglalt tény bizonyításának nem volt jogi érvénye.

A mészárosra, mint tettesre fennáll azonban egy tényelem, amit az állatorvos nejének a cselekményében nem találunk meg és pedig: a vagyoni haszon végett cselekvés. A Btk. 392. §-a ugyanis azt mondja, hogy aki a közokirathamisítást azért követi el, hogy magának, vagy másnak jogtalan hasznot szerezzen, vagy valakit megkárosítson, nem öt évig terjedhető börtönnel — mint a 391. § esetében —, hanem öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő. A mészáros azért akart vagyoni hasznot elérni, hogy a romlott húst értékesíti, a hús megvásárlóit pedig meg akarta károsítani, mert élvezhetetlen húst akart nekik eladni.

A mészáros által elkövetett következő bűncselekmény a Btk. 405. §-ába ütköző okirathamisítás büntette, amit azért követett el, hogy a hamis közokiratot felhasználta (anrakk alapján húst szállított). Ebben a cselekményben a mészáros



Oszták távbeszélő járőr.

a tettes, az állatorvos neje pedig bűnség, mert ő bocsátotta rendelkezésre az igazolványt, sőt egyenesen azzal a szándékkal állította ki, hogy azt a mészáros felhasználja.

Fennforog végül egy állategészségügyi kihágás is, még pedig húsrak hűvővizsgálat nélkül, hamis hűsszállítási igazolvány alapján szállítása, amely a 100.000/1932. F. M. számú rendelet 574. § 37. pontjába ütközik. Az állatorvos neje ebben bűnség, mert ő szolgáltatja a hamis szállítási igazolványt.

Közegészség elleni vétség (Btk. 314. §) a mészáros cselekménye nem minősíthető, mert bár a romlott hús az egészségre ártalmas, sőt életveszélyes, a szállítás pedig a forgalombahozatal kísérletét megvalósítja, közegészség elleni vétséget csak az követ el, aki a közfogyasztásra szánt élelmicikkbe ártalmas anyagot kever vagy kevertet, ez pedig itt nem történt meg. Ha azonban a mészáros olyan anyagot használt volna, amely a romlott hús kellemetlen szagát elveszi, vagy olyan festéket, amely az állott húsnak a friss hús színét adja és az ilyen módon meghamisított húst szállított volna Budapestre, a cselekménye csalásnak és közegészség elleni büntetettnek (Btk. 315. §) kísérlete lett volna.

Ezek a minősítések, amiket itt kifejtettünk, a Btk.-nek szigorú, mondjuk: betűszerint vett alkalmazását jelentik. A csendőrnök minden büncselekményt így kell minősítenie. A bíróság azonban már nincs ennyire kötve a törvény betűjéhez, mert van egy nagyon fontos joga, ami a csendőrt nem illeti meg: a szabad bírói mérlegelés joga. A mészáros és az állatorvos neje, mint tettestársak, a csendőr előtt egyformán bűnösök, a bíróság előtt nem. A bíróság ugyanis akkor, amikor egy büncselekményt elbírá, nemcsak azt nézi, amit a csendőrnök kell néznie, hogy t. i. a gyanúsított mit követett el és hogy arra mit mond a törvény, hanem elsősorban a gyanúsított szándékát mérlegeli. Nem aszerint ítél, hogy a gyanúsított mit követett el, hanem hogy mit akart elkövetni? Akart-e egyáltalán büncselekményt elkövetni? Azt akarta-e, amit elkövetett? A bíróság tehát egészen másként fogja az állatorvos nejének a cselekményét elbírálni, mint a mészárosét, mert az előbbinél a büncselekmény elkövetésének a szándéka teljesen hiányzott, az utóbbinál pedig nemcsak ez, hanem a jogtalan vagyoni hasznoszerzés célzata is fennállt. Nincs kizárva tehát, hogy a bíróság az állatorvos nejét felmenti, esetleg a Btk. 92. §-a alkalmazásával egészen enyhe büntetéssel sújtja és annak a végrehajtását is felfüggeszti, a mészárossal szemben pedig sokkal súlyosabb büntetést alkalmaz.

**9. kérdés.** A Szut. 404. pont 2. bekezdése szerint büntetendő cselekményt nem képező magántermészeti ügyben nem szabad nyomozni. Milyen esetek lehetnek ezek?

**Válasz.** A Szut.-nak e tilalma alá eső eseteket három csoportba oszthatjuk és pedig: 1. egyáltalán nem büntetendő, 2. csak bizonyos feltételek mellett büntetendő és 3. kétes esetekre.

Egyáltalán nem büntetendő az a cselekmény, amelyet a magyar büntetőtörvények nem tiltanak, illetve nem büntetnek. Ilyen pl. a büncselekmény pusztá szándéka, az előkészület (ha a törvény nem nyilvánítja önálló büncselekménnyé), a nem büntetendő kísérlet, a munka csoportos abbanhagyása (sztrájk) magánzemélyek részéről a Btk. 177. §-ában foglalt erőszakos cselekmények nélkül, az öngyilkosság, az erőszakos nemi közlés házastársak (vagy házasságra léptettek) között, a nők között üztött természetellenes fajtalanúság, gondatlanságból okozott könnyű testi sértés, a gondatlan vagyonrongálás, kereskedő sérelmére elkövetett uzsora (1932:VI. t.-c. 11. §.) stb.

Ha valaki akár tájékoztatatlanságból, akár pedig céltalanosan (pl. hogy a feljelentést egyént megfélemlítse) ilyen cselekmény miatt tesz feljelentést, fel kell őt világosítani, hogy a cselekményt a törvény nem bünteti, feljelentésével tehát mind magának, mind a kir. ügyészségnek vagy a bíróságnak csak felesleges munkát okoz, mert a feljelentett ellen úgysem fognak bünvádi eljárást indítani. Ha azonban a feljelentésből azt lehet megállapítani, hogy a feljelentett egyén büncselekményt készült elkövetni, a csendőrnök jogában áll a Szut. 349. pont b) alpontja alapján közbelépni és az illetőt a törvényes következményekre rámutatva figyelmeztetni, hogy a szándékával hagyjon fel. De azért, hogy a csendőr valakivel szemben bizonyítékot szerezzen, vagy hogy valakit feljelentessen, nem szabad az illetőt az általa elkövetni szándékolt büncselekmény elkövetésére, folytatására vagy befejezésére reábirnia, illetve csábítani (Szut. 493. pont utolsó bek.) vagyis a csendőrnök nem szabad senkit a büncselekmény elkövetésébe beugratnia.

Nem tartoznak ide azok a cselekmények, amelyek általában büntetendők ugyan, de a fennforgó esetben kivételesen

nem büntethetők, mert beszámítást kizáró ok (pl. elmebetegség, végszükség, jogos védelem stb.) forog fenn. Az ilyen eseteket ugyanis a csendőrnök szabályszerűen ki kell nyomoznia és fel kell jelentenie, de a feljelentésben természetesen ki kell terjeszkedni azokra a ténykörményekre, amelyekből a beszámítást kizáró ok fennforgására lehet következtetni. Hogy ilyen ok valóban fennforog-e s ha igen, milyen mértékben vehető figyelembe, a bíróság hivatott megállapítani. A csendőrnök tehát pl. akkor is nyomoznia kell és rendes feljelentést kell tennie, ha a büntetendő cselekményt nyilvánvalóan vagy közismerten elmebeteg követte is el. Itt csak egy kivétel van: ha a cselekményt gyermek követte el: ilyen esetben felhívás nélkül nem szabad nyomozni, hanem csak azokat az adatokat kell bejelenteni, amelyeket a csendőrnök nyomozás nélkül, magánérdeklődés során sikerült megtudnia.

Magántermészeti ügyön olyan ügyet értünk, amelynek nincs semmiféle közérdekű vonatkozása. Teljesen magántermészeti ügy volna pl. ha egy földbirtokos arra kérése fel az őrsöt, hogy a gazdatisztjének vagy az ispánjának — akit azonban büntetendő cselekménnyel nem gyanúsít — a magánéletét, megbízhatóságát figyelje meg; ha valaki nősülés előtt a vőlegény vagy az ará magánviszonyai felől érdeklődne, ha valaki arra kérése fel az őrsöt, figyelje meg, hogy egy nő kivel folytat szerelmi viszonyt, tájékoztatást kérne az őrsőtől, hogy valaki megbízható, hitelképes-e stb. Ilyen ügyekben nemcsak hivatalosan, de magánúton (pl. szolgáltatás kívül, szívességből) sem szabad puhatolni, érdeklődni, kivéve, ha az adatokra nyomozás érdekében van szükség. Magánfelek vagy magánkutató irodák ilyen kéréseire az érdemleges választ a Szut. 404. pontjára hivatkozva meg kell tagadni.

Olyan cselekmények ügyében, amelyek csak bizonyos feltételek teljesülése esetében büntetendők, nyomozást, sőt nyomozói cselekményt sem szabad addig végezni, amíg az eljárás törvényes feltételei nem teljesültek. Ide tartoznak elsősorban a magánindítványra ildőzendő büncselekmények. Megtörténik pl. hogy a sértett kijelenti, hogy feljelentést nem tesz, mert nem akar feltűnést, a gyanúsítottnak vagy önmagának kellemetlenséget okozni, csupán arra kéri az őrsöt, hogy az eltalajdonított tárgyat szerezze vissza, a gyanúsítottat „iesszen reá” stb. Az ilyen kérelmet nem szabad teljesíteni, mert vagy kívánja a sértett az eljárást megindítását és akkor abba nem szólhat bele, vagy nem, de akkor meg semmiféle eljárás nem indulhat. Harmadik eset nincsen. (Ha a magánindítvány visszavonható, jogában áll azt a nyomozás folyamán visszavonni.) Ugyancsak meg kell tagadni a nyomozást, ha a magánindítványt olyan egyén teszi, aki arra a törvény szerint nem jogosult.

De lehet más eset is, amikor a büncselekmény csak bizonyos feltételek mellett büntethető. Pl. a bűnpártolás csak akkor büntethető, ha nem hozzátartozó követte el, házasságtörés, ha annak következtében a házasságot a bíróság jogerősen felbontotta, magánokirathamisítás, ha a gyanúsított a hamis magánokirattal fel is használta stb. Ilyen esetben elsősorban annak a megállapítására kell törekedni, hogy a bünvádi ildőzhetőségnek ez az alapfeltétele fennáll-e vagy sem.

Az ú. n. kétes esetek rendszerint két részre oszlanak: amikor a kétes, hogy a cselekmény hivatalból vagy magánindítványra ildőzendő-e és amikor a büncselekmény magánjogi vonatkozású ténykörményekkel keveredik és nem lehet megállapítani, hogy az ügy bünvádi vagy pedig polgári peres útra tartozik-e. Mindkét esetben célszerű az esetet röviden a kir. ügyészséghez bejelenteni és a további eljárásra felhívást kérni. Ha az vitás, hogy a cselekmény hivatalból vagy magánindítványra ildőzendő-e, helyesen jár el a csendőr, ha akkor is magánindítványt szerez be és esetlő feljelentéshez, ha a büncselekményt hivatalból ildőzendőnek minősítette, különösen, ha attól lehet tartani, hogy az ügyészség vagy a bíróság intézkedéséig a magánindítvány határideje lejárhát. Arra nézve, hogy miként kell eljárni, ha az ügy polgári peres útra tartozónak is minősíthető, az új csendőrségi Btk. 575. oldalán találunk részletes útbaigazítást.

Jól meg kell jegyezni azonban, hogy a csendőr kivétel nélkül minden panaszfeljelentésről, amit nála tettek, jelentést köteles tenni akkor is, ha a feljelentett cselekmény nyilvánvalóan nem büntetendő és ha abban nyomozást nem teljesített is. Ilyenkor be kell jelenteni, hogy ki, ki ellen, milyen panaszfeljelentést tett és hogy az ügyben a csendőr a nyomozást miért mellőzte. A csendőrnök ugyanis nem áll jogában senkit véglegesen elutasítani a panaszával, illetve, ha a panaszt elutasította is, ezt az eljárást a kir. ügyészségnek vagy a járásbírósnak jóvá kell hagynia vagy legalábbis tudomásul kell vennie.



## TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

### Amikor a gyanú ártatlan emberre irányul.

Írta: VARGA ISTVÁN III. törzsőrmester, v. (Kunhegyes.)

1936-ban Kunhegyesen szolgáltam. Október 17-én Maros Zsolt\* ottani lakos, az őrsön feljelentést tett, hogy 1936 augusztus ismeretlen napján Kerekes Simon kunhegyesi lakos, r. k. plébános lakásának egyik helyiségében 50 q búzát tárolt el. Ennek a helyiségnek az ajtaja állandóan zárva volt. A kulcsot Kő József harangozó őrizte. Abban a helyiségben a r. k. egyháznak is volt búzája, amelyhez időközönként az egyháznak hozzá kellett nyulnia. A helyiségbe a harangozón és a plébánoson kívül más nem járhatott.

1936 október 10-én jelentette a harangozó, hogy a búzaraktárba ismeretlen tettes álkulccsal bejár és az ott tárolt búzából ismeretlen mennyiséget már el is lopott. Erre ő megtekintette a tárolt búza garadáját és megállapította, hogy abból körülbelül 3—4 zsáknyi búza hiányzik. Gyanússá tette a helyzetet az, hogy az egyház búzájából a tolvaj semmit sem vitt el, holott az a búza szebb és jobb, mint az ő szemetes és konkolyos búzája. A helyzet kényes volt, azért akkoriban nem tett feljelentést.

1936 október 17-én azonban ismét jelentette a harangozó, hogy a raktárhelyiségben megint tolvaj járt és onnan nagyobb mennyiségű búzát elvitt. Megtekintette a búzagarmadát most is és mivel látta, hogy ismét loptak belőle, ismeretlen tettesek ellen lopás miatt feljelentést tett. A kárt még nem tudta, mert nem mérte fel a búzát.

Őrsparancsnokom engem és Révész Imre csendőrt bízott meg a lopás nyomozásával. 1936 október 17-én 7 órakor felszereltünk és a helyszínre siettünk.

A r. k. paplak 220 cm magas léckerítéssel van körülvéve. Kerekes Simon plébános egyedül lakott a lakásban. Szakácsnő nem tartott. A községben levő vendéglőbe járt étkezni s így a lakás sokszor teljesen magára maradt. A lakás udvarában, valamint a kerítésen nyomok nem látszóttak. A lakás északi végében levő (rendes, két utcai ablakos) szobában volt a kérdéses búza tárolva. Ennek a helyiségnek az ajtaján, valamint a záron nem találtunk elváltozásokat. Kő József harangozó állítása szerint a helyiséget ő állandóan zárva tartotta, oda csak abban az esetben ment be, ha a plébános beküldte, de akkor is mindig volt valaki vele.

A károsult búzája a szoba utcafelőli részében (az ablaknál) volt tárolva olymódon, hogy az ablakok párkányát a búza majdnem érte. A búzagarmada az ablakoktól a kijárat (ajtó) felé fogy és a vége — mindig vékonyodó rétegekben — a szoba padlózatán fejeződik be. A búzagarmada felszínén lábnyomokat nem találtunk. Világosan ki lehetett azonban venni, hogy ilyenek lehettek, de azokat a tettes kézzel elsimította. A helyiség utcai ablaka nyitva volt. A harangozó erre előadta, hogy azt ő még nem is észlelte. Bizonyára a tolvaj hagyta nyitva, mert ő az ablakokat állandóan zárva tartotta.

A nyitott ablak párkányán búzaszemek voltak. Kint az ablak alatt a földön semmi láb- vagy más nyom nem volt, de az ablak alatt, az épület falának 3—4 cm-nyire kiugró párkányán kockás gumitalpas cipő vagy eszimatól származó nyomot találtunk. Ebből arra lehetett következtetni, hogy a tettes az ablakon keresztül mászott a helyiségbe. Ősztönösen az ott levő harangozó lábára pillantottam s meglepetve láttam, hogy hasonló, kockás gumitalpú cipője van. Ezt a megállapításomat egyelőre senkivel sem közöltem. A raktárhelyiség déli részében volt az egyház búzagarmadája. Ebből a búzából, amely tényleg sokkal jobb minőségű volt, mint a károsult, nem hiányzott.

A helyszíni szemle megejtése után a panaszos kérésre a búzakészletét felmérte. 520 kg-nyi hiány mutatkozott. Miután több üres zsák is volt a helyiségben, kérésre ezeket is átolvasták. Megállapítást nyert, hogy 2 darab, ismeretlen jelzésű kécsikos kenderzsák is hiányzik.

A helyszín után ítélve, az volt a feltevés, hogy a búzát a harangozó vihette el. Ebben az irányban kezdtem nyomozni. A nyomozás érdekében azonban megkértem a plébánost és a sértettet, valamint a harangozót és a bizalmi egyéneket is, hogy ne árulják el a községben a lopás megtörténtét. Hallgassanak, mert szeretném, ha néhány napig nem menne híre.

Elsősorban azt akartam megállapítani, hogy a harangozónak és feleségének, akik a paplaktól mintegy 50 méter távolságban, de ugyanabban az udvarban laktak, van-e adóssága vagy valahol eltárolt búzája. Ez bizalmas úton egyelőre nem sikerült, nyíltan pedig még nem akartam a harangozót gyanuba venni. Csupán annyit tudtam meg, hogy a harangozó a községben nem a legjobb hírnévnek örvend. Hogy a harangozót gyanúsítottam a cselekmény elkövetésével, ezt a sértettel és a plébánossal közöltem, akik a gyanumat osztották. Ezután megállapítottam és sorra vettem azokat a munkásokat, akiknek a magtárban valamikor is dolguk volt, de eredményt így sem értem el. Este 20 órakor felhívtam a harangozót a község házához azzal a szándékkal, hogy vele szemben most már nyíltan fellepek, mert a helyszín adatai, a harangozó rossz hírneve és a talált lábnyomnak a harangozó cipőjével való azonosítása gyanumat megszilárdította. Más tettességére — bevallo — nem is gondoltam. A harangozót megpillantva, új ötletem támadt. Elhatároztam, hogy eselhez folyamodom. A búzaraktár ablakát ugyanis a sértett — kérésre — nyitva hagyta. A kulcs azonban még mindig a harangozónál volt. Így tehát megkértem a harangozót, hogy este 21 órakor feküdjék be a búzaraktárba, zárja magára az ajtót, de az

\* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

ablakot hagyja nyitva. Megmagyaráztam neki, hogy a tolvaj az éj folyamán is ellátogathat búzáat lopni és akkor ő megfoghatja. Megígértem, hogy 23 óra tájban járőrtársammal együtt én is arra megyek, őrhelyéről felváltom és azután majd mi lesünk a tettesre. A harangozó ezt a szerepet tettettől örömmel fogadta, látszott az arcán, hogy nem túlságosan lelkesedik érte. De azért nagyon fogadkozott, hogy pontosan 21 órakor befekszik és örködik.

En azonban járőrtársammal megbeszéltem, hogy este fél 21 órakor belopódzunk a paplak kerített, bokros udvarára és lesállást foglalunk olyan helyen, hogy a búzaraktárt és a harangozó lakását is megfigyelhessük. Gyanum az volt, hogy a harangozót bizonyára elcsipem valami huncutságon. Arra is gondoltam később, hogy talán nem a harangozó a tettes. Ebben az esetben arra számítottam, hogy a tolvajt a nyitott ablak és az a körülmény, hogy a községben másnap országos vásár volt, lopásra csábítja, mert a községben senki sem tudta, hogy a lopást a sértett felfedezte és abban a csendőrök már nyomoznak. Este ½ 21 órakor sikerült is a járőrtársammal együtt észrevétlenül besurranni a paplak udvarába. Miután már sötét volt, kíváncsi voltam, hogy a harangozó elfoglalta-e már az őrhelyét. Ezért odaosontam a raktárhelyiség utcai ablakához. Meglepődve állapítottam meg, hogy az ablak be van zárva. Bosszantott a dolog, mert attól tartottam, hogy ha mégis idegen a tettes, úgy a zárt ablak elriasztja annál is inkább, mert az utcán, az ablaktól 6–7 méter távolságban erősfényű utcai villanylámpa égett. Ez a lámpa az ablakon keresztül a búzaraktár belsejét is annyira megvilágította, hogy az ablakon keresztül könnyen meg tudtam állapítani, hogy a harangozó még nem foglalta el az őrhelyét. A kivilágított ablakot szemlélve, elgondolkoztam. A tettes az ajtón hamis kulccsal járhatott be, miért kellett akkor az utcai ablakot kinyitnia és azon keresztül kitennie a búzás zsákokat? Hisz az ajtó sötét és dugott helyen van, az ablak pedig feltűnő, kivilágított helyen, az utcára néz. Ekkor a gyanum még jobban megerősödött és egészen biztosra vettem, hogy a tettes csakis a harangozó lehet.

Ezután visszaosontam az udvarra. Egy lombos orgonabokor árnyékában húzódtunk meg. A megfigyelendő részeket felosztottam magam és a járőrtársam között. Járőrtársamnak meghagytam, hogy esetleges észleleteit kézszoritással adja tudomásomra. Eljött 21 óra, de a harangozó nem mutatko-

zott. A toronyóra egymás után jelezte az ¼23, ½23 órát anélkül, hogy valami történt volna. Tovább vártunk. A toronyóra ¾23 órát ütött. Alighogy ez elhangzott, abból az irányból, ahova én figyeltem, az utcai kerítést vagy a nagy deszkakaput valaki meg rugta, illetve éppen olyan tompa hang hallatszott, mintha valaki a kerítésen keresztül mászva, lábhegyével a deszkakaput érintette volna. Erre járőrtársam is abba az irányba figyelt. Mintegy 2 peremulva a paplak udvarában az előbbi zaj irányából galyzörgés hallatszott. Odanéztünk. A nagy deszkakapu fehérre meszelt téglafala előtt az udvarban egy felénktartó emberi alakot láttam elsuhanni. Az alak lassú és óvatos léptekkel közeledett felénk. Mellettünk, mintegy 180 cm távolságban haladt el a kerti sétaút, amely a lakás és a búzaraktárhelyiség ajtajához vezetett. Erre az útra tért rá az emberünk. Most már tudtuk, hogy a tolvajjal állunk szemben, mert üres zsákot szorongatott a hóna alatt és egyenesen a búzaraktár ajtaja felé tartott. Amikor mellettünk elhaladt, felismertem benne Kutas József rendőri felügyelet alatt álló, feltételelesen szabadságolt fegyencet, aki gyilkosság miatt volt elítélve. A búzaraktár ajtajához érve, óvatosan körülnézett az udvarban, zsebéből kulcsot vett elő és az ajtót kezdte nyitogatni. A távolság közöttünk 5–6 méter volt. Kutas Józsefet veszélyes volta miatt nem engedtem be a helyiségbe, mert féltem, hogy nekiugrik az utcai ablakok valamelyikének és elmenekül, vagy legalábbis fegyverhasználatra kerül a sor. Ezért be sem vártam, míg az ajtót kinyitja, hanem hirtelen, erélyesen rákiáltottam: „Kezeket fel, mert lövök!” Az emberünk majdnem összeesett ijedtében. Felénk fordulva, elejtette a tolvajkulcsot s a 2 darab üres zsákot és kezeit felemelte. Ismételten rákiáltottam, hogy a „törvény nevében figyelmeztetem, hogy meg ne mozduljon, mert lövök!” Ezután járőrtársamnak kiadtam a parancsot, hogy bilineselje meg. Alig mondtam ki e szavakat, midőn ijedt kiáltást hallunk a lakás előtt elvezető utcai gyalogjárda felől: „Ki van az udvaron s mit akarnak?” Válaszul odakiáltottam: „Csendőrök! Tessék bejönni az udvarra!” A lelkendezve hozzánk szaladó ismeretlenben a plébánost ismertük fel. Mikor megtudta, miről van szó, nagy volt az öröme. Nagyon örült annak is, hogy nem a harangozó volt a tolvaj, aki bizony majdnem bajba jutott.

Ha a véletlen kezünkre nem jätssza az emberünket, másnap már előkapom a szavát be nem tartó,

# Lendvay Zsigmond Fiai



Csendőrségi és katonai arany,  
ezüst egyenruházati cikkek,  
zsinórok gyára.



Kicsinyben eladás nincs.  
Bevásárlásánál kérje a véd-  
jegyünkkel ellátott árukat.

elég jámbor harangozót. Ki tudja, hova vezetett volna ez a tévedés.

A tettenért tolvajt felkísértük a község házára, lakásán házkutatást tartottam. Előkerült a sértett 2 hiányzó zsákja és 91 kg liszt.

A gyanúsított beismerte cselekményét és előadta, hogy már több ízben lopott a sértett búzakészletéből. A helyiséget álkucsal nyitotta ki, távozásakor mindig az ajtón távozott a zsákbarakott búzával. Egy-egy alkalommal 2-2 zsák búzát lopott. Az utcai ablakot csak félrevezetés céljából nyitotta ki s ugyanazért szórt szándékosan az ablakpárkányra is búzaszemeket. Az épület falának párkányán, az ablak alatt talált kockás gumitalpu lábnyomot szándékosan csinálta. Úgy okoskodott, hogy úgysem hiszi el senki, hogy a tolvaj a kivilágított ablakon keresztül hatolt be, ezt tehát félrevezetésnek fogják tartani. Ilyen félrevezető nyomok koholása olyannak állhatott az érdekében, aki rendes úton juthat a búzához. Mind ezt azért csinálta, mert tudomása volt arról, hogy a helyiség kulcsa állandóan a harangozónál van s így a cselekmény elkövetésével nem idegent, hanem a harangozót fogják gyanúsítani.

A gyanúsított ezen a lopáson felül még azt is beismerte, hogy a községi főjegyző búzasraktárában is járt és onnan is lopott 3 ízben mintegy 160 kg búzát. A főjegyző annakidején nem tett feljelentést.

A gyanúsított önként átadott 76 pengőt, melyet a lopott búzáért kapott. A szolnoki kir. törvényszék a vádlottat 2 évi fegyházra ítélte.

A harangozó másnap előadta, hogy az ablakot ő zárta be és azért nem ment őrhelyére, mert a felesége lebeszélte. Ugy határozták, hogy a csendőröknek majd azt mondják, hogy megtartotta a lest, de nem jött senki.

Sokszor a véletlen, máskor a valódi tettes szándékos mesterkedése tol olyan adatokat előtérbe, amelyek ártatlan ember meggyanúsításához vezetnek. A nyomozó csendőrnek nagyfokú óvatosságra van szüksége, hogy be ne ugorjon. Az összes lehetőségek elképzelése, minden lehetőségnek feltevéséként való kidolgozása és annak a kérdésnek folytonos feltevése, hogy „hátha még sines így“, óvnak a tévedéstől.

*A két*



*elválaszthatatlan!*



**Vitézi Bál.** A Vitézi Bál Elnöksége közli: Február 5-én esti 10 órai kezdettel tartjuk meg a Vitézi Bált a pesti Vigadóban. A bál legfőbb védnökségét a *Kormányzó Úr Ö Főméltósága* és a *Főméltóságú Asszony* voltak kegyesek vállalni. Arra törekszünk, hogy ezen igaz magyar bált Rendünk szelleméhez méltóan kiemelkedővé, fényes külsőségeivel pedig emlékezetessé tegyük s számítsunk a tisztikar és hozzátartozóinak meleg érdeklődésére. A belépőjegyeket a tisztikar és hozzátartozói részére 40 százalékos kedvezmény-nel adjuk ki s így a személyjegy 5 P, és a 3 személyes családjegy 12 P. Jegyek kaphatók: I. Királyi palota I. alagsor 14. sz. szoba, IV., Váci-utca 62. (18-35-77) és VIII., Üllői-út 8. I. em. *Báliroda*: IV., Váci-utca 62. fszt. 7. (Távbeszélő: 18-35-77.) Meghívó egyenruhában megjelenő tisztiek (haso-állásúak) részére nem szükséges, ismerősök részére igényelhető a bálirodában. *Asztaligénylés*: február 4-ig a bálirodában.

**Megtámadott csendőrök.** Nyirgyulaj községben, a református iskola helyiségében december 26-án táncmulatságot tartottak s a táncmulatság ellenőrzésére a máriapócsi őrsről *Tari Lajos* és *Pocsai József* csendőrökből állott járőr volt kivezényelve. A járőr ellenőrzésére Nyirgyulaj községben megjelent *Balogh József* I. törzsrőrmester v. és *Bereczki Jenő* csendőrből állott járőr is. A rendes járőr ellenőrzése után az ellenőrző járőr a község házán levő pihenőszobába ment, ahol a községi bírótól értesült, hogy a mulatságon a legények verekednek. Az ellenőrző járőr azonnal a református iskolába sietett, ahol a rendes járőr már a verekedésben résztvevőket a tereméből igyekezett eltávolítani. *Szakály András* nyirgyulaji lakos a járőr ama felszólításának, hogy távozzék, nem engedelmeskedett, mire *Balogh* törzsrőrmester v. elrendelte az elfogatását. A rendes járőr *Szakály* Andrást elfogta és a község házához kísérte. *Balogh* törzsrőrmester v. a járőr s az elfogott egyén előtt ment szintén a község házához. *Balogh* törzsrőrmester v.-at ez idő alatt a sötétben valaki karóval hátulról megütötte. Ekkor kiderült, hogy az illető *Szakály Miklós*, az elfogott egyén testvéröccse. *Balogh* törzsrőrmester v. nevezett azonnal elfogta s vele a nyomozást nyomban lefolytatta. *Balogh* törzsrőrmester v. sérülése orvosi vélemény szerint 8 napon túl, de 20 napon belül gyógyul. A kivizsgálás folyamatban van. — A tököli őrs állományába tartozó *Urbán Gyula* csendőrt január 2-án 1 órakor Tököl községben *Máté Antal* szabadságolt katona és egy ismeretlen polgári egyén karóval megtámadta. Urbán csendőr kardot rántott és az ismeretlen polgári egyént megsebesítette. A támadók elmenekültek. Nyomozásuk folyamatban van. Urbán csendőr nem sérült meg. A kivizsgálás folyik.

**Eredménytelen fegyverhasználat.** A visontai különítmény egyik járőre, amelynek *Sós Sándor* csendőr és *Nagy Kálmán* próba csendőr voltak a tagjai, december 30-án, 16 óra tájban, Visonta község határában két ismeretlen menekülő csempész ellen eredménytelenül lőfegyvert használt. A kivizsgálás folyamatban van.

**Közúti balesetek.** A győri közlekedési őrs egyik járőre, amelynek *Pintér István* tiszthelyettes és *Zombori József* törzsrőrmester voltak a tagjai, december 28-án, 8 óra 50 perckor az I. számú őrzőjárat portyázása közben, a B-981.

**ELŐLEG NÉLKÜL KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉSRE**  
BÚTOR, SEZLON, MATRAC, SZÖNYEG, PAPLAN, FÜGGÖNY, ÁGYNEMŰ  
ÉS FEHÉRNEMŰ ANYAGOK, KÉSZ RUHÁK, KABÁTOK, SZÓVETEK  
NAGYVÁLASZTÉKBAN.  
**SZONDY-BOLT** BUDAPEST. VI.,  
SZONDY-U. 25. SZÁM.

rendszámú kincstári személygépkocsival, világítótelep kezel-tetés végett Budapestre, a közlekedési és híradó alosztály-parancsnoksághoz akart hajtani. Amikor a Bécsi-úton a Drasche-téglagyár elé értek, Kondász Ferenc budapesti lakos a B. I.—250. rendszámú bérgepkocsit a járdáról hátramenet-ben a csendőrségi gépkocsi baloldalának tolatta. A csendőrségi gépkocsi az ütdődés és a lendület következtében az előtte álló és az Egyesült Tejkereskedelmi R. T. tulajdonát képező kétlovas társzekernek futott s azt az árokba taszította. A bal-eset következtében sérülés nem történt. A csendőrségi gép-kocsi erősen, a lőfogató szekér pedig kisebb mérvben megrongálódott. — A budapesti közlekedési őrs állományába tar-tozó Krasznai János csendőr december 28-án, 11 óra 57 per-cor az F—019. rendszámú kincstári személygépkocsival szol-gálat közben Budapesten, a Katona József-utca és a Csáki-utca keresztezésénél, Szerényi Sándor budapesti lakos által vezetett B. X.—712. rendszámú autobusszal összeütközött. A baleset következtében sérülés nem történt. A csendőrségi gép-kocsi erősen, az autobus kisebb mérvben megrongálódott. A kivizsgálások folyamatban vannak.

**Dicséreték.** *A m. kir. csendőrség felügyelője dicsőő ok-irattal látta el:* a szombathelyi III. kerület állományába tar-tozó Rétvári János alhadnagyot, mert mint határmenti sza-kasparancsnok, az ország biztonsága ellen irányult mozgalmak megfigyelése és felderítése terén fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel, igen eredményes tevé-kenységet fejtett ki. — *A szombathelyi III. kerület parancs-noka dicsőő okirattal látta el:* Szalai István I. tiszthelyet-test, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt külön-böző beosztásokban, legutóbb mint segédoktató az őrsparancs-nokképző iskolánál a legénység kiképzése körül fáradhatatlan buzgalommal és odaadással, igen eredményesen műkö-dött; Dóczi István tiszthelyettest, mert mint nyomozó, 1933. évben Marcali és vidékén, 1934. évben pedig Keszthely és vidékén megindult jelentős kommunista szervezkedések nyílt nyomozása és felderítése körül fáradságot nem ismerő buzgalommal és szakértelemmel igen eredményesen működött, továbbá, mert 1931. évtől kezdődőleg különféle bűncselekmé-nyek nyomozásánál az illetékes őrsőket lankadatlan szorga-lommal és nagy leleményességgel támogatta; Horváth Gyula II. tiszthelyettest, mert mint határmenti őrsparancsnok, az ország közbiztonsága ellen irányult mozgalmak megfigyelése és felderítése terén fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel, igen eredményes tevékenységet fejtett ki; Söptei József, Kovács András tiszthelyettest, mert mint határmenti őrsparancsnok, az ország közbiztonsága ellen irá-nyult mozgalmak megfigyelése és felderítése terén fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel, igen eredményes tevékenységet fejtett ki; Falusi István tiszthelyettest, mert mint járőrvezető, kiváló szakértelemmel és fáradhatatlan buzgalommal egy nagyobb arányú, külföldi kapcsolatokkal is rendelkező kommunista szervezkedést leleplezett; Besenyői József tiszthelyettest, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint őrsparancsnokhelyettes hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat kezelésében mindenkor fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és igen eredmé-nyesen működött; Horváth Lajos VI. tiszthelyettest, mert hosz-szas csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint őrs-

parancsnok, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a köz-biztonsági szolgálatban, valamint alárendeltjeinek helyes nevelése és vezetése terén mindenkor fáradhatatlan szorga-lommal és odaadással és igen eredményesen működött; Fonyó István tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint őrsparancsnokhelyettes és különítményparancsnok, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szol-gálat kezelésében, valamint alárendeltjeinek helyes nevelése és vezetése terén fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; Cserfai Péter tiszthelyettest, mert mint különítményparancsnok, egy 1935. évben elkövetett be-töréses lopás és az ezzel kapcsolatosan régebb idő óta üzőtt orrvadászat tettesét nagy szakértelemmel, leleményességgel és fáradságot nem ismerő buzgalommal kiderítette és az igaz-ságszolgáltatás kezére juttatta; Szentirmai János tiszthelyet-test, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint ideiglenes őrsparancsnok, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat kezelésében, valamint alá-rendeltjeinek helyes nevelése és oktatása terén fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és igen eredményesen működött; Bagoly András II. alhadnagyot, vitéz Ambrus András tiszthelyettest és Bagoly Zsigmond törzsrőrmestert, mert 1936. év-ben az orosztonyi őrskörletben orrvadászok üldözésében fá-radságot nem ismerő buzgalmat tanusított és leleményességgel kiváló eredményt ért el; Fonyódt János törzsrőrmester v.-at, mert mint nyomozó, 1937. évben Somogy megye egész területére kiterjedő többrendbeli rablás, lopás és orgazdaság büntetett hetekig tartó nyomozás során kiváló szakértelem-mel, fáradhatatlan szorgalommal és köteleességtudással kide-rítette és a közel egy éven át szökésben levő sorozatos bűn-cselekményeket elkövető tetteseket elfogta és az igazságszol-gáltatás kezére juttatta; Lakatos István törzsrőrmestert, mert mint határmenti őrsparancsnokhelyettes, az ország közbizton-sága ellen irányult mozgalmak megfigyelése és felderítése terén fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretes-séggel, igen eredményes tevékenységet fejtett ki; Mohai János törzsrőrmestert, mert mint járőrtárs, az őrskörletben sorozatosan elkövetett méhmagzatelhajtások megfigyelése és felderítése során fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel, igen eredményesen működött; Vajda Pál törzsrőrmestert, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint ideiglenes őrsparancsnokhelyettes, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat kezelé-sében mindenkor fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; Fehér József III. törzsrőrmestert, mert mint járőrvezető, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; Varga János VII. törzsrőrmestert, mert mint járőrvezető, egy 1935. évben elkövetett betöréses lopás és ezzel kapcsolatosan régebb idő óta üzőtt orrvadás-zat tettesét nagy szakértelemmel, leleményességgel és fáradságot nem ismerő buzgalommal kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta; Szabó Sándor II. törzsrőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, mint járőr-vezető, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbizton-sági szolgálat terén fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és igen eredményesen működött; Horogy György törzsrőrmes-tert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint ideiglenes őrsparancsnokhelyettes, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat terén mindíg fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen mű-ködött; Molnár István IV. törzsrőrmestert, mert mint ideigle-nes őrsparancsnokhelyettes, hivatásbeli kötelmeinek teljesí-tésében és a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; Kövesházi István törzsrőrmestert, mert mint járőrvezető és ideiglenes őrsparancsnokhelyettes, hivatásbeli kötelmeinek teljesítésében és a közbiztonsági szolgálat kezelésében fáradhatatlan szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; Pandur János őrmestert, mert mint járőrtárs, 1937. évben Somogy megye egész területére kiterjedő többrendbeli rablás, lopás és orgazdaság büntetett hetekig tartó nyomozása során járőrvezetőjét az eset kiderítésében, valamint a tettesek el-fogásában fáradhatatlan szorgalommal és köteleességtudással hathatósan támogatta. — Nyilvánosan megdicsérette: Máté Já-nos törzsrőrmester v.-at, Mészáros István II., Mészáros József II., Sümegi István törzsrőrmestert, Győrfi János, Horváth Já-nos VI., Ferenc József II. őrmestert, Iván István csendőrt, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbizton-sági szolgálat terén nagy szorgalommal, odaadással és erd-ményesen működtek; Bajor József törzsrőrmestert, mert hosz-szas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szol-

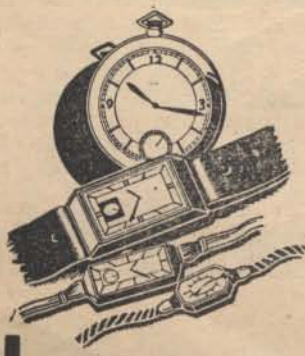
## Vásároljunk svájci órát kényelmes részletre!

Díjtalan  
prospektus.

ésékszerkeres-  
kedelmi kft.

Bpest, V., Váci-út 4.

Tel.: 326—001.



**HORA** óra

gálat terén, az utóbbi időben mint szárnyirnok az irodai szolgálatban nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; *Salamon János* törzsrőmester v.-at, *Németh János III.*, *Hegedűs János I.*, *Török János*, *Vadász István*, *Kántor István II.* törzsrőmestert és *Pánczél János* csendőrt, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működtek; *Bakai Sándor* tiszthelyettes, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, az utóbbi időben pedig mint szárnyirnok, az irodai szolgálatban nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; *Kálmán Géza* számvivő tiszthelyettes, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint számvivő a gazdaszatkezelési szolgálatban nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; *Csikvári Imre*, *Rákos János* törzsrőmester v.-at, *Molnár János V.*, *Kaposi Béla*, *Vig János*, *Papp József VI.* őrmestert és *Varga Lajos* csendőrt, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működtek; *Nagy Lajos II.* törzsrőmestert, *Csizmadia Antal* és *Salai Mihály* őrmestert, mert 1936. évben az orosztonyi őrskörletben orrvadászok üldözésében fáradságot nem ismerve, igen eredményes tevékenységet fejtettek ki; *Csoka István II.* őrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén nagy szorgalommal, odaadással és eredményesen működött; *Balassa Jenő* és *Czeplédi Gergely* csendőröket, mert mint járőrtársak járőrvezetőjüket egy 1935. évben elkövetett betöréses lopás és ezzel kapcsolatosan régebbi idő óta üzött orrvadászat tettesének kiderítésében és az igazságszolgáltatás kezére juttatásában lankadatlan szorgalommal és fáradságot nem ismerő buzgalommal támogatták; *Imre László* csendőrt, mert mint járőrtárs 1937. évben Somogy megye egész területére kiterjedő többrendbeli rablás, lopás és orgazdaság büntetésének hetekig tartó nyomozása során járőrvezetőjét az eset kiderítésében és a tettesek elfogásában fáradságtalan szorgalommal és kötelességtudással hathatósan támogatta; *Farkas Gyula II.* csendőrt, mert határszéli őrsön szolgálatot teljesítve az ország közbiztonsága ellen irányuló mozgalmak megfigyelésében és felderítésében őrsparancsnokát fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel igen eredményesen támogatta és *Szabó József III.* törzsrőmestert, mert az őrskörletében sorozatosan elkövetett méhmagzatelhajtások megfigyelésében és felderítésében fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretességgel igen eredményes tevékenységet fejtett ki.

A Gyümölcstermelők Naptárát ez évben bővített terjedelemben adta ki az *Eszakpestvármegyei Gyümölcstermelők Egyesülete*. Az új kiadás az ország legkiválóbb szakíróinak, így *Mohácsy Mátyás* gazd. tan., *dr. Husz Béla* egyetemi m. tan., *Kund Ede* főadjunktus stb. cikkeivel bővült. A szöveg részletesen ismerteti a gyümölcstermesztésnél elvégzendő havi teendőket, minden munkára vonatkozóan hasznos, gyakorlati tanácsokat ad. Úgyesen szerkesztett táblázatok nagy segítséget nyújtanak a termelőknek a legcélszerűbb és legolcsóbb védekezési módszerek kiválasztására. A naptár kapható az *Eszakpestvármegyei Gyümölcstermelők Egyesületénél*, Budapest, IV., Gerlóczy-u. 11. III. Ára 1.— P. Postai rendelés esetén a 18.975. sz. csekkszámlán az áron kívül 12 fillér postaköltség beküldését kéri.

Az 1938. évi csendőrségi zsebkönyv illetményekre vonatkozó közleményében kérjük a következők átvezetését:

274. oldalon, a harmadik bekezdésben: 1931. helyett 1934. továbbá: a „Ruházat” kivételével, stb. szöveg törölendő a bekezdés végéig.

275. oldalon: (1931. — 279.) helyett: (1934. — 274.), (279—282.) helyett: (275—278.).

276. oldalon: (1931. — 286.) helyett: (1934. — 277.), (1931. — 282.) helyett: (1934. — 278.), az utolsó bekezdésben: 1931. helyett 1934. 279. oldalon: utolsó bekezdésben 1931. helyett 1934., (287. — 292.) helyett: (302. — 321.).

280. oldalon: (1931. — 289—290.) helyett: (1934. — 304.). 281. oldalon: (1931. — 290—292.) helyett: (1934. — 304.—307.). utolsóelőtti bekezdésben: 1931. helyett: 1934.

284. oldalon: „Ruházat” szöveg törölendő, az utolsóelőtti bekezdésben: 1931. helyett 1934., (294.—295.) helyett: (287.—296., 307.—309.).

285. oldalon: (298.) helyett: (322.), a következő sorban 1931. helyett 1934.

289. oldalon: 1931. — 301. helyett: 1934. — 330. 290. oldalon: (1931. — 307.) helyett: (1934. — 338.), (1931. — 307.—308.) helyett: (1934. — 339.—342.), az utolsó 2 sor pedig törölendő.

292. oldalon: (1931. — 309.—310.) helyett: (1934. — 347.).

293. oldalon: „Az 1931. évi Cs. Zsk. 314. oldalán a „Személyi pótlék” szövege után írjuk be:” helyett ez jön: „Az 1934. évi Cs. Zsk. 361. oldalán a „Közlekedési segély” szövege elé írjuk be:”.

294. oldalon: 1931. — 314.—315. helyett: 1934. — 361.—362.

295. oldalon: 1931. — 316.—317. helyett: 1934. — 298.—301., 316.—321.

299. oldalon: „Vasúti menetdíjkezdvezmény” első bekezdése helyett: „Az 1934. évi Cs. Zsk. 363.—364. oldalán tárgyalta szöveg után írjuk be.” szöveget kell felvenni, (1931. — 320.) helyett: (1934. — 364.), (1931. — 320.) helyett: (1934. — 364.—365. oldal.)

300. oldalon: alulról a harmadik bekezdésben: (1931. — 328.) helyett: (1934. — 356.).

301. oldalon: 1931/329. helyett: 1934/358.

302. oldalon: (1931. — 329.) helyett: (1934. — 358.)

303. oldalon: (1931. — 329.) helyett: (1934. — 359.), az utolsóelőtti bekezdésben: 1931. helyett 1934.

A Függelék-ben: (331.) helyett: (366.) A „tisztagatási átalány”, „legénységi ágyaneműek tisztántartási átalány”, „szalmazsáktöltési átalány”, „fogdahelyiségek után járó átalány” szavakat törölni kell.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakalliszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) *Dél József* ny. thts, Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz. *Fekete Imre* ny. törzsrőmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísz toll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsrőmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondtal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

## SZEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnokok. *Gálos Gyula* pécsi IV. kerületbeli törzsrőmester v. és *Halász István* miskolci VII. kerületbeli tiszthelyettes.

Véglegesítették *Hernádi Lajos* miskolci VII. kerületbeli próbacsendőrt.

Házasságot kötöttek. A szombathelyi III. kerületben: *Sudár Lajos* törzsrőmester *Gyenis Erzsébet* Szászváron; a miskolci VII. kerületben: *Tihanyi Lajos* őrmester *Papuga Teréz* Abaújháron.

Családi hírek. Született: *Horváth Antal* II. szombathelyi III. kerületbeli törzsrőmesternek *Anna-Mária* nevű leánya; *Acs Imre* pécsi IV. kerületbeli törzsrőmesternek *Katalin-Ilona*

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

# PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

nevű leánya; Balogh János I. miskolci VII. kerületbeli törzsmesternek Miklós-István nevű fia. — Meghalt: Mille István szombathelyi III. kerületbeli alhadnagy Teréz-Irén nevű leánya Szombathelyen.

A csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlott jutalék. Horváth József VI. csendőrt a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság mesterséges édesítőszer, tűzkő és gyújtószerszám jövedéki kihágásának feljelentéséből folyólag 1 pengő jutalomban részesítette. Horváth csendőr a jutalomdíjat a csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlotta. A felajánlott összeget a belügyminiszter úr elfogadta.

Eladó Kaposváron a Sétátér-utca 14. szám alatti családi ház, amely 100 négyszögöl területen épült 2 szoba, 1 konyha, 1 előszoba, 1 kamra, 1 terras, pince, nyárikonyha és egyéb melléképületekből áll. A ház 1953-ig adómentes. A kert termő gyümölcsfákkal és szőlőlugassal van beörköltve. Ára kb. 7000 pengő. Érdeklődni lehet Tuba Józsefnél, Szentgálósikén.

Eladó Budapesten, a XIV. kerületben, vasútállomás és villamos közelében egy III. négyszögöl területen épült 1 szoba és teljes komfortos, villaszerű családi ház. Érdeklődni lehet Kúrti Gergely tiszthelyettesnél (Budapest, I., Bőszörményi-út 21.).



## Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírással hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írással: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezte és választékkal ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvétel beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másuttá közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúraleveleket csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszába szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő választékkal mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kitétele felől senkinek sem adunk

felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy őtjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrteljeszéken” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Gyöngyhalász II. Mi nem gondolunk irigykedésre. Feltételezzük a levélíróról a legtisztább jószándékot és meggyőződést. Inkább az a baj, hogy a humorhoz, tréfához a leghalványabb érzéke sincs. Mi ezt már régen tudjuk és meg-megpróbálunk néha egy kis mosolyt belecsémpészní a komolyságok közé, de hiába, ez az egy alig-alig megy. Kár, mert a nevetni tudás is a jellemfejlesztéshez tartozik, de azért nem szerencsétlenség. Az volna a baj, ha a levélíró bajtársa a Szut, helyett mindig vicclapokat olvasna. Fogja fel a dolgot így és dolgozzék csak tovább szorgalmasan.

K. őrm., Budapest. Szorgalmával és ügyességével rászolgált a jutalomra.

Tuba József ny. őrm., Szentgálósikér. A hírek között találja a vonatkozó közleményt. Nem kell fizetni érte. A leveléhez csatolt 20 f. bélyeget lapunk javára bevételéztük.

Járőr jelentkezése. Rendezés alatt álló kérdés, nem foglalkozhatunk vele.

Sarkad. Ennek utána kell járni, érdemleges választ hírtelenben nem adhatunk. Egyik legközelebbi számunkban keressé újra a jeligéjét.

Aki mer, az nyer. A számvivő altisztai tanfolyam megismétléséről egyelőre nincs szó.

Remény. A III. o. író által szerkesztett bűnügyi feljelentés fogalmazványára írásbeli feladatnak számít. Mindegy, hogy a fogalmazványt a járőrtárs készítette, mert ha az III. o. író, akkor neki is be kell számítani. Az viszont sehol sincs előírva — hiszen lehetetlen is volna — hogy járőrtárs lehet-e vagy sem III. o. író. A fényképben sok az élet, de a beállítás nem szerencsés. Az alakok alsótestét elvette, a jobboldalt álló alak közép vonalában félreértésre alkalmas, felesleges valamit találni. Nézzé meg jobban. Ha teheti, kint a terepen készítsen e tárgyról felvételt.

Békes. Sorait megkaptuk, mi örülünk legjobban, hogy utánajárásunk egyik eredménye a család tagjainak egymásratalálása. Köszönet nem jár érte.

Benkő thts., Illetékesség. Lexikonban felelünk.

Szegerdő. A polgári iskola magánúton történt elvégzése során felmerült költségek megtérítésére igény, lehetőség nincs. Régebben lehetséges volt.

Gyöngyhalász. Semmi különös választ ne várjon, az adatokat tájékozódás végett kértük. Egyik-másik írásában figyelemreméltó tehetség van.

Krasznamenti. Intézkedés folyamatban van, más évfolyamok is érdekelve vannak. Kilátásokról adatok nincsenek. Reméljük a legjobbakat.

## Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

## MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:  
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.  
Budapest, V., Nádor-u. 24.

**T. I. örm., Barabás. 1.** A Laky-Nagy-féle könyv helyett ajánljuk a Dr. Miskolczy-Pinczés-Dr. Cziáky Btk.-t. 2. Vitéz Ridegh Raymond örnagy úrnál kaphatja meg. 3. Cs.—8. utasítást tudunkkal nem kaphat sehol, legfeljebb bajtárstól. 4. Cs.—20. utasítást tőlünk rendelhet. 5. Cs.—9. ut. nincs.

**Jégvirág.** Az előírás az „összes kinevezettek”-ről beszél, azt kell érteni ebből, hogy úgy az ideiglenesen, mint véglegesen kinevezettek jogosultak a megkülönböztető gombjelvény viselésére.

**Török.** Fizesse csak szívesen a 20%-os többletet, mert az nem más, mint annak a különbségnek kiegyenlítésére való törekvés, ami akkor mutatkozik meg, amikor a járőrök nap mint nap hideg ételt esznek, ön meg otthon ül és melegeket fogyaszt. Örüljön, hogy ilyen helyzetben van és ne garasoskodják társai érdekeinek rovására s a maga meglevő előnyeivel növelésére.

**Bagolyvár.** A súlyos testi sértés akkor is hivatalból üldözendő, ha az házasársak között történt. A csendőr eljárására útmutatást talál a csendőrségi Btk. 503—505. oldalán.

**Göcsej.** Külföldi nőt is elvehet a csendőr. Az előírás szerint kötelező okmányokat Önnek kell beszerezni. L. az 1937/I. Cs. K. mellett kiadott „Függetlenség” 40. pontját. Az anyagi vonatkozású kérdésekre különös gondot kell fordítani, mindkettőjük érdeke kívánja ezt.

**1938. I.** Nincs rendelkezés arra, hogy ha az ara hadiárva, a nősülést soronkívül engedélyezik. Annakidején, méltánylást érdemlő körülmények megléte esetében a belügyminiszter úr az engedélyt a várakozási idő megrövidítésével kiadhatja. A kérvényben jelölje meg, hogy arája hadiárva. A többi a kivizsgálás dolga.

**Tiszamente.** Beszámítható szolgálati idő minden tényleges csendőri, próbacsendőri és katonai szolgálati idő, tekintet nélkül a közbeeső időmegszakításokra. Miután önnek már 10 év tényleges szolgálati ideje van, ön állandó nyugdíjra tarthat igényt.

**Siklós.** Özvegyi ellátásra igénye van.

**99.999.** A bíróság sem hiszi el, hogy sógornője alaptalanul vádaskodott volna. A levél szerint nem volt erre semmi oka, anélkül pedig ujjat húzni és pereskedni ugyan kinek van kedve és — pénze. Majdnem bizonyosak vagyunk abban, hogy nem kerül az ügy bíróság elé. A bíróság azt sem hiszi el, hogy a szobában volt írrok nem hallotta a becsületsértő kifejezést. Ez is az önk előnye.

**B. K. Somlóvár.** Önre, aki 1934 január 1-e előtt jutott nyugállományba, a katonai nyugdíjtörvény nem vonatkozik, ezért újabb nősülése esetén özvegy nyugellátásra igényt nem tarthat. Családi pótlékok felesége után kap.

**R. L.** A párviadaltól kimerítő ismertetést talál a csendőrségi Btk. 484—490. oldalain.

**Szöke Tisza.** Olvassa el mai „Göcsej” jelige alatti üzenetünket.

**Kolozsvár.** A debreceni pénzügyigazgatóságnál kell bejelenteni a sérelmesnek vélt intézkedéseket, megírva mindazt, amit nekünk írt s azonkívül azt is, hogy az adóhivatalnál nem kapott felvilágosítást. 2 P-s okmánybélyeget ragasszon a beadványra. Az erdősítések ügye egy részben a helyi szabályrendeletekben van szabályozva. Nézzék azt meg, joguk van arra. Ezért nem tudunk e kérdésre részletesen felelni.

## KÉZIRATOK.

**Buzgó.** Versét későn kaptuk, a karácsonyi anyag akkor már a nyomdában volt. Jövő karácsonyig olvasson jó munkákat, képezze magát.

**Dukla.** Túlságosan terjedelmes, kissé erőszakolt, cselekménye vékony.

**Tarján.** Köszönjük; szép írás, elhitető erővel írt. Folytatást kérünk.

**Dorozsma.** Közöljük.

**P. I., csendőr.** A rajzok beküldésétől ne idegenkedjék, nem várja senki, hogy Munkácsy művészetével, ecsetkezelésével és technikájával jelenjék meg. A tehetség megnyilvánulásának örültünk.

# Miskolc:

A m. kir. csendőrség tagjai bizalommal vásárolhatnak csendőrségi felszerelési cikket, fegyverműt, keztyűt, urt és női divatcikkeket stb.

## Halmos Divatáruházában

MÉLTÁNYOS SZABOTT ÁRAK  
KÜLÖN GYERMEK OSZTÁLY  
A „TAKARÉKOSSÁG” TAGJA

**MISKOLC**  
Korona szálló mellett

PONTOS ÁRA  
VALÓDI ÉKSZER  
EZÜST ÉS FÉMÁRUK  
44 ÉV ÓTA  
LEG MEGBÍZHATÓBB  
BESZERZÉSI FORRÁSA

**WEISZLOVITS SAMU**  
ÉKSZERÉSZNÉL  
Miskolc, Széchenyi-utca 31.  
A csendőrség tagjai 10% árengedményben részesülnek.  
„TAKARÉKOSSÁG” tagja

## írógépek

### KRÄMER GYULA

írógép-töltőtoll és fotó szaküzlete  
Miskolc Széchenyi-u.21. Tel.: 9-92

vezető márkák gyári képviselője.  
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek!

ASZTALOS ÉS KÁRPITOS **BUTOROK**  
MINDEN ÁRANK MEGFELELŐEN KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT  
**PICK JAKAB**  
**MISKOLC**  
A SZÍNHÁZ MELLETT  
„TAKARÉKOSSÁG” tagja

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

## PÉCSI ASZTALOSMESTEREK BUTORCSARNOK SZÖVETKEZETE

mint az Iparosok Országos Közp. Szöv. Tagja.  
**PÉCS, RÁKÓCZI-ÚT 29. SZÁM.**

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek.  
Pártoljuk a magyar kisiparosokat!

TELEFON: 10-70

Vásároljunk a SZOMBATHELYI  
**TAKARÉKOSSÁG**  
útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél MINDENT beszerezhetünk. Kényelmes fizetési feltételekkel 1 helyen fizetünk.  
70 kereskedő SZOMBATHELY  
Gróf Széchenyi-u.1.

Vásároljunk a

## „Győri Takarékoság”

útján, mert így 70 előkelő megbízható kereskedőnél mindent beszerezhetünk. Kényelmes fizetési feltételekkel s mindent egy helyen fizetünk. Központi iroda:  
Győr. Deák Ferenc-utca 8.

Vásároljunk a

## Békéscsabai Takarékoság

útján, mert így 35 előkelő megbízható kereskedőnél mindent beszerezhetünk. Kényelmes fizetési feltételekkel s mindent egy helyen fizetünk.  
Takarékoság Központi Irodája, Békéscsaba.



## Zúg az erdő.

(Regény.)

(12)

A hold ezüstje elé felhő csúszott, mindig több és több... A Czibles felől tompa moraj hallatszott. Szél kerekedett s a szél vonítása beajgatott a kéménylyukon.

Mária érzéke hallotta a morajt, halotta a kéménybe üvöltő szél jajgatását s az álom tündére kiverte az álmot...

Mária látott valamit, már nem rózsáskertet, valami mást... Mosolygó arcán még szendergett a mosoly, vágyó ajkán még érezte a csók melegét... Majd a mosoly eltűnt... a nyugodt test megmozdult, a keble nehezen zihált, síma homloka ráncba verődött...

Az ég megdörrent.

Mária ajkán sikolyba fult a csók:

— Segítség!

Aztán felébredt.

Takács Mihályné belépett a szobába, a leányhoz ment, leült az ágy szélére s tenyerébe vette Mária kezét.

— Mi bajod, leányom?

Mária összeremegett:

— Olyan rosszat álmodtam!

Forró kezével végigsimított homlokán, mintha el akarta volna hessegetni az álmodat, amely agyába fúrta mérges fulánkját s a méreg égette, sütötte az agyát, a szívét.

Takács Mihályné keblére ölelte a remegő leányt:

— Mit álmodtál, leányom?

Mária maga elé meredt és vontatottan beszélt:

— Gáspárral sétáltam rózsák között s amint egy rózsát le akartam szakítani, a kert megmozdult, hullámozott s egyszerre csak úgy láttam, mintha a kert tengerre változott volna és én és Gáspár a tengerben voltunk. Az ég elborult, a szél lújt, a hullámok felénk csapkodtak... Gáspár átfogta a

derekat és úszott... Nem volt sehol egy fa, egy szikla, egy talpalatnyi föld, amibe megkapaszkodhattunk volna. Mindenütt csak víz, hullám, tenger és a szél és mennydörgés! Gáspár megfeszítette minden erejét, én a karjában voltam és jött egy nagy hullám, felemelt bennünket, aztán ledobott... Gáspár elájult, elengedett... és ekkor én fogtam meg a kezét... És akkor úgy láttam, mintha parton álltam volna és a partra akartam kihúzni Gáspárt, de nem tudtam... Gáspár kezdett alámerülni a vízbe és én szintén vele mo-  
rültem.

Megborzongott:

— Nagyon csúnya álom volt!

Takács Mihályné betakarta a borzongó leányt:

— Milyen jó, hogy csak álom volt.

Megeirógatta az arcát és megcsókolta:

— Aludj, lelkem és ne álmodj ilyen csúnyákat — azzal kiment a szobából.

Mária egyedül maradt, lehúnyta a szemét és megpróbált elaludni.

Az álom szállt, szállt... messzire szállt...

Mária összegömbölyödött a dunyha alatt, mint egy kis macska. Remegett, fázott, nem merte becsukni szemét. Ha behúnyta, képet látott:

Amint egy legény süllyed a mélységbe, egy leány fogja a kezét s a leány is vele száll...

Kínlódott, forgott, nem tudta, mit csináljon. Szeretett volna futni, rohanni, hogy háta mögött hagyja a képet, hogy ne lássa, hogy elfeledje. Ha elfordult, a kép elibe libbent. Ha visszafordult, a kép is visszafordult. Összetette kezét, imádkozott. Hiába volt minden, a kép kínoztá, gyötörte, rágtá.

Beletemette arcát a vánkosokba és sirt, hogy a szíve majdnem beleszakadt s mikor a kakasok hajnalit kukorékolnak, felkelt, a könnye elapadt, a világosság megnyugtatta és dologhoz látott.

XXXXIX.

Istrate Pavel összeráncolta a homlokát, az istálló felé nézett, aztán hangosat kiáltott:

— Hé! Szimeon!

A piszkos román hajcsár felkönyökölt az ágyon:

— Itt vagyok — felugrott, kiballagott az istállóból és megállt a kém előtt.

## Székesfehérvár:

VÁSÁROLJUNK **POLLÁK REZSŐ**  
**CIPŐT, CSIZMÁT** ALBA CIPŐHÁZA,  
**SZÉKESFEHÉRVÁR.**  
a csendőrségi elismerten meg-  
bízható bevásárlási helyen, A «Gondúzó» kötelekében.  
**DIJTALAN ÁRJEGYZÉK!**

MIELŐTT

**BUTOR**

szükségletét beszerezné, tekintse meg

**WALDHAUSER ANDOR**

BUTORÁRUHÁZÁT. Megbízható kivitel — méltányos árak. Kedvező fizetési feltételek. — Aranyérem!

**Székesfehérvár, Kossuth-u. 10.**

Az összes csendőrségi ruházati és felszerelési cikkek, úgyszintén nyomtatványok állandóan raktáron. Díszitoliban nagy választék.

**Grosz Lajos**

Székesfehérvár, Kossuth-utca 15.

## ÖSSZES SZÜKSÉGLETEIT

# gond nélkül

s z e r e z h e t i b e

a debreceni

**„TAKARÉK OSSÁG“**  
**Kereskedelmi R.T.**

**bevásárlási rendszerével!**

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget!

1 helyen jelent fizetési kötelezettséget!

A havonta megújuló állandó utánvásárlási jogosultsággal!

**Szeresse meg a debreceni „TAKARÉK OSSÁG“ R.T. vásárlási igazolványát.**

Díjtalanul bocsátja rendelkezésére a központi iroda  
DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6. SZ.

**Órákat, ékszert, ajándéktárgyat**  
vásároljunk kedvező fizetési feltételek mellett,

**KOSTYA JÁNOS** órás és éksze-  
résztől,  
Javitások! **DEBRECEN, Széchenyi-u. 1.**

Istrate Pavel benézett a hajcsár szemébe:

— Szeretted a pálinkát?

Szimeon szeme felesillant:

— Szeretem.

Istrate Pavel közelebb lépett a hajcsárhoz és meghalkította beszédjét:

— Ismered Jász Suba Gáspárt?

— Ismerem... Az, aki a kút mögött lakik.

— Az. Elmész hozzá és megkérdezed tőle, hogy elmegy-e holnap a szigeti vásárra.

— Aztán?

— Ha elmegy, akkor odaadod neki ezt a levelet. — Zsebetől levelet húzott elő és Szimeonnak nyújtotta.

— Azt mondd, hogy a levelet te írtad, küldöd a szigeti papnak, hogy az apád árendáját ne követelje addig, amíg te haza nem kerülsz a katonaságtól.

Szimeon a képre meredt:

— Aztán?

— Ennyi az egész... Ha jól elintézed a dolgot, fizetek neked egy liter pálinkát.

— Mikor vigyem a levelet?

— Akár most mindjárt.

Istrate Pavel még egyszer belenézett a hajcsár szemébe.

— El ne áruld, hogy a levelet én adtam neked!

A hajcsár vigyorgott:

— Szimeonnak van esze. Szimeon csak akkor buta, amikor az akar lenni. Szimeon máma ezzel a kis levéllel egy liter pálinkát keres. Szimeon máma nagy úr lesz. Szimeon máma pálinkát vacsorázik. — Vállai közé húzta fejét és elindult Jász Suba Gáspár háza felé. Istráte Pavel utána nézett, aztán bement az irodába, leült az asztal mellé, maga elé bámult, gondolkodott. A sarokban egy nagy keresztes pók szötte hálóját... Istráte Pavel meglátta, odament a pókhoz, sokáig nézte, aztán elnevette magát.

Esteledett...

A lámpa még nem égett, a kemencében pattogó rőzse piros fénye világította be Takácsék szobáját. Mária felemelte fejét Gáspár válláról és szembe fordult vele:

— Mikor indulsz a vásárra, Gáspár?

— Holnap hajnalban... Miért kérdezed?

— Csak úgy... A kukoricát viszed?

— Igen... Egy hónappal ezelőtt megvette már a kereskedő, ideje, hogy elvigyem neki.

— Miért éppen holnap viszed?

Jász Suba Gáspár mellét megütötte valami:

— Holnap alkalom lesz... Együttal elviszem azt is. — Nyugtalanul nézett Máriára. Mária rábámult a parázsló rőzsére, a fénye körülbegett az arcát s amint Gáspár nézte a megvilágított arcot, úgy látta, mintha az nagyon szomorú lett volna. A tűz pattogott, duruzsolt... Szerelmet izzott, szerelmet szórt... Jász Suba Gáspár átölelte Mária derekát és magához vonta:

— Szomorú vagy, Mária.

Mária nem szólt, a tüzet nézte, sóhajtott. Gáspár feje a mellére csuklott...

Hallgattak...

Mária lassan felemelte fejét és Gáspárra nézett:

— Szeretsz engem, Gáspár?

A legény mélyet sóhajtott:

— Ha a szíved nem érzi, Mária, én hiába mondom.

Mária felugrott, az elfojtott indulat szerelmes viharral tört utat szívéből:

— Ha szeretsz, úgy, amint mondd, amint hiszem, hogy szeretsz, hallgass rám, Gáspár! (Folytatjuk.)

## Elfogottak szabadonbocsátása

cím alatt a múltévi 22. számunkban pályázatot hirdettünk. Az alább felsoroltak valamennyien jó, helytálló, indokolt esetekkel pályáztak, az elsőseg kérdését a sorshúzásra bíztuk.



A szerencse Havasi András

törzsrőrmesternek — Csurgó —

kedvezett, övé a jutalom. Meg-

dicserjük a következők pályá-

zatait: Boda István cső. (Nagy-

szénás), Dani Sámuel cső.

(Verseg), Csuka János cső.

(Zákány), Fekete József tőrm.

(Budaörs), Füleki József al-

hdgy. (Toponár), Füzesi Má-

tyás cső. (Leányfalu), Gyüre

Mátyás őrm. (Makó), Huszár

Dénes cső. Nagytétény, Mol-

nár József tőrm. v. (Nagy-

keréki), Molnár József őrm.

(Veresegyház), Molnár József

cső. (Gesztely), K. Nagy János

cső. (Alsódabas), Németh Sándor II. tőrm. (Andocs), Sebes-

tyén Pál cső. (Budapest), Szabó Gyula cső. (Pesthidegkút),

Szabó József cső. (Soroksár), Székely Sándor őrm. (Alsódabas),

Szigeti Antal tőrm. (Diósvizsló), Szinyai László őrm. (Rákóczi-

falva), Vass Ferenc cső. (Csolnok—Augusztá-telep), Végső Mi-

hály tthts. (Pácin), Vincze György tőrm. (Páka).

## Nyíregyháza:

**A szabolcsi csendőr urak figyelmébe!**

Mindenmű szükségleteit legkényelmesebben  
6 havi részletfizetésre (7½ havi hitel) a

**„Takarékosság”**

útján szerezheti be.

Vásárlási könyvecskét igényeljen a „Takarékosság” irodájában.

**Nyíregyháza, Zrinyi Ilona-u. 3.**

50 előkelő cég áll rendelkezésre.

## Bodnár György

NYÍREGYHÁZA, Kiss Ernő-utca 12.

Csendőrségi egyenruhaszállító szabómester

Egyesületi és birtársi egyenruhát mérsékelt áron, a legjobb  
kivitelben készítik. Frontharcosoknak 50% engedményt adok.

**RÁDIÓ és  
KERÉKPÁR**

a kátrészek, javítás.  
Kedvező fizetési feltételek.  
a **STEYR-WAFFENRAD**  
körzetképviselője.

**BICZÁK,**

NYÍREGYHÁZA, Batthyány-u. 27.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

## SÁNDOR REZSŐ

órás-mester, ékszerész, **NYÍREGYHÁZA**

Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek

a csendőrség tagjainak részlete is. Választékot

portómentesen küldök. Szakszerű javítás.

Képes árjegyzék ingyen.

**Csendőr!**

*csak olyan cégnél  
vásároljon, amelynek  
hirdetését lapunkban  
olvassa!*

## Pályázat eredménye.



A Nyomozókules és Nyomozati Értesítő alapján Németh Ferenc III. törzsrőrmester — Keszthely — 1935 november 6. óta 16 embert fogott el. Övé a múltévi 9. számunkban hirdett pályázatunk jutalma. Ugyanezt a számszerű eredményt mutatja fel Gergye Károly törzsrőrmester — Keszthely —, de 1930 óta. Számára értékes csendőrtárgyú festményt küldtünk jutalmul. **Megdicsérjük: vitéz Farkas István** alhadnagyot — Budapest — (10 elfogás) és **Kovács Lajos V.** tiszthelyettest — Ukk — (6 elfogás).

## Fogolyszöktetési tanulságokra



hirdetett pályázatunk nyertes **Karap Ferenc ny. tiszthelyettes** — Ráckeve. **Övé a fényképezőgép.** Érdekes és tanulságos leírásokat küldtek be még a következők: **Apostol Lajos** törm. (Hollóháza), **Butár Antal** alhdgy. (Budapest), **Dobos Ferenc** thts. (Almáskamárás), **Dömötör Lajos** őrm. (Ukk), **Futó István** alhdgy. (Kiskunhalas), **Lakatos István** törm. (Zákány), **Mészáros Mihály** törm. (Siklós), **Szabó Lajos V.** törm. (Budapest).

## Ki tudja?

cím alatt a múltévi 23. számunkban hirdetett történelmi versenyfeladatra rendkívül nagy szorgalommal és alaposítással összeállított munkákat kaptunk. **Fekete Pál** százados úr



pályázata különösen értékes teljesítmény, amiért köszönetül emléktárgyat küldünk. Legényeségi pályázatok sorában kiemelkedően legjobb **Csató József** törzsrőrmester — Méhkerék — munkája. **Övé a jutalom.** Külön dícséretet érdemelnek: **Komoly Dezső** thts. — Budapest —, **Mázsári Mihály** cső. — Méhkerék — és **Kalmár Péter** őrm. — Budapest. — **Szép, komoly munkát végeztek még: Bokor József** thts. (Gödöllő), **Erdei István** cső. (Nagykátá), **Huszár Dénes** cső. (Nagyttény), **Kovács Lajos V.** thts. (Ukk), **Kozma Gábor** cső. (Himód), **Monostori Márton** cső. (Esztergom), **Nagy József III.** thts. (Szombathely), **Pethő István** törm. v. (Bakonycsernye), **Rusai Pál** cső. (Nagyttény), **Szabó Dénes** cső. (Perkátá), **Szabó József** cső. (Soroksár), **Székely Sándor** őrm. (Alsódabas), **Szinyai László** őrm. (Rákóczi falva), **Szombathy Lajos** cső. (Battonya).

## Fényképpályázatunk eredménye.

Elsősorban megköszönjük **vitéz Balázs-Piri Gyula** alvezredes, **Reviczky Zsigmond** százados és **Lengyel László** főhadnagy uraknak, hogy pályázatunk anyagát értékes küldeményükkel gazdagították. A legjobbakat közölni fogjuk. Köszönetünk jeléül **Wallburg-csendőrképet** küldünk emlékébe. A legényeségi pályázók közül még mindig messze kiemelkedik **Bálint Géza** őrmester — Budapest —. Fejlődésében nem állott meg, szorgalom és tehetség egyaránt tovább viszi előre a fényképezés magasabb céljai felé. **Övé az első jutalom.** A többi pályázatok anyaga általában nem üti meg azt a mértéket, amit ma már a csendőrség legkiválóbb fényképezőitől el lehet várni. Kettőn vannak, akik további kitartó munkával hamarosan eljuthatnak az első vonalba: **Nyitrai József** tiszthelyettes — Tata — és **Kendi**



**Péter** törzsrőrmester — Tata —. A kitűzött második és harmadik pályadíj feltételeinek még nem felelnek meg, de emlékül és ösztönzőül jutalomtárgyat küldünk számukra is. (**Nyitrai** thts. a tőlünk pályázati jutalomdíjjal kapott géppel kezdte és érte el ezt az eredményt).

Külön kell még foglalkoznunk **Vass Ferenc** csendőr — Csolnok, Augusztá-telep — és **Molnár Lajos** csendőr — Villány — képeivel. Előbbi feléle, utóbbi egy éve sincs, hogy fényképez, eredményeik ahhoz mértén igen biztatók.

**Dícséretet érdemelnek még: Kalmár Péter** őrmester — Budapest — és **Hajnal János** csendőr — Bükkösd — képei.

## Legszorgalmasabb pályázóink.

jelentkezésére adtunk alkalmat a múltévi 23. számunkban. A beérkezett adatok szerint **Kalmár Péter** őrmester. — Budapest — 16, **Simon Lajos** törzsrőrmester v. — Rákóczi falva — 15, **Molnár József** őrmester — Veregyháza — 10 megfajtott pályázatért kapott már dícséretet, de jutalmat nem, (**Kalmár** őrm.-nek a karácsonyi számunkban díjazott megfajttatása a 17. volt.)

**Mindhármuknak asztali órát küldünk jutalmul.**

## A jó és rossz példa hatása.

(Pályázat.)

Alig van ember, akinek a fejlődésére mások példája hatással ne lett volna. Szerencse dolga, hogy a példa jó, vagy rossz volt. Ilyen esetek megírására hirdetünk pályázatot.

A pályázók írják le részletesen, hogy a jó vagy rossz példaadás mikor, milyen körülmények között érte őket és milyen hatással volt rájuk. Azoknak a nevének, akik rossz példát mutattak, a leírásokban nem kell tárgyalni, csak magát az eseményt és a tanulságot.

**Pályázatot csak a csendőrlégénység köréből fogadunk el. Határidő: március 15. az eredményt az április 1-i számunkban fogjuk közölni.**

A szerkesztésért és kiadásért felelős:  
**MOHÁCSY LAJOS** százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,  
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

# ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

## HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jóállással

### FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árendámény és kedvező fizetési feltételek

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-161

EBÉLDÖZSÖNYEGEK . . . . . P 28-161

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérművasznak, ruhaszővegek. „Baross” Szőnyegek és Kárpitosüzlet

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árendámény!